

ENSIMMÄINEN MOOSEKSEN

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38
39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50							

LUKU 1

Alussa loi Jumala taivaan ja maan.

² Ja maa oli autio ja tyhjä, ja pimeys oli syvyyden päällä, ja Jumalan Henki liikkui vetten päällä.

³ Ja Jumala sanoi: "Tulkoon valkeus". Ja valkeus tuli.

⁴ Ja Jumala näki, että valkeus oli hyvä; ja Jumala erotti valkeuden pimeydestä.

⁵ Ja Jumala kutsui valkeuden päiväksi, ja pimeyden hän kutsui yöksi. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, ensimmäinen päivä.

⁶ Ja Jumala sanoi: "Tulkoon taivaanvahvuus vetten välille erottamaan vedet vesistä".

⁷ Ja Jumala teki taivaanvahvuuden ja erotti vedet, jotka olivat taivaanvahvuuden alla, vesistä, jotka olivat taivaanvahvuuden päällä; ja tapahtui niin.

⁸ Ja Jumala kutsui vahvuuden taivaaksi. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, toinen päivä.

⁹ Ja Jumala sanoi: "Kokoontukoot vedet, jotka ovat taivaan alla, yhteen paikkaan, niin että kuiva tulee näkyviin". Ja tapahtui niin.

¹⁰ Ja Jumala kutsui kuivan maaksi, ja paikan, mihin vedet olivat kokoontuneet, hän kutsui mereksi. Ja Jumala näki, että se oli hyvä.

¹¹ Ja Jumala sanoi: "Kasvakoon maa vihantaa, ruohoja, jotka tekevät siementä, ja hedelmäpuita, jotka lajiensa mukaan kantavat maan päällä hedelmää, jossa niiden siemen on". Ja tapahtui niin:

¹² maa tuotti vihantaa, ruohoja, jotka tekivät siementä lajiensa mukaan, ja puita, jotka lajiensa mukaan kantoivat hedelmää, jossa niiden siemen oli. Ja Jumala näki, että se oli hyvä.

¹³ Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, kolmas päivä.

¹⁴ Ja Jumala sanoi: "Tulkoot valot taivaanvahvuuteen erottamaan päivää yöstä, ja olkoot ne merkkeinä osoittamassa aikoja, päiviä ja vuosia,

¹⁵ ja olkoot valoina taivaanvahvuudella paistamassa maan päälle". Ja tapahtui niin:

¹⁶ Jumala teki kaksi suurta valoa, suuremman valon hallitsemaan päivää ja pienemmän valon hallitsemaan yötä, sekä tähdet.

¹⁷ Ja Jumala pani ne taivaanvahvuuteen, paistamaan maan päälle

¹⁸ ja hallitsemaan päivää ja yötä ja erottamaan valon pimeästä. Ja Jumala näki, että se oli hyvä.

- ¹⁹ Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, neljäs päivä.
- ²⁰ Ja Jumala sanoi: "Viliskööt vedet eläviä olentoja, ja lentäkööt linnut maan päällä, taivaanvahvuuden alla".
- ²¹ Ja Jumala loi suuret merieläimet ja kaikkinaiset liikkuvat, vesissä vilisevät elävät olennot, kunkin lajinsa mukaan, ja kaikkinaiset siivekkäät linnut, kunkin lajinsa mukaan. Ja Jumala näki, että se oli hyvä.
- ²² Ja Jumala siunasi ne sanoen: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää meren vedet, ja linnut lisääntykööt maan päällä".
- ²³ Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, viides päivä.
- ²⁴ Ja Jumala sanoi: "Tuottakoon maa elävät olennot, kunkin lajinsa mukaan, karjaeläimet ja matelijat ja metsäeläimet, kunkin lajinsa mukaan". Ja tapahtui niin:
- ²⁵ Jumala teki metsäeläimet, kunkin lajinsa mukaan, ja karjaeläimet, kunkin lajinsa mukaan, ja kaikki maan matelijat, kunkin lajinsa mukaan. Ja Jumala näki, että se oli hyvä.
- ²⁶ Ja Jumala sanoi: "Tehkäämme ihminen kuvaksemme, kaltaiseksemme; ja vallitkoot he meren kalat ja taivaan linnut ja karjaeläimet ja koko maan ja kaikki matelijat, jotka maassa matelevat".
- ²⁷ Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän hänet loi; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.
- ²⁸ Ja Jumala siunasi heidät, ja Jumala sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa ja tehkää se itsellenne alamaiseksi; ja vallitkaa meren kalat ja taivaan linnut ja kaikki maan päällä liikkuvat eläimet".
- ²⁹ Ja Jumala sanoi: "Katso, minä annan teille kaikkinaiset siementä tekevät ruohot, joita kasvaa kaikkialla maan päällä, ja kaikki puut, joissa on siementä tekevä hedelmä; olkoot ne teille ravinnoksi.
- ³⁰ Ja kaikille metsäeläimille ja kaikille taivaan linnuille ja kaikille, jotka maassa matelevat ja joissa on elävä henki, minä annan kaikkinaiset viheriät ruohot ravinnoksi". Ja tapahtui niin.
- ³¹ Ja Jumala katsoi kaikkea, mitä hän tehnyt oli, ja katso, se oli sangen hyvää. Ja tuli ehtoo, ja tuli aamu, kuudes päivä.

LUKU 2

Niin tulivat valmiiksi taivas ja maa kaikkine joukkoinensa.

- ² Ja Jumala päätti seitsemäntenä päivänä työnsä, jonka hän oli tehnyt, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä kaikesta työstänsä, jonka hän oli tehnyt.
- ³ Ja Jumala siunasi seitsemännen päivän ja pyhitti sen, koska hän sinä päivänä lepäsi kaikesta luomistytöstänsä, jonka hän oli tehnyt.
- ⁴ Tämä on kertomus taivaan ja maan synnystä, kun ne luotiin. Siihen aikaan kun Herra Jumala teki maan ja taivaan,
- ⁵ ei ollut vielä yhtään kedon pensasta maan päällä, eikä vielä kasvanut mitään ruohoa kedolla, koska Herra Jumala ei vielä ollut antanut sataa maan päälle eikä ollut ihmistä maata viljelemässä,
- ⁶ vaan sumu nousi maasta ja kasteli koko maan pinnan.
- ⁷ Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen ja puhalsi hänen sieramiinsa elämän hengen, ja niin ihmisestä tuli elävä sielu.
- ⁸ Ja Herra Jumala istutti paratiisin Eedeniin, itään, ja asetti sinne ihmisen, jonka hän oli

tehnyt.

⁹ Ja Herra Jumala kasvatti maasta kaikkinaisia puita, ihania nähdä ja hyviä syödä, ja elämän puun keskelle paratiisia, niin myös hyvän- ja pahantiedon puun.

¹⁰ Ja Eedenistä lähti joki, joka kasteli paratiisia, ja se jakaantui sieltä neljään haaraan.

¹¹ Ensimmäisen nimi on Piison; se kiertää koko Havilan maan, jossa on kultaa;

¹² ja sen maan kulta on hyvää. Siellä on myös bedellion-pihkaa ja onyks-kiveä.

¹³ Toisen virran nimi on Giihon; se kiertää koko Kuusin maan.

¹⁴ Kolmannen virran nimi on Hiddekel; se juoksee Assurin editse. Ja neljäs virta on Eufrat.

¹⁵ Ja Herra Jumala otti ihmisen ja pani hänet Eedenin paratiisiin viljelemään ja varjelemaan sitä.

¹⁶ Ja Herra Jumala käski ihmistä sanoen: "Syö vapaasti kaikista muista paratiisin puista,

¹⁷ mutta hyvän- ja pahantiedon puusta älä syö, sillä sinä päivänä, jona sinä siitä syöt, pitää sinun kuolemalla kuoleman".

¹⁸ Ja Herra Jumala sanoi: "Ei ole ihmisen hyvä olla yksinänsä, minä teen hänelle avun, joka on hänelle sopiva".

¹⁹ Ja Herra Jumala teki maasta kaikki metsän eläimet ja kaikki taivaan linnut ja toi ne ihmisen eteen nähdäkseen, kuinka hän ne nimittäisi; ja niinkuin ihminen nimitti kunkin elävän olennon, niin oli sen nimi oleva.

²⁰ Ja ihminen antoi nimet kaikille karjaeläimille ja taivaan linnuille ja kaikille metsän eläimille. Mutta Aadamille ei löytynyt apua, joka olisi hänelle sopinut.

²¹ Niin Herra Jumala vaivutti ihmisen raskaaseen uneen, ja kun hän nukkui, otti hän yhden hänen kylkiluistaan ja täytti sen paikan lihalla.

²² Ja Herra Jumala rakensi vaimon siitä kylkiluusta, jonka hän oli ottanut miehestä, ja toi hänet miehen luo.

²³ Ja mies sanoi: "Tämä on nyt luo minun luistani ja liha minun lihastani; hän kutsuttakoon miehettäreksi, sillä hän on miehestä otettu".

²⁴ Sentähden mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liittyköön vaimoonsa, ja he tulevat yhdeksi lihaksi.

²⁵ Ja he olivat molemmat, mies ja hänen vaimonsa, alasti eivätkä hävenneet toisiansa.

LUKU 3

Mutta käärme oli kavalin kaikista kedon eläimistä, jotka Herra Jumala oli tehnyt; ja se sanoi vaimolle: "Onko Jumala todellakin sanonut: 'Älkää syökö kaikista paratiisin puista'?"

² Niin vaimo vastasi käärmeelle: "Me saamme syödä muiden puiden hedelmiä paratiisissa,

³ mutta sen puun hedelmästä, joka on keskellä paratiisia, on Jumala sanonut: 'Älkää syökö siitä älkääkö koskeko siihen, ettette kuolisi'."

⁴ Niin käärme sanoi vaimolle: "Ette suinkaan kuole;

⁵ vaan Jumala tietää, että sinä päivänä, jona te siitä syötte, aukenevat teidän silmänne, ja te tulette niinkuin Jumala tietämään hyvän ja pahan".

⁶ Ja vaimo näki, että siitä puusta oli hyvä syödä ja että se oli ihana katsella ja suloinen puu antamaan ymmärrystä; ja hän otti sen hedelmästä ja söi ja antoi myös miehellensä, joka oli hänen kanssansa, ja hänkin söi.

⁷ Silloin aukenivat heidän molempain silmät, ja he huomasivat olevansa alasti; ja he sitoivat yhteen viikunapuun lehtiä ja tekivät itselleen vyöverhot.

- ⁸ Ja he kuulivat, kuinka Herra Jumala käyskenteli paratiisissa illan viileydessä. Ja mies vaimoineen lymysi Herran Jumalan kasvojen edestä paratiisin puiden sekaan.
- ⁹ Mutta Herra Jumala huusi miestä ja sanoi hänelle: "Missä olet?"
- ¹⁰ Hän vastasi: "Minä kuulin sinun askeleesi paratiisissa ja pelkäsin, sillä minä olen alasti, ja sentähden minä lymysin".
- ¹¹ Ja hän sanoi: "Kuka sinulle ilmoitti, että olet alasti? Etkö syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?"
- ¹² Mies vastasi: "Vaimo, jonka annoit olemaan minun kanssani, antoi minulle siitä puusta, ja minä söin".
- ¹³ Niin Herra Jumala sanoi vaimolle: "Mitäs olet tehnyt?" Vaimo vastasi: "Käärme petti minut, ja minä söin".
- ¹⁴ Ja Herra Jumala sanoi käärmeelle: "Koska tämän teit, kirottu ole sinä kaikkien karjaeläinten ja kaikkien metsän eläinten joukossa. Vatsallasi sinun pitää käymän ja tomua syömän koko elinaikasi.
- ¹⁵ Ja minä panen vainon sinun ja vaimon välille ja sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille; se on polkeva rikki sinun pääsi, ja sinä olet pistävä sitä kantapäähän."
- ¹⁶ Ja vaimolle hän sanoi: "Minä teen suuriksi sinun raskautesi vaivat, kivulla sinun pitää synnyttämän lapsia; mutta mieheesi on sinun halusi oleva, ja hän on sinua vallitseva".
- ¹⁷ Ja Aadamille hän sanoi: "Koska kuult vaimoasi ja söit puusta, josta minä kielsin sinua sanoen: 'Älä syö siitä', niin kirottu olkoon maa sinun tähtesi. Vaivaa nähden sinun pitää elättämän itseäsi siitä koko elinaikasi;
- ¹⁸ orjantappuroita ja ohdakkeita se on kasvava sinulle, ja kedon ruohoja sinun on syötävä.
- ¹⁹ Otsasi hiessä sinun pitää syömän leipäsi, kunnes tulet maaksi jälleen, sillä siitä sinä olet otettu. Sillä maasta sinä olet, ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman."
- ²⁰ Ja mies antoi vaimolleen nimen Eeva, sillä hänestä tuli kaiken elävän äiti.
- ²¹ Ja Herra Jumala teki Aadamille ja hänen vaimollensa puvut nahasta ja puki ne heidän yllensä.
- ²² Ja Herra Jumala sanoi: "Katso, ihminen on tullut sellaiseksi kuin joku meistä, niin että hän tietää hyvän ja pahan. Kun ei hän nyt vain ojentaisi kättänsä ja ottaisi myös elämän puusta ja söisi ja eläisi iankaikkisesti!"
- ²³ Niin Herra Jumala ajoi hänet pois Eedenin paratiisista viljelemään maata, josta hän oli otettu.
- ²⁴ Ja hän karkoitti ihmisen ja asetti Eedenin paratiisin itäpuolelle kerubit ynnä välkkyvän, leimuavan miekan vartioitsemaan elämän puun tietä.

LUKU 4

Ja mies yhtyi vaimoonsa Eevaan; ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Kainin ja sanoi: "Minä olen saanut pojan Herran avulla".

² Ja taas hän synnytti pojan, veljen Kainille, Aabelin. Ja Aabelista tuli lampuri, mutta Kainista peltomies.

³ Ja jonkun ajan kuluttua tapahtui, että Kain toi maan hedelmistä uhrilahjan Herralle;

⁴ ja myöskin Aabel toi uhrilahjan laumansa esikoisista, niiden rasvoista. Ja Herra katsoi Aabelin ja hänen uhrilahjansa puoleen;

⁵ mutta Kainin ja hänen uhrilahjansa puoleen hän ei katsonut. Silloin Kain vihastui kovin, ja hänen hahmonsa synkistyi.

- ⁶ Ja Herra sanoi Kainille: "Miksi olet vihastunut, ja miksi hahmosi synkistyy?"
- ⁷ Eikö niin: jos teet hyvin, voit kohottaa katseesi; mutta jos et hyvin tee, niin väijyy synty ovella, ja sen halu on sinuun, mutta hallitse sinä sitä!"
- ⁸ Ja Kain sanoi veljellensä Aabelille: "Menkäämme kedolle". Ja heidän kedolla ollessansa Kain karkasi veljensä Aabelin kimppuun ja tappoi hänet.
- ⁹ Niin Herra sanoi Kainille: "Missä on veljesi Aabel?" Hän vastasi: "En tiedä; olenko minä veljeni vartija?"
- ¹⁰ Ja hän sanoi: "Mitä olet tehnyt? Kuule, veljesi veri huutaa minulle maasta.
- ¹¹ Ja nyt ole kirottu ja karkoitettu pois tältä vainiolta, joka avasi suunsa ottamaan veljesi veren sinun kädestäsi.
- ¹² Kun maata viljelet, ei se ole enää sinulle satoansa antava; kulkija ja pakolainen pitää sinun oleman maan päällä."
- ¹³ Ja Kain sanoi Herralle: "Syyllisyyteni on suurempi, kuin että sen kantaa voisin.
- ¹⁴ Katso, sinä karkoitat minut nyt pois vainiolta, ja minun täytyy lymytä sinun kasvojesi edestä ja olla kulkija ja pakolainen maan päällä; ja kuka ikinä minut kohtaa, se tappaa minut."
- ¹⁵ Mutta Herra sanoi hänelle: "Sentähden, kuka ikinä tappaa Kainin, hänelle se pitää seitsenkertaisesti kostettaman". Ja Herra pani Kainiin merkin, ettei kukaan, joka hänet kohtaisi, tappaisi häntä.
- ¹⁶ Niin Kain poistui Herran kasvojen edestä ja asettui asumaan Noodin maahan, itään päin Eedenistä.
- ¹⁷ Ja Kain yhtyi vaimoonsa, ja tämä tuli raskaaksi ja synnytti Hanokin. Ja hän rakensi kaupungin ja antoi sille kaupungille poikansa nimen Hanok.
- ¹⁸ Ja Hanokille syntyi lirad, liradille syntyi Mehujael, Mehujaelille syntyi Metusael, Metusaelille syntyi Lemek.
- ¹⁹ Lemek otti itselleen kaksi vaimoa, toisen nimi oli Aada ja toisen nimi Silla.
- ²⁰ Ja Aada synnytti Jaabalin; hänestä tuli niiden kantaisä, jotka teltoissa asuvat ja karjanhoitoa harjoittavat.
- ²¹ Ja hänen veljensä nimi oli Juubal; hänestä tuli kaikkien niiden kantaisä, jotka kannelta ja huilua soittavat.
- ²² Myöskin Silla synnytti pojan, Tuubal-Kainin; hänestä tuli kaikkinaisten vaski- ja rauta-aseiden takoja. Ja Tuubal-Kainin sisar oli Naema.
- ²³ Ja Lemek lausui vaimoillensa: "Aada ja Silla, kuulkaa puhettani, te Lemekin emännät, ottakaa sanani korviinne: minä surmaan miehen haavastani ja nuorukaisen mustelmastani.
- ²⁴ Niin, Kain kostetaan seitsenkertaisesti, mutta Lemek seitsemänkymmentä seitsemän kertaa."
- ²⁵ Ja Aadam yhtyi taas vaimoonsa, ja tämä synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Seet, sanoen: "Jumala on suonut minulle toisen pojan Aabelin sijaan, koska Kain hänet surmasi".
- ²⁶ Ja myöskin Seetille syntyi poika, ja hän antoi hänelle nimen Enos. Siihen aikaan ruvettiin avuksi huutamaan Herran nimeä.

LUKU 5

Tämä on Aadamin sukuluettelo. Kun Jumala loi ihmisen, teki hän hänet Jumalan kaltaiseksi.

² Mieheksi ja naiseksi hän heidät loi ja siunasi heidät ja antoi heille nimen ihminen, silloin kun heidät luotiin.

³ Kun Aadam oli sadan kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle poika, joka oli hänen kaltaisensa, hänen kuvansa, ja hän antoi hänelle nimen Seet.

⁴ Ja Aadam eli Seetin syntymän jälkeen kahdeksansataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

⁵ Niin oli Aadamin koko elinaika yhdeksänsataa kolmekymmentä vuotta; sitten hän kuoli.

⁶ Kun Seet oli sadan viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Enos.

⁷ Ja Seet eli Enoksen syntymän jälkeen kahdeksansataa seitsemän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

⁸ Niin oli Seetin koko elinaika yhdeksänsataa kaksitoista vuotta; sitten hän kuoli.

⁹ Kun Enos oli yhdeksänkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Keenan.

¹⁰ Ja Enos eli Keenanin syntymän jälkeen kahdeksansataa viisitoista vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

¹¹ Niin oli Enoksen koko elinaika yhdeksänsataa viisi vuotta; sitten hän kuoli.

¹² Kun Keenan oli seitsemänkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Mahalalel.

¹³ Ja Keenan eli Mahalalelin syntymän jälkeen kahdeksansataa neljäkymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

¹⁴ Niin oli Keenanin koko elinaika yhdeksänsataa kymmenen vuotta; sitten hän kuoli.

¹⁵ Kun Mahalalel oli kuudenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Jered.

¹⁶ Ja Mahalalel eli Jeredin syntymän jälkeen kahdeksansataa kolmekymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

¹⁷ Niin oli Mahalalelin koko elinaika kahdeksansataa yhdeksänkymmentä viisi vuotta; sitten hän kuoli.

¹⁸ Kun Jered oli sadan kuudenkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle Hanok.

¹⁹ Ja Jered eli Hanokin syntymän jälkeen kahdeksansataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

²⁰ Niin oli Jeredin koko elinaika yhdeksänsataa kuusikymmentä kaksi vuotta; sitten hän kuoli.

²¹ Kun Hanok oli kuudenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Metusalah.

²² Ja Hanok vaelsi Metusalahin syntymän jälkeen Jumalan yhteydessä kolmesataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

²³ Niin oli Hanokin koko elinaika kolmesataa kuusikymmentä viisi vuotta.

²⁴ Ja kun Hanok oli vaeltanut Jumalan yhteydessä, ei häntä enää ollut, sillä Jumala oli ottanut hänet pois.

²⁵ Kun Metusalah oli sadan kahdeksänkymmenen seitsemän vuoden vanha, syntyi hänelle Lemek.

²⁶ Ja Metusalah eli Lemekin syntymän jälkeen seitsemänsataa kahdeksänkymmentä kaksi vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.

²⁷ Niin oli Metusalahin koko elinaika yhdeksänsataa kuusikymmentä yhdeksän vuotta; sitten hän kuoli.

²⁸ Kun Lemek oli sadan kahdeksänkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle poika.

- ²⁹ Ja hän antoi hänelle nimen Nooa, sanoen: "Tämä lohduttaa meitä työssämme ja kättemme vaivoissa viljellessämme maata, jonka Herra on kironnut".
- ³⁰ Ja Lemek eli Nooan syntymän jälkeen viisisataa yhdeksänkymmentä viisi vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.
- ³¹ Niin oli Lemekin koko elinaika seitsemänsataa seitsemänkymmentä seitsemän vuotta; sitten hän kuoli.
- ³² Kun Nooa oli viidensadan vuoden vanha, syntyivät hänelle Seem, Haam ja Jaafet.

LUKU 6

- K**un ihmiset alkoivat lisääntyä maan päällä ja heille syntyi tyttöjä,
- ² huomasivat Jumalan pojat ihmisten tyttäret ihaniksi ja ottivat vaimoikseen kaikki, jotka he parhaiksi katsoivat.
- ³ Silloin Herra sanoi: "Minun Henkeni ei ole vallitseva ihmisessä iankaikkisesti, koska hän on liha. Niin olkoon hänen aikansa sata kaksikymmentä vuotta."
- ⁴ Siihen aikaan eli maan päällä jättiläisiä, ja myöhemminkin, kun Jumalan pojat yhtyivät ihmisten tyttäriin ja nämä synnyttivät heille lapsia; nämä olivat noita muinaisajan kuuluisia sankareita.
- ⁵ Mutta kun Herra näki, että ihmisten pahuus oli suuri maan päällä ja että kaikki heidän sydämensä aivoitukset ja ajatukset olivat kaiken aikaa ainoastaan pahat,
- ⁶ niin Herra katui tehneensä ihmiset maan päälle, ja hän tuli murheelliseksi sydämessänsä.
- ⁷ Ja Herra sanoi: "Minä hävitän maan päältä ihmiset, jotka minä loin, sekä ihmiset että karjan, matelijat ja taivaan linnut; sillä minä kadun ne tehneeni".
- ⁸ Mutta Nooa sai armon Herran silmien edessä.
- ⁹ Tämä on kertomus Nooan suvusta. Nooa oli aikalaistensa keskuudessa hurskas ja nuhteeton mies ja vaeli Jumalan yhteydessä.
- ¹⁰ Ja Nooalle syntyi kolme poikaa, Seem, Haam ja Jaafet.
- ¹¹ Mutta maa turmeltui Jumalan edessä, ja maa tuli täyteen väkivaltaa.
- ¹² Niin Jumala näki, että maa oli turmeltunut; sillä kaikki liha oli turmellut vaelluksensa maan päällä.
- ¹³ Silloin Jumala sanoi Nooalle: "Minä olen päättänyt tehdä lopun kaikesta lihasta, sillä maa on heidän tähtensä täynnä väkivaltaa; katso, minä hävitän heidät ynnä maan.
- ¹⁴ Tee itsellesi arkki honkapuista, rakenna arkki täyteen kammioita, ja tervaa se sisältä ja ulkoa.
- ¹⁵ Ja näin on sinun se rakennettava: kolmesataa kyynärää olkoon arkin pituus, viisikymmentä kyynärää sen leveys ja kolmekymmentä kyynärää sen korkeus.
- ¹⁶ Tee arkkiin valoaukko, ja tee se kyynärän korkuiseksi, ja sijoita arkin ovi sen kylkeen; rakenna siihen kolme kerrosta, alimmainen, keskimmäinen ja ylimmäinen.
- ¹⁷ Sillä katso, minä annan vedenpaisumuksen tulla yli maan hävittämään taivaan alta kaiken lihan, kaiken, jossa on elämän henki; kaikki, mikä on maan päällä, on hukkuva.
- ¹⁸ Mutta sinun kanssasi minä teen liiton, ja sinun on mentävä arkkiin, sinun ja sinun poikiesi, vaimosi ja miniäisi sinun kanssasi.
- ¹⁹ Ja kaikista eläimistä, kaikesta lihasta, sinun on vietävä arkkiin kaksi kutakin lajia säilyttääksesi ne hengissä kanssasi; niitä olkoon koiras ja naaras.
- ²⁰ Lintuja lajiensa mukaan, karjaeläimiä lajiensa mukaan ja kaikkia maan matelijoita

lajiensa mukaan tulkoon kaksi kutakin lajia sinun luoksesi, säilyttääksesi ne hengissä.

²¹ Ja hanki itsellesi kaikkinaista ravintoa, syötäväksi kelpaavaa, ja kokoa sitä talteesi, että se olisi ruuaksi sinulle ja heille."

²² Ja Nooa teki näin; aivan niin kuin Jumala hänen käski tehdä, niin hän teki.

LUKU 7

Ja Herra sanoi Nooalle: "Mene sinä ja koko perheesi arkkiin, sillä sinut minä olen tässä sukukunnassa havainnut hurskaaksi edessäni.

² Kaikkia puhtaita eläimiä ota luoksesi seitsemän paria, koiraita ja naaraita, mutta epäpuhtaita eläimiä kutakin yksi pari, koiras ja naaras.

³ Niin myös taivaan lintuja seitsemän paria, koiraita ja naaraita, että siemen säilyisi elossa koko maan päällä.

⁴ Sillä seitsemän päivän kuluttua minä annan sataa maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä ja hävitän maan päältä kaikki olennot, jotka olen tehnyt."

⁵ Ja Nooa teki näin, aivan niin kuin Herra oli hänen käskennyt tehdä.

⁶ Nooa oli kuudensadan vuoden vanha, kun vedenpaisumus tuli maan päälle.

⁷ Ja Nooa ja hänen poikansa, vaimonsa ja miniänsä hänen kanssaan menivät arkkiin vedenpaisumusta pakoon.

⁸ Puhtaita eläimiä ja epäpuhtaita eläimiä, lintuja ja kaikkia, joita maassa matelee,

⁹ meni Nooan luo arkkiin kaksittain, koiras ja naaras, niinkuin Jumala oli Nooalle käskyn antanut.

¹⁰ Ja niiden seitsemän päivän kuluttua tuli vedenpaisumus maan päälle.

¹¹ Ja sinä vuonna, jona Nooa oli kuudensadan vuoden vanha, sen toisena kuukautena, kuukauden seitsemäntenätoista päivänä, sinä päivänä puhkesivat kaikki suuren syvyyden lähteet, ja taivaan akkunat aukenivat.

¹² Ja satoi rankasti maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä.

¹³ Juuri sinä päivänä menivät Nooa sekä Seem, Haam ja Jaafet, Nooan pojat, ja Nooan vaimo ja hänen kolme miniäänsä heidän kanssaan arkkiin;

¹⁴ he ja kaikki metsäeläimet lajiensa mukaan ja kaikki karjaeläimet lajiensa mukaan ja kaikki matelijat, jotka maan päällä matelevat, lajiensa mukaan ja kaikki linnut lajiensa mukaan, kaikki lintuset, kaikki, mikä siivekästä on.

¹⁵ Ja ne menivät Nooan luo arkkiin kaksittain, kaikki liha, kaikki, jossa oli elämän henki.

¹⁶ Ja ne, jotka menivät sisälle, olivat koiras ja naaras kaikesta lihasta, niinkuin Jumala oli hänelle käskyn antanut. Ja Herra sulki oven hänen jälkeensä.

¹⁷ Silloin tuli vedenpaisumus maan päälle, tuli neljänäkymmenenä päivänä; ja vedet paisuivat ja nostivat arkin, niin että se kohosi korkealle maasta.

¹⁸ Ja vedet saivat vallan ja paisuivat suuresti maan päällä, ja arkki ajelehti veden pinnalla.

¹⁹ Ja vedet nousivat nousemistaan maan päällä, niin että kaikki korkeat vuoret kaiken taivaan alla peittyivät.

²⁰ Viisitoista kyynärää vesi nousi vuorten yli, niin että ne peittyivät.

²¹ Silloin hukkui kaikki liha, joka maan päällä liikkui: linnut, karjaeläimet, metsäeläimet ja kaikki pikkueläimet, joita maassa vilisi, sekä kaikki ihmiset.

²² Kaikki, joiden sieramissa oli elämän hengen henkäys, kaikki, jotka elivät kuivalla maalla, kuolivat.

²³ Niin Herra hävitti kaikki olennot, jotka maan päällä olivat, niin hyvin ihmiset kuin myös karjaeläimet, matelijat ja taivaan linnut; ne hävisivät maan päältä. Ainoastaan Nooa sekä ne, jotka olivat hänen kanssansa arkissa, jäivät henkiin.

²⁴ Ja vedet vallitsivat maan päällä sata viisikymmentä päivää.

LUKU 8

Silloin Jumala muisti Nooa ja kaikkia metsäeläimiä ja kaikkia karjaeläimiä, jotka olivat hänen kanssansa arkissa. Ja Jumala nosti tuulen puhaltamaan yli maan, niin että vesi laskeutui.

² Ja syvyyden lähteet ja taivaan akkunat sulkeutuivat, ja sade taivaasta taukosi.

³ Ja vesi väistyi väistymistään maan päältä; sadan viidenkymmenen päivän kuluttua alkoi vesi vähentyä.

⁴ Niin arkki pysähtyi seitsemäntenä kuukautena, kuukauden seitsemäntenätoista päivänä, Araratin vuorille.

⁵ Ja vesi väheni vähenemistään aina kymmenenteen kuukauteen asti. Kymmenentenä kuukautena, kuukauden ensimmäisenä päivänä, tulivat vuorten huiput näkyviin.

⁶ Neljäntymmenen päivän kuluttua Nooa avasi arkin ikkunan, jonka hän oli tehnyt,

⁷ ja laski kaarneen lentoon, ja se lenteli edestakaisin, kunnes vesi maan päältä kuivui.

⁸ Sitten hän laski luotansa kyyhkysen nähdäksensä, oliko vesi vähentynyt maan pinnalta.

⁹ Mutta kyyhkynen ei löytänyt paikkaa, missä lepuuttaa jalkaansa, vaan palasi hänen luoksensa arkkiin, sillä koko maa oli vielä veden peitossa; niin hän ojensi kätensä ja otti sen luoksensa arkkiin.

¹⁰ Ja hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja laski taas kyyhkysen arkista.

¹¹ Ja kyyhkynen tuli hänen luoksensa ehtopuolella, ja katso, sen suussa oli tuore öljypuun lehti. Niin Nooa ymmärsi, että vesi oli vähentynyt maan päältä.

¹² Mutta hän odotti vielä toiset seitsemän päivää ja laski kyyhkysen lentoon, eikä se enää palannut hänen luoksensa.

¹³ Ja Nooan kuudentenasadantena yhdentenä ikävuotena, vuoden ensimmäisenä kuukautena, kuukauden ensimmäisenä päivänä, oli vesi kuivunut maan päältä. Niin Nooa poisti katon arkista ja katseli; ja katso, maan pinta oli kuivunut.

¹⁴ Ja toisena kuukautena, kuukauden kahdentenäkymmenentenä seitsemäntenä päivänä, oli maa aivan kuiva.

¹⁵ Ja Jumala puhui Nooalle sanoen:

¹⁶ "Lähde arkista, sinä ja vaimosi, poikasi ja miniäsi sinun kanssasi.

¹⁷ Ja kaikki eläimet, jotka ovat luonasi, kaikki liha, linnut ja karjaeläimet ja kaikki matelijat, jotka maan päällä matelevat, vie ne ulos kanssasi. Niitä vilisköön maassa, ja ne olkoot hedelmälliset ja lisääntykööt maan päällä."

¹⁸ Ja Nooa ja hänen poikansa, vaimonsa ja miniänsä hänen kanssaan lähtivät ulos,

¹⁹ niin myös kaikki metsäeläimet, kaikki matelijat ja kaikki linnut, kaikki, mikä liikkuu maan päällä, lähtivät arkista suvuittain.

²⁰ Ja Nooa rakensi alttarin Herralle ja otti kaikkia puhtaita karjaeläimiä ja kaikkia puhtaita lintuja ja uhrasi polttouhreja alttarilla.

²¹ Ja Herra tunsu suloisen tuoksun ja sanoi sydämessänsä: "En minä koskaan enää kiroa maata ihmisen tähden; sillä ihmisen sydämen aivoitukset ovat pahat nuoruudesta saakka.

Enkä minä koskaan enää tuhoa kaikkea, mikä elää, niinkuin nyt olen tehnyt.

²² Niin kauan kuin maa pysyy, ei lakkaa kylväminen eikä leikkaaminen, ei vilu eikä helle, ei kesä eikä talvi, ei päivä eikä yö."

LUKU 9

Ja Jumala siunasi Nooan ja hänen poikansa ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää ja täyttäkää maa.

² Ja peljätkööt ja vaviskoot teitä kaikki eläimet maan päällä ja kaikki taivaan linnut ja kaikki, jotka maassa matelevat, ja kaikki meren kalat; ne olkoot teidän valtaanne annetut.

³ Kaikki, mikä liikkuu ja elää, olkoon teille ravinnoksi; niinkuin minä olen antanut teille viheriäiset kasvit, niin minä annan teille myös tämän kaiken.

⁴ Älkää vain syökö lihaa, jossa sen sielu, sen veri, vielä on.

⁵ Mutta teidän oman verenne minä kosten; jokaiselle eläimelle minä sen kosten, ja myöskin ihmisille minä kosten ihmisen sielun, toiselle toisen sielun.

⁶ Joka ihmisen veren vuodattaa, hänen verensä on ihminen vuodattava, sillä Jumala on tehnyt ihmisen kuvaksensa.

⁷ Ja te olkaa hedelmälliset ja lisääntykää, enentykää maassa ja lisääntykää siinä."

⁸ Ja Jumala puhui Nooalle ja hänen pojillensa, jotka olivat hänen kanssansa, sanoen:

⁹ "Katso, minä teen liiton teidän ja teidän jälkeläistenne kanssa

¹⁰ ja kaikkien elävien olentojen kanssa, jotka luonanne ovat, lintujen, karjaeläinten ja kaikkien metsäeläinten kanssa, jotka luonanne ovat, kaikkien kanssa, jotka arkista lähtivät, kaikkien maan eläinten kanssa.

¹¹ Minä teen liiton teidän kanssanne: ei koskaan enää pidä kaikkea lihaa hukutettaman vedenpaisumuksella, eikä vedenpaisumus koskaan enää maata turmele."

¹² Ja Jumala sanoi: "Tämä on sen liiton merkki, jonka minä ikuisiksi ajoiksi teen itseni ja teidän ja kaikkien elävien olentojen välillä, jotka teidän luonanne ovat:

¹³ minä panen kaareni pilviin, ja se on oleva liiton merkinä minun ja maan välillä.

¹⁴ Ja kun minä kokoan pilviä maan päälle ja kaari näkyy pilvissä,

¹⁵ muistan minä liittoni, joka on minun ja teidän ja kaikkien elävien olentojen, kaiken lihan välillä, eikä vesi enää paisu tulvaksi hävittämään kaikkea lihaa.

¹⁶ Niin kaari on oleva pilvissä, ja minä katselen sitä muistaakseni iankaikkista liittoa Jumalan ja kaikkien elävien olentojen, kaiken lihan välillä, joka maan päällä on."

¹⁷ Ja Jumala sanoi Nooalle: "Tämä on sen liiton merkki, jonka minä olen tehnyt itseni ja kaiken lihan välillä, joka maan päällä on".

¹⁸ Ja Nooan pojat, jotka lähtivät arkista, olivat Seem, Haam ja Jaafet. Ja Haam oli Kanaanin isä.

¹⁹ Nämä kolme ovat Nooan pojat, ja heistä kaikki maan asukkaat polveutuvat.

²⁰ Ja Nooa oli peltomies ja ensimmäinen, joka istutti viinitarhan.

²¹ Mutta kun hän joi viiniä, niin hän juopui ja makasi alasti majassansa.

²² Ja Haam, Kanaanin isä, näki isänsä hävyn ja kertoi siitä molemmille veljillensä ulkona.

²³ Niin Seem ja Jaafet ottivat vaipan ja panivat molemmat sen hartioilleen ja menivät selin sisään ja peittivät isänsä hävyn; ja heidän kasvonsa olivat käännetyt toisaalle, niin etteivät he nähneet isänsä häpyä.

²⁴ Kun Nooa heräsi päihtymyksestänsä ja sai tietää, mitä hänen nuorin poikansa oli

hänelle tehnyt,

²⁵ niin hän sanoi: "Kirottu olkoon Kanaan, olkoon hän veljiensä orjain orja".

²⁶ Vielä hän sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, Seemin Jumala, ja olkoon Kanaan heidän orjansa.

²⁷ Jumala laajentakoon Jaafetin, ja asukoon hän Seemin majoissa, ja Kanaan olkoon heidän orjansa."

²⁸ Ja Nooa eli vedenpaisumuksen jälkeen kolmesataa viisikymmentä vuotta.

²⁹ Niin Nooan koko ikä oli yhdeksänsataa viisikymmentä vuotta; sitten hän kuoli.

LUKU 10

Tämä on kertomus Nooan poikien, Seemin, Haamin ja Jaafetin, suvusta. Heille syntyi poikia vedenpaisumuksen jälkeen.

² Jaafetin pojat olivat Goomer, Maagog, Maadai, Jaavan, Tuubal, Mesek ja Tiiras.

³ Ja Goomerin pojat olivat Askenas, Riifat ja Toogarma.

⁴ Ja Jaavanin pojat olivat Elisa, Tarsis, kittiläiset ja doodanilaiset;

⁵ heistä haarautuivat pakanoiden saarten asukkaat maittensa, eri kieltensä, heimojensa ja kansakuntiansa mukaan.

⁶ Ja Haamin pojat olivat Kuus, Misraim, Puut ja Kanaan.

⁷ Ja Kuusin pojat olivat Seba, Havila, Sabta, Raema ja Sabteka. Ja Raeman pojat olivat Saba ja Dedan.

⁸ Ja Kuusille syntyi Nimrod. Hän oli ensimmäinen valtiashenkilö maan päällä.

⁹ Hän oli mahtava metsämies Herran edessä. Siitä on sananparsa: "Mahtava metsämies Herran edessä niinkuin Nimrod".

¹⁰ Ja hänen valtakuntansa alkuna olivat Baabel, Erek, Akkad ja Kalne Sinearin maassa.

¹¹ Siitä maasta hän lähti Assuriin ja rakensi Niiniven, Rehobot-lirin ja Kelahin,

¹² sekä Resenin Niiniven ja Kelahin välille; se on tuo suuri kaupunki.

¹³ Ja Misraimille syntyivät luudilaiset, anamilaiset, lehabilaiset, naftuhilaiset,

¹⁴ patrokselaiset, kasluhilaiset, joista filistealaiset ovat lähteneet, sekä kaftorilaiset.

¹⁵ Ja Kanaanille syntyivät Siidon, hänen esikoisensa, ja Heet,

¹⁶ sekä jebusilaiset, amorilaiset, girkasilaiset,

¹⁷ hivviläiset, arkilaiset, siiniläiset,

¹⁸ arvadilaiset, semarilaiset ja hamatilaiset. Sittenkin hajaantuivat kanaanilaisten heimot.

¹⁹ Ja kanaanilaisten alue ulottui Siidonista Gerariin päin aina Gassaan asti sekä Sodomaan, Gomorraan, Admaan ja Seboimiin päin aina Lesaan asti.

²⁰ Nämä olivat Haamin pojat heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan.

²¹ Myöskin Seemille, Jaafetin vanhimmalle veljelle, josta tuli kaikkien Eeberin poikien kantaisä, syntyi poikia.

²² Seemin pojat olivat Eelam, Assur, Arpaksad, Luud ja Aram.

²³ Ja Aramin pojat olivat Uus, Huul, Geter ja Mas.

²⁴ Arpaksadille syntyi Selah, ja Selahille syntyi Eeber.

²⁵ Ja Eeberille syntyi kaksi poikaa: toisen nimi oli Peleg, sillä hänen aikansa jakaantuivat maan asukkaat, ja hänen veljensä nimi oli Joktan.

²⁶ Ja Joktanille syntyi Almodad, Selef, Hasarmavet, Jerah,

- ²⁷ Hadoram, Uusal, Dikla,
²⁸ Oobal, Abimael, Saba,
²⁹ Oofir, Havila ja Joobab. Kaikki nämä olivat Joktanin poikia.
³⁰ Ja heidän asumasijansa ulottuivat Meesasta aina Sefariin, Itävuorelle asti.
³¹ Nämä olivat Seemin pojat heimojensa, kieltensä, maittensa ja kansakuntiansa mukaan.
³² Nämä olivat Nooan poikien heimot sukukuntiansa ja kansakuntiansa mukaan; ja niistä haarautuivat kansat maan päälle vedenpaisumuksen jälkeen.

LUKU 11

Ja kaikessa maassa oli yksi kieli ja yksi puheenparsi.

² Kun he lähtivät liikkeelle itään päin, löysivät he lakeuden Sinearin maassa ja asettuivat sinne.

³ Ja he sanoivat toisillensa: "Tulkaa, tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi". Ja tiiltä he käyttivät kivenä, ja maapihkaa he käyttivät laastina.

⁴ Ja he sanoivat: "Tulkaa, rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, jonka huippu ulottuu taivaaseen, ja tehkäämme itsellemme nimi, ettemme hajaantuisi yli kaiken maan".

⁵ Niin Herra astui alas katsomaan kaupunkia ja tornia, jonka ihmislapset olivat rakentaneet.

⁶ Ja Herra sanoi: "Katso, he ovat yksi kansa, ja heillä kaikilla on yksi kieli, ja tämä on heidän ensimmäinen yrityksensä. Ja nyt ei heille ole mahdotonta mikään, mitä aikovatkin tehdä.

⁷ Tulkaa, astukaamme alas ja sekoittakaamme siellä heidän kielensä, niin ettei toinen ymmärrä toisen kieltä."

⁸ Ja niin Herra hajotti heidät sieltä yli kaiken maan, niin että he lakkasivat kaupunkia rakentamasta.

⁹ Siitä tuli sen nimeksi Baabel, koska Herra siellä sekoitti kaiken maan kielen; ja sieltä Herra hajotti heidät yli kaiken maan.

¹⁰ Tämä on kertomus Seemin suvusta. Kun Seem oli sadan vuoden vanha, syntyi hänelle Arpaksad kaksi vuotta vedenpaisumuksen jälkeen.

¹¹ Ja Seem eli Arpaksadin syntymän jälkeen viisisataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

¹² Kun Arpaksad oli kolmenkymmenen viiden vuoden vanha, syntyi hänelle Selah.

¹³ Ja Arpaksad eli Selahin syntymän jälkeen neljäsataa kolme vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

¹⁴ Kun Selah oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Eeber.

¹⁵ Ja Selah eli Eeberin syntymän jälkeen neljäsataa kolme vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

¹⁶ Kun Eeber oli kolmenkymmenen neljän vuoden vanha, syntyi hänelle Peleg.

¹⁷ Ja Eeber eli Pelegin syntymän jälkeen neljäsataa kolmekymmentä vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

¹⁸ Kun Peleg oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Regu.

¹⁹ Ja Peleg eli Regun syntymän jälkeen kaksisataa yhdeksän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttäriä.

²⁰ Kun Regu oli kolmenkymmenen kahden vuoden vanha, syntyi hänelle Serug.

- ²¹ Ja Regu eli Serugin syntymän jälkeen kaksisataa seitsemän vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.
- ²² Kun Serug oli kolmenkymmenen vuoden vanha, syntyi hänelle Naahor.
- ²³ Ja Serug eli Naahorin syntymän jälkeen kaksisataa vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.
- ²⁴ Kun Naahor oli kahdenkymmenen yhdeksän vuoden vanha, syntyi hänelle Terah.
- ²⁵ Ja Naahor eli Terahin syntymän jälkeen sata yhdeksäntoista vuotta, ja hänelle syntyi poikia ja tyttöjä.
- ²⁶ Kun Terah oli seitsemänkymmenen vuoden vanha, syntyivät hänelle Abram, Naahor ja Haaran.
- ²⁷ Ja tämä on kertomus Terahin suvusta. Terahille syntyivät Abram, Naahor ja Haaran. Ja Haaranille syntyi Loot.
- ²⁸ Ja Haaran kuoli ennen isäänsä Terahia synnyinmaassansa, Kaldean Uurissa.
- ²⁹ Ja Abram ja Naahor ottivat itsellensä vaimot; Abramin vaimon nimi oli Saarai, ja Naahorin vaimon nimi oli Milka, Haaranin tytär; Haaran oli Milkan ja Jiskan isä.
- ³⁰ Mutta Saarai oli hedelmätön, hänellä ei ollut lasta.
- ³¹ Ja Terah otti poikansa Abramin ja poikansa pojan Lootin, Haaranin pojan, ja miniänsä Saarain, poikansa Abramin vaimon, ja he lähtivät heidän kanssaan Kaldean Uurista mennäksensä Kanaanin maahan, ja he saapuivat Harraniin asti ja asuivat siellä.
- ³² Ja Terahin ikä oli kaksisataa viisi vuotta; sitten Terah kuoli Harranissa.

LUKU 12

Ja Herra sanoi Abramille: "Lähde maastasi, suvustasi ja isäsi kodista siihen maahan, jonka minä sinulle osoitan.

² Niin minä teen sinusta suuren kansan, siunaan sinut ja teen sinun nimesi suureksi, ja sinä olet tuleva siunaukseksi.

³ Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroavat, ja sinussa tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä."

⁴ Niin Abram lähti, niinkuin Herra oli hänelle puhunut, ja Loot meni hänen kanssansa. Abram oli Harranista lähtiessään seitsemänkymmenen viiden vuoden vanha.

⁵ Ja Abram otti vaimonsa Saarain ja veljensä pojan Lootin sekä kaiken omaisuuden, jonka he olivat koonneet, ja ne palvelijat, jotka he olivat hankkineet Harranissa, ja he lähtivät menemään Kanaanin maahan. Ja he tulivat Kanaanin maahan.

⁶ Ja Abram kulki maan läpi aina Sikemin paikkakunnalle, Mooren tammelle asti. Ja siihen aikaan kanaanalaiset asuivat siinä maassa.

⁷ Silloin Herra ilmestyi Abramille ja sanoi: "Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan". Niin hän rakensi sinne alttarin Herralle, joka oli hänelle ilmestynyt.

⁸ Sieltä hän siirtyi edemmäksi vuoristoon, itään päin Beetelistä, ja pystytti telttansa, niin että Beetel oli lännessä ja Ai idässä, ja hän rakensi sinne alttarin Herralle ja huusi avuksi Herran nimeä.

⁹ Ja sieltä Abram lähti ja vaelsi yhä edemmäksi Etelämaahan päin.

¹⁰ Niin tuli nälänhätä maahan, ja Abram meni Egyptiin, asuakseen siellä jonkun aikaa, sillä nälänhätä maassa oli kova.

¹¹ Ja kun hän lähestyi Egyptiä, puhui hän vaimollensa Saaraille: "Katso, minä tiedän, että sinä olet kaunis nainen.

- ¹² Kun egyptiläiset saavat nähdä sinut, niin he sanovat: 'Hän on hänen vaimonsa', ja tappavat minut, mutta antavat sinun elää.
- ¹³ Sano siis olevasi minun sisareni, että minun kävisi hyvin sinun tähtesi ja minä sinun takiasi saisin jäädä henkiin."
- ¹⁴ Kun Abram tuli Egyptiin, näkivät egyptiläiset, että Saara oli hyvin kaunis nainen.
- ¹⁵ Ja kun faraon ruhtinaat olivat nähneet hänet, ylistelivät he häntä faraolle; ja vaimo vietiin faraon hoviin.
- ¹⁶ Ja Abramia hän kohteli hyvin hänen tähtensä. Ja hän sai pikkukarjaa, raavaskarjaa ja aaseja, palvelijoita ja palvelijattaria, aasintammoja ja kameleja.
- ¹⁷ Mutta Herra antoi kovien vitsausten kohdata faraota ja hänen hoviansa Saaraan, Abramin vaimon, tähden.
- ¹⁸ Silloin farao kutsui Abramin luoksensa ja sanoi: "Mitä olet minulle tehnyt? Miksi et ilmoittanut minulle, että hän on sinun vaimosi?"
- ¹⁹ Miksi sanoit: 'Hän on minun sisareni', niin että minä otin hänet vaimokseni? Katso, tässä on vaimosi, ota hänet ja mene."
- ²⁰ Ja farao antoi hänestä käskyn miehillensä, että he saattaisivat hänet pois, hänet ja hänen vaimonsa sekä kaiken, mitä hänellä oli.

LUKU 13

Niin Abram lähti pois Egyptistä, hän ja hänen vaimonsa ja kaikki, mitä hänellä oli, ja Loot hänen kanssaan, Etelämaahan.

- ² Abram oli hyvin rikas: hänellä oli karjaa, hopeata ja kultaa.
- ³ Ja hän vaelsi, kulkien levähdyspaikasta toiseen, Etelämaasta Beeteliin asti, aina siihen paikkaan, missä hänen majansa oli ensi kerralla ollut, Beetelin ja Ain välillä,
- ⁴ siihen paikkaan, johon hän ennen oli rakentanut alttarin; ja Abram huusi siinä avuksi Herran nimeä.
- ⁵ Ja myöskin Lootilla, joka vaelsi Abramin kanssa, oli pikkukarjaa, raavaskarjaa ja teltoja.
- ⁶ Eikä maa riittänyt heidän asuakseen yhdessä, sillä heillä oli paljon omaisuutta, niin etteivät voineet yhdessä asua.
- ⁷ Niin syntyi riitaa Abramin karjapaimenten ja Lootin karjapaimenten välillä. Ja siihen aikaan asuivat siinä maassa kanaanilaiset ja perissiläiset.
- ⁸ Silloin Abram sanoi Lootille: "Älköön olko riitaa meidän välillämme, minun ja sinun, älköönkä minun paimenteni ja sinun paimentesi välillä, sillä olemmehan veljeksiä.
- ⁹ Eikö koko maa ole avoinna edessäsi? Eroa minusta. Jos sinä menet vasemmalle, niin minä menen oikealle, tahi jos sinä menet oikealle, niin minä menen vasemmalle."
- ¹⁰ Ja Loot nosti silmänsä ja näki koko Jordanin lakeuden olevan runsasvetistä seutua; ennenkuin Herra hävitti Sodoman ja Gomorran, oli se Sooariin saakka niinkuin Herran puutarha, niinkuin Egyptin maa.
- ¹¹ Niin Loot valitsi itselleen koko Jordanin lakeuden ja siirtyi itään päin, ja he erkanivat toisistaan.
- ¹² Abram asettui Kanaanin maahan, Loot asettui lakeuden kaupunkeihin ja siirtyi siirtymistään telttoineen Sodomaan asti.
- ¹³ Mutta Sodoman kansa oli kovin pahaa ja syntistä Herran edessä.
- ¹⁴ Ja Herra sanoi Abramille, sen jälkeen kuin Loot oli hänestä eronnut: "Nosta silmäsi ja katso siitä paikasta, missä olet, pohjoiseen, etelään, itään ja länteen.

- ¹⁵ Sillä kaiken maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikuisiksi ajoiksi.
- ¹⁶ Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin maan tomun. Jos voidaan lukea maan tomu, niin voidaan lukea myöskin sinun jälkeläisesi.
- ¹⁷ Nouse ja vaella maata pitkin ja poikin, sillä sinulle minä sen annan."
- ¹⁸ Ja Abram siirtyi siirtymistään telttoineen ja tuli ja asettui Mamren tammistoon, joka on Hebronin luona, ja rakensi sinne alttarin Herralle.

LUKU 14

- J**a tapahtui siihen aikaan, kun Amrafel oli Sinearin kuninkaana, Arjok Ellasarin kuninkaana, Kedorlaomer Eelamin kuninkaana ja Tidal Goojimin kuninkaana,
- ² että he alottivat sodan Beraa, Sodomän kuningasta, Birsaa, Gomorran kuningasta, Sinabia, Adman kuningasta, Semeberiä, Seboimin kuningasta, ja Belan, se on Sooarín, kuningasta vastaan.
- ³ Nämä kaikki liittoutuivat kokoontuen Siddimin laaksoon, jossa Suolameri nyt on.
- ⁴ Kaksitoista vuotta he olivat olleet Kedorlaomerille alamaiset, mutta kolmantentoista vuotena he tekivät kapinan.
- ⁵ Neljäntentoista vuotena tulivat Kedorlaomer ja ne kuninkaat, jotka olivat hänen kanssaan; ja he voittivat refalaiset Astarot-Karnaimissa ja suusilaiset Haamissa, niin myös eemiläiset Kirjataimin tasangolla
- ⁶ ja hoorilaiset heidän vuoristossaan, Seirissä, aina Eel-Paaraniin asti, joka on erämaan laidassa.
- ⁷ Ja he palasivat ja tulivat Mispatin lähteelle, se on Kaadekseen, ja valloittivat koko amalekilaisten maan ja voittivat myöskin amorilaiset, jotka asuivat Hasason-Taamarissa.
- ⁸ Silloin lähtivät Sodomän kuningas, Gomorran kuningas, Adman kuningas, Seboimin kuningas ja Belan, se on Sooarín, kuningas ja asettuivat Siddimin laaksossa sotarintaan heitä vastaan -
- ⁹ Eelamin kuningasta Kedorlaomeria, Goojimin kuningasta Tidalia, Sinearin kuningasta Amrafelia ja Ellasarin kuningasta Arjokia vastaan, neljä kuningasta viittä vastaan.
- ¹⁰ Mutta Siddimin laakso oli täynnä maapihkuoppia. Ja Sodomän ja Gomorran kuninkaat pakenivat ja putosivat niihin; mutta henkiin jääneet pakenivat vuoristoon.
- ¹¹ Ja he ottivat Sodomasta ja Gomorrasta kaiken tavaran ja kaikki ruokavarat ja menivät matkaansa.
- ¹² Ja lähtiessään he ottivat mukaansa myöskin Lootin, Abramín veljenpojan, ja hänen omaisuutensa; hän näet asui Sodomassa.
- ¹³ Mutta muuan pakolainen tuli ja ilmoitti siitä Abramille, hebrealaiselle; tämä asui tammistossa, joka oli amorilaisen Mamren, Eskolin ja Aanerin veljen, oma, ja he olivat Abramín liittolaisia.
- ¹⁴ Kun Abram kuuli, että hänen sukulaisensa oli otettu vangiksi, aseisti hän luotettavimmat palvelijansa, jotka olivat hänen kodissaan syntyneet, kolmesataa kahdeksantoista miestä, ja ajoi vihollisia takaa aina Daaniin saakka.
- ¹⁵ Ja hän jakoi väkensä ja hyökkäsi palvelijoiheen yöllä vihollisten kimppuun ja voitti heidät ja ajoi heitä takaa aina Hoobaan saakka, joka on Damaskosta pohjoiseen.
- ¹⁶ Ja hän toi takaisin kaiken tavaran; myöskin sukulaisensa Lootin ja hänen tavaransa hän toi takaisin, niin myös vaimot ja muun väen.
- ¹⁷ Kun hän oli paluumatkalla, voitettuaan Kedorlaomerin ja ne kuninkaat, jotka olivat

tämän kanssa, meni Sodomän kuningas häntä vastaan Saaven laaksoon, jota sanotaan "Kuninkaan laaksoksi".

18 Ja Melkisedek, Saalemin kuningas, toi leipää ja viiniä; hän oli Jumalan, Korkeimman, pappi.

19 Ja hän siunasi hänet sanoen: "Siunatkoon Abramia Jumala, Korkein, taivaan ja maan luoja.

20 Ja kiitetty olkoon Jumala, Korkein, joka antoi vihollisesi sinun käsiisi." Ja Abram antoi hänelle kymmenykset kaikesta.

21 Ja Sodomän kuningas sanoi Abramille: "Anna minulle väki ja pidä sinä tavara".

22 Mutta Abram sanoi Sodomän kuninkaalle: "Minä noston käteni Herran, Jumalan, Korkeimman, taivaan ja maan luoja, puoleen ja vannon:

23 En totisesti ota, en langan päätä, en kengän paulaa enkä mitään muuta, mikä on sinun, ettet sanoisi: 'Minä olen tehnyt Abramın rikkaaksi'.

24 En tahdo mitään, paitsi mitä palvelijat ovat kuluttaneet ja mikä on niille miehille tuleva, jotka minua seurasivat, Aanerille, Eskolille ja Mamrelle; he saakoot osansa."

LUKU 15

Näiden tapausten jälkeen tuli Abramille näyssä tämä Herran sana: "Älä pelkää, Abram! Minä olen sinun kilpesi; sinun palkkasi on oleva sangen suuri."

2 Mutta Abram sanoi: "Oi Herra, Herra, mitä sinä minulle annat? Minä lähden täältä lapsetonna, ja omaisuuteni haltijaksi tulee damaskolainen mies, Elieser."

3 Ja Abram sanoi vielä: "Sinä et ole antanut minulle jälkeläistä; katso, talossani syntynyt palvelija on minut perivä".

4 Mutta katso, hänelle tuli tämä Herran sana: "Hän ei ole sinua perivä, vaan joka lähtee sinun omasta ruumiistasi, hän on sinut perivä".

5 Ja hän vei hänet ulos ja sanoi: "Katso taivaalle ja lue tähdet, jos ne taidat lukea". Ja hän sanoi hänelle: "Niin paljon on sinulla oleva jälkeläisiä".

6 Ja Abram uskoi Herraan, ja Herra luki sen hänelle vanhurskaudeksi.

7 Ja hän sanoi hänelle: "Minä olen Herra, joka toin sinut Kaldean Uurista, antaakseni sinulle tämän maan omaksesi".

8 Mutta hän sanoi: "Oi Herra, Herra, mistä minä tiedän, että saan sen omakseni?"

9 Ja hän sanoi hänelle: "Tuo minulle kolmivuotias hieho, kolmivuotias vuohi ja kolmivuotias oinas sekä metsäkyyhkynen ja nuori kyyhkynen".

10 Ja hän toi nämä kaikki ja halkaisi ne ja asetti puolikkaat vastakkain; lintuja hän ei kuitenkaan halkaissut.

11 Niin laskeutui petolintuja ruumiiden päälle, mutta Abram karkoitti ne pois.

12 Kun aurinko oli laskemaisillaan, valtasi raskas uni Abramın, ja katso, kauhu ja suuri pimeys valtasi hänet.

13 Ja Herra sanoi Abramille: "Niin tiedä totisesti, että sinun jälkeläisesi tulevat elämään muukalaisina maassa, joka ei ole heidän omansa, ja heidän on niitä palveleminen, ja ne sortavat heitä neljäsataa vuotta.

14 Mutta myös sen kansan, jota he palvelevat, minä tuomitsen; ja sitten he pääsevät lähtemään, mukanaan paljon tavaraa.

15 Mutta sinä saat mennä isiesi tykö rauhassa, ja sinut haudataan päästyäsi korkeaan ikään.

- ¹⁶ Ja neljännessä polvessa sinun jälkeläisesi palaavat tänne takaisin; sillä amorilaisten syntivelka ei ole vielä täysi."
- ¹⁷ Ja kun aurinko oli laskenut ja oli tullut pilkkopimeä, näkyi suitsuava pätsi ja liekehtivä tuli, joka liikkui uhrikappaleiden välissä.
- ¹⁸ Sinä päivänä Herra teki Abramin kanssa liiton, sanoen: "Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan, Egyptin virrasta aina suureen virtaan, Eufrat-virtaan saakka:
- ¹⁹ keeniläiset, kenissiläiset, kadmonilaiset,
- ²⁰ heettiläiset, perissiläiset, refalaiset,
- ²¹ amorilaiset, kanaanilaiset, girgasilaiset ja jebusilaiset".

LUKU 16

Saarai, Abramin vaimo, ei synnyttänyt hänelle lasta. Mutta Saarailla oli egyptiläinen orjatar, jonka nimi oli Haagar.

- ² Ja Saarai sanoi Abramille: "Katso, Herra on sulkenut minut synnyttämästä; yhdy siis minun orjattareeni, ehkä minä saisin lapsia hänestä". Ja Abram kuuli Saaraita.
- ³ Ja Saarai, Abramin vaimo, otti egyptiläisen orjattarensa Haagarin, sitten kuin Abram oli asunut kymmenen vuotta Kanaanin maassa, ja antoi hänet miehellensä Abramille vaimoksi.
- ⁴ Ja hän yhtyi Haagariin, ja Haagar tuli raskaaksi. Kun hän huomasi olevansa raskaana, tuli hänen emäntänsä halvaksi hänen silmissään.
- ⁵ Silloin Saarai sanoi Abramille: "Minun kärsimäni vääryys kohdatkoon sinua; minä annoin orjattareni sinun syliisi, mutta kun hän huomasi olevansa raskaana, tulin minä halvaksi hänen silmissään. Herra tuomitkoon meidän välillämme, minun ja sinun."
- ⁶ Abram sanoi Saaraille: "Katso, orjattaresi on sinun vallassasi, tee hänelle, mitä tahdot". Niin Saarai kuritti häntä, ja hän pakeni hänen luotaan.
- ⁷ Ja Herran enkeli tapasi hänet vesilähteeltä erämaassa, sen lähteen luota, joka on Suurin tien varressa.
- ⁸ Ja hän sanoi: "Haagar, Saarain orjatar, mistä tulet ja mihin menet?" Hän vastasi: "Olen paossa emäntääni Saaraita".
- ⁹ Ja Herran enkeli sanoi hänelle: "Palaa emäntäsi tykö ja nöyryy hänen kätensä alle".
- ¹⁰ Ja Herran enkeli sanoi hänelle: "Minä teen sinun jälkeläistesi luvun niin suureksi, ettei heitä voida lukea heidän paljoutensa tähden".
- ¹¹ Vielä Herran enkeli puhui hänelle: "Katso, sinä olet raskaana ja synnytät pojan ja kutsut hänet Ismaeliksi, sillä Herra on kuullut sinun hätäsi.
- ¹² Hänestä tulee mies kuin villiaasi: hänen kätensä on kaikkia vastaan, ja kaikkien käsi on häntä vastaan, ja hän on kaikkien veljiensä niskassa."
- ¹³ Ja Haagar nimitti Herraa, joka oli häntä puhutellut, nimellä: "Sinä olet ilmestyksen Jumala". Sillä hän sanoi: "Olenko minä tässä vilaukselta saanut nähdä hänet, joka minut näkee?"
- ¹⁴ Sentähden kutsutaan kaivoa nimellä Lahai-Roin kaivo; se on Kaadeksen ja Beredin välillä.
- ¹⁵ Ja Haagar synnytti Abramille pojan, ja Abram antoi pojallensa, jonka Haagar oli hänelle synnyttänyt, nimen Ismael.
- ¹⁶ Ja Abram oli kahdeksankymmenen kuuden vuoden vanha, kun Haagar synnytti hänelle Ismaelin.

LUKU 17

Kun Abram oli yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden vanha, ilmestyi Herra hänelle ja sanoi hänelle: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; vaella minun edessäni ja ole nuhteeton.

² Ja minä teen liittoni meidän välillemme, minun ja sinun, ja lisää sinut ylen runsaasti."

³ Ja Abram lankesi kasvoilleen, ja Jumala puhui hänelle sanoen:

⁴ "Katso, tämä on minun liittoni sinun kanssasi: sinusta tulee kansojen paljouden isä.

⁵ Niin älköön sinua enää kutsuttako Abramiksi, vaan nimesi olkoon Aabraham, sillä minä teen sinusta kansojen paljouden isän.

⁶ Minä teen sinut sangen hedelmälliseksi ja annan sinusta tulla kansoja, ja sinusta on polveutuva kuninkaita.

⁷ Ja minä teen liiton sinun kanssasi ja sinun jälkeläistesi kanssa, sukupolvesta sukupolveen, iankaikkisen liiton, ollakseni sinun ja sinun jälkeläistesi Jumala,

⁸ ja minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi sen maan, jossa sinä muukalaisena asut, koko Kanaanin maan, ikuisesti omaisuudeksi; ja minä olen heidän Jumalansa."

⁹ Ja Jumala sanoi Aabrahamille: "Mutta sinä pidä minun liittoni, sinä ja sinun jälkeläisesi, sukupolvesta sukupolveen.

¹⁰ Ja tämä on minun liittoni sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa; pitääkää se: ympärileikatkaa jokainen miehenpuoli keskuudessanne.

¹¹ Ympärileikatkaa esinahkanne liha, ja se olkoon liiton merkki meidän välillämme, minun ja teidän.

¹² Sukupolvesta sukupolveen ympärileikattakoon jokainen poikalapsi teidän keskuudessanne kahdeksan päivän vanhana, niin hyvin kotona syntynyt palvelija kuin muukalaiselta, keneltä tahansa, rahalla ostettu, joka ei ole sinun jälkeläisiäsi.

¹³ Ympärileikattakoon sekä kotonasi syntynyt että rahalla ostamasi; ja niin minun liittoni on oleva merkitty teidän lihaanne iankaikkiseksi liitoksi.

¹⁴ Mutta ympärileikkaamaton miehenpuoli, jonka esinahan liha ei ole ympärileikattu, hävitettäköön kansastansa; hän on rikkonut minun liittoni."

¹⁵ Ja Jumala sanoi Aabrahamille: "Älä kutsu vaimoasi Saaraita enää Saaraksi, vaan Saara olkoon hänen nimensä.

¹⁶ Ja minä siunaan häntä ja annan hänestäkin sinulle pojan; niin, minä siunaan häntä, ja hänestä tulee kansakuntia, polveutuu kansojen kuninkaita."

¹⁷ Aabraham lankesi kasvoillensa ja naurahti, sillä hän ajatteli sydämessään: "Voiko satavuotiaalle syntyä poika, ja voiko Saara, joka on yhdeksänkymmenen vuoden vanha, vielä synnyttää?"

¹⁸ Ja Aabraham sanoi Jumalalle: "Kunpa edes Ismael saisi elää sinun edessäsi!"

¹⁹ Niin Jumala sanoi: "Totisesti, sinun vaimosi Saara synnyttää sinulle pojan, ja sinun on pantava hänen nimekseen lisä, ja minä teen liittoni hänen kanssaan iankaikkiseksi liitoksi hänen jälkeläisillensä.

²⁰ Mutta myös Ismaelistä minä olen kuullut sinun rukouksesi; katso, minä siunaan häntä ja teen hänet hedelmälliseksi ja annan hänen lisääntyä ylen runsaasti. Hänestä on polveutuva kaksitoista ruhtinasta, ja minä teen hänestä suuren kansan.

²¹ Mutta liittoni minä teen lisäkin kanssa, jonka Saara sinulle synnyttää tähän aikaan tulevana vuonna."

²² Kun Jumala oli lakannut puhumasta Aabrahamin kanssa, kohosi hän ylös hänen luotansa.

- ²³ Ja Aabraham otti poikansa Ismaelin sekä kaikki kotona syntyneet ja kaikki rahalla ostamansa palvelijat, kaikki Aabrahamin perheen miehenpuolet, ja ympärileikkasi sinä samana päivänä heidän esinahkansa lihan, niinkuin Jumala oli hänelle sanonut.
- ²⁴ Aabraham oli yhdeksänkymmenen yhdeksän vuoden vanha, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin.
- ²⁵ Ja hänen poikansa Ismael oli kolmentoista vuoden vanha, kun hänen esinahkansa liha ympärileikattiin.
- ²⁶ Aabraham ja hänen poikansa Ismael ympärileikattiin sinä samana päivänä;
- ²⁷ ja kaikki hänen perheensä miehet, sekä kotona syntyneet että muukalaisilta rahalla ostetut, ympärileikattiin hänen kanssaan.

LUKU 18

- J**a Herra ilmestyi hänelle Mamren tammistossa, jossa hän istui telttamajansa ovella päivän ollessa palavimmillaan.
- ² Kun hän nosti silmänsä ja katseli, niin katso, kolme miestä seisoi hänen edessään; nähdessään heidät hän riensi heitä vastaan majan ovelta ja kumartui maahan
- ³ ja sanoi: "Herrani, jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, älä mene palvelijasi ohitse.
- ⁴ Sallikaa tuoda vähän vettä pestäksenne jalkanne ja levätkää puun siimeksessä.
- ⁵ Minä tuon palasen leipää virkistääksenne itseänne, ennenkuin jatkatte matkaanne, sillä kaiketi sitä varten olette poikenneet palvelijanne luo." He sanoivat: "Tee, niinkuin olet puhunut".
- ⁶ Ja Aabraham kiiruhti majaan Saaran tykö ja sanoi: "Hae joutuin kolme vakallista lestyjä jauhoja, sotke ja leivo kaltiaisia".
- ⁷ Sitten Aabraham riensi karjaan, otti nuoren ja kauniin vasikan ja antoi palvelijalle, joka ryhtyi nopeasti sitä valmistamaan.
- ⁸ Ja hän otti voita ja maitoa sekä vasikan, jonka hän oli valmistuttanut, ja pani ne heidän eteensä; itse hän seisoi heidän luonansa puun alla sillä aikaa, kuin he söivät.
- ⁹ Ja he kysyivät häneltä: "Missä vaimosi Saara on?" Hän vastasi: "Tuolla majassa".
- ¹⁰ Ja hän sanoi: "Minä palaan luoksesi tulevana vuonna tähän aikaan, ja katso, vaimollasi Saaralla on silloin oleva poika". Mutta Saara kuunteli majan ovella hänen takanansa.
- ¹¹ Mutta Aabraham ja Saara olivat iäkkäät, eikä Saaran enää ollut, niinkuin naisten tavallisesti on.
- ¹² Sentähden Saara naurahti itseksensä ja ajatteli: "Heräisikö minussa, näin kuihduttuani, vielä halu? Ja myös minun herrani on vanha."
- ¹³ Mutta Herra sanoi Aabrahamille: "Miksi Saara nauroi ajatellen: 'Synnyttäisinkö minä todella, minä, joka olen näin vanha?'
- ¹⁴ Onko mikään Herralle mahdotonta? Tähän aikaan minä palaan luoksesi tulevana vuonna, ja Saaralla on silloin poika."
- ¹⁵ Ja Saara kielsi sanoen: "En minä nauranut"; sillä hän pelkäsi. Mutta hän sanoi: "Ei ole niin; sinä nauroit".
- ¹⁶ Silloin miehet nousivat siitä ja kääntyivät Sodomaan päin, ja Aabraham kulki heidän kanssaan saattaaksensa heitä.
- ¹⁷ Ja Herra sanoi: "Salaisinko minä Aabrahamilta, mitä olen tekävä?
- ¹⁸ Onhan Aabrahamista tuleva suuri ja väkevä kansa, ja kaikki kansakunnat maan päällä

tulevat hänessä siunatuiksi.

19 Sillä minä olen valinnut hänet, että hän käskisi lapsiansa ja perhettänsä, joka jää hänen jälkeensä, noudattamaan Herran tietä ja tekemään sitä, mikä vanhurskaus ja oikeus on, jotta Herra antaisi Aabrahamille tapahtua, mitä hän on hänelle luvannut."

20 Niin Herra sanoi: "Valitushuuto Sodoman ja Gomorran tähden on suuri, ja heidän syntinsä ovat ylen raskaat.

21 Sentähden minä menen alas katsomaan, ovatko he todella tehneet kaiken sen, josta huuto on minun eteeni tullut, vai eivätkö; minä tahdon sen tietää."

22 Ja miehet kääntyivät sieltä ja kulkivat Sodomaan päin, mutta Aabraham jäi vielä seisomaan Herran eteen.

23 Ja Aabraham lähestyi häntä ja sanoi: "Aiotko siis hukuttaa vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa?

24 Entä jos kaupungissa on viisikymmentä vanhurskasta; aiotko hukuttaa heidät etkä säästä paikkaa siellä olevain viidenkymmenen vanhurskaan tähden?

25 Pois se, että sinä näin tekisit: surmaisit vanhurskaan yhdessä jumalattoman kanssa, niin että vanhurskaan kävisi samoin kuin jumalattoman! Pois se sinusta! Eikö kaiken maan tuomari tekisi oikeutta?"

26 Ja Herra sanoi: "Jos löydän Sodoman kaupungista viisikymmentä vanhurskasta, niin minä heidän tähtensä säästän koko paikan".

27 Aabraham vastasi ja sanoi: "Katso, olen rohjennut puhua Herralleni, vaikka olen tomu ja tuhka.

28 Entä jos viidestäkymmenestä vanhurskaasta puuttuu viisi; hävitätkö viiden tähden koko kaupungin?" Hän sanoi: "En hävitä, jos löydän sieltä neljäkymmentä viisi".

29 Ja hän puhui vielä hänelle sanoen: "Entä jos siellä on neljäkymmentä?" Hän vastasi: "Niiden neljäkymmenen tähden jätän sen tekemättä".

30 Aabraham sanoi: "Älköön Herrani vihastuko, että vielä puhun. Entä jos siellä on kolmekymmentä?" Hän vastasi: "En tee sitä, jos löydän sieltä kolmekymmentä".

31 Mutta hän sanoi: "Katso, minä olen rohjennut puhua Herralleni. Entä jos siellä on kaksikymmentä?" Hän vastasi: "Niiden kahdenkymmenen tähden jätän hävittämättä".

32 Ja hän sanoi: "Älköön Herrani vihastuko, että puhun vielä tämän ainoan kerran. Entä jos siellä on kymmenen?" Hän vastasi: "Niiden kymmenen tähden jätän hävittämättä".

33 Ja Herra lähti pois, sen jälkeen kuin hän oli lakannut puhumasta Aabrahamin kanssa, ja Aabraham palasi kotiinsa.

LUKU 19

Ja ne kaksi enkeliä tulivat Sodomaan illalla, ja Loot istui Sodoman portissa; ja nähtyänsä heidät Loot nousi heitä vastaan ja kumartui maahan kasvoillensa.

2 Ja hän sanoi: "Oi herrani, poiketkaa palvelijanne taloon yöksi ja peskää jalkanne! Aamulla varhain voitte jatkaa matkaanne." He sanoivat: "Emme, vaan me jäämme yöksi taivasalle".

3 Mutta hän pyysi heitä pyytämällä, ja he poikkesivat hänen luoksensa ja tulivat hänen taloonsa. Ja hän valmisti heille aterian ja leipoi happamattomia leipiä, ja he söivät.

4 Ennenkuin he olivat laskeutuneet levolle, piirittivät kaupungin miehet, sodomalaiset, sekä nuoret että vanhat, koko kansa kaikkialta, talon.

5 Ja he huusivat Lootia sanoen hänelle: "Missä ne miehet ovat, jotka tulivat luoksesi

yöllä? Tuo heidät tänne meidän luoksemme, ryhtyäksemme heihin."

⁶ Silloin Loot meni ulos heidän luokseen portille ja sulki oven jälkeensä

⁷ ja sanoi: "Älkää, veljeni, tehkö niin pahoin.

⁸ Katsokaa, minulla on kaksi tyttärtä, jotka eivät vielä miehestä tiedä. Ne minä tuon teille, tehkää heille, mitä tahdotte. Älkää vain tehkö näille miehille mitään pahaa, sillä he ovat tulleet minun kattoni suojaan."

⁹ Mutta he vastasivat: "Mene tiehesi!" Ja he sanoivat: "Tuo yksi on tullut tänne asumaan muukalaisena, ja yhtäkaikki hän alati pyrkii hallitsemaan. Nytpä me pitelemmekin sinua pahemmin kuin heitä." Ja he tunkeutuivat väkivaltaisesti miehen, Lootin, kimppuun ja kävivät murtamaan ovea.

¹⁰ Silloin miehet ojensivat kätensä, vetivät Lootin luoksensa huoneeseen ja sulkivat oven.

¹¹ Ja he sokaisivat ne miehet, jotka olivat talon ovella, sekä nuoret että vanhat, niin että he turhaan koettivat löytää ovea.

¹² Ja miehet sanoivat Lootille: "Vieläkö sinulla on ketään omaista täällä? Vie pois täältä vävysi, poikasi, tyttäresi ja kaikki, keitä sinulla kaupungissa on,

¹³ sillä me hävitämme tämän paikan. Koska huuto heistä on käynyt suureksi Herran edessä, lähetti Herra meidät hävittämään sen."

¹⁴ Silloin Loot meni puhuttelemaan vävyjensä, joiden oli aikomus ottaa hänen tyttärensä, ja sanoi: "Nouskaa, lähtekää pois tästä paikasta, sillä Herra hävittää tämän kaupungin". Mutta hänen vävynsä luulivat hänen laskevan leikkiä.

¹⁵ Aamun sarastaessa enkelit kiirehtivät Lootia sanoen: "Nouse, ota vaimosi ja molemmat tyttäresi, jotka ovat luonasi, ettet hukkuisi kaupungin syntivelan tähden".

¹⁶ Ja kun hän vielä vitkasteli, tarttuivat miehet hänen käteensä sekä hänen vaimonsa ja molempien tyttäriensä käteen, sillä Herra tahtoi säästää hänet, ja veivät hänet ulos ja jättivät hänet ulkopuolelle kaupunkia.

¹⁷ Ja viedessään heitä ulos sanoi mies: "Pakene henkesi tähden, älä katso taaksesi äläkä pysähdy mihinkään lakeudella. Pakene vuorille, ettet hukkuisi."

¹⁸ Mutta Loot sanoi heille: "Oi herrani, ei niin!

¹⁹ Katso, palvelijasi on saanut armon sinun silmiesi edessä, ja suuri on sinun laupeutesi, jota olet minulle osoittanut pelastaaksesi henkeni, mutta minä en voi päästä pakoon vuorille; pelkään, että onnettomuus saavuttaa minut ja minä kuolen.

²⁰ Katso, tuolla on kaupunki lähellä, vähän matkan päässä, paetakseni sinne; salli minun pelastua sinne - onhan se vähän matkan päässä - jäädäkseni eloon."

²¹ Ja hän sanoi hänelle: "Katso, minä teen sinulle mieliksi tässäkin kohden; en hävitä kaupunkia, josta puhut.

²² Pakene nopeasti sinne, sillä minä en voi tehdä mitään, ennenkuin olet sinne saapunut." Siitä kaupunki sai nimekseen Sooar.

²³ Aurinko oli noussut, kun Loot saapui Sooariin.

²⁴ Ja Herra antoi sataa Sodoman ja Gomorran päälle tulikiveä ja tulta, Herran tyköä taivaasta,

²⁵ ja hävitti nämä kaupungit ynnä koko lakeuden sekä kaikki niiden kaupunkien asukkaat ja maan kasvullisuuden.

²⁶ Ja Lootin vaimo, joka tuli hänen jäljessään, katsoi taaksensa, ja niin hän muuttui suolapatsaaksi.

²⁷ Aabraham nousi varhain aamulla ja meni siihen paikkaan, jossa hän oli seisonut Herran edessä,

- ²⁸ katseli Sodomaan ja Gomorraan päin ja yli koko lakeuden, ja katso, maasta nousi savu niinkuin pätsin savu.
- ²⁹ Kun Jumala tuhosi sen lakeuden kaupungit, muisti Jumala Aabrahamia ja johdatti Lootin pois hävityksen keskeltä, hävittäessään ne kaupungit, joissa Loot oli asunut.
- ³⁰ Ja Loot lähti Sooarista ja asettui vuoristoon molempien tyttäriensä kanssa, sillä hän pelkäsi asua Sooarissa; ja hän asui luolassa, hän ja hänen molemmat tyttärensä.
- ³¹ Niin vanhempi sanoi nuoremmalle: "Isämme on vanha, eikä tässä maassa ole ketään miestä, joka voisi tulla luoksemme siten, kuin on kaiken maan tapa.
- ³² Tule, juottakaamme isällemme viiniä ja maatkaamme hänen kanssaan, saadaksemme isästämme jälkeläisen."
- ³³ Niin he juottivat sinä yönä isällensä viiniä. Ja vanhempi meni ja makasi hänen kanssaan, eikä tämä huomannut, milloin hän tuli hänen viereensä ja milloin hän nousi.
- ³⁴ Seuraavana päivänä sanoi vanhempi nuoremmalle: "Katso, minä makasin viime yönä isäni kanssa; juottakaamme hänelle tänäkin yönä viiniä, ja mene sinä ja makaa hänen kanssaan, saadaksemme isästämme jälkeläisen".
- ³⁵ Niin he juottivat sinäkin yönä isällensä viiniä; ja nuorempi meni ja makasi hänen kanssaan, eikä tämä huomannut, milloin hän tuli hänen viereensä ja milloin hän nousi.
- ³⁶ Ja niin Lootin molemmat tyttäret tulivat isästänsä raskaiksi.
- ³⁷ Ja vanhempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Mooab; hänestä polveutuvat mooabilaiset aina tähän päivään saakka.
- ³⁸ Ja myöskin nuorempi synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ben-Ammi; hänestä polveutuvat ammonilaiset aina tähän päivään saakka.

LUKU 20

Ja Aabraham siirtyi sieltä Etelämaahan ja asettui Kaadeksen ja Suurin välimaille; ja hän asui jonkun aikaa Gerarissa.

- ² Ja Aabraham sanoi vaimostansa Saarasta: "Hän on minun sisareni". Niin Abimelek, Gerarin kuningas, lähetti noutamaan Saaran luoksensa.
- ³ Mutta Jumala tuli Abimelekin tykö yöllä unessa ja sanoi hänelle: "Katso, sinun on kuoltava sen vaimon tähden, jonka olet ottanut, sillä hän on toisen miehen aviovaimo".
- ⁴ Mutta Abimelek ei ollut ryhtynyt häneen, ja hän sanoi: "Herra, surmaatko syyttömänkin?"
- ⁵ Eikö hän itse sanonut minulle: 'Hän on minun sisareni'? Ja samoin tämäkin sanoi: 'Hän on minun veljeni'. Olen tehnyt tämän vilpittömin sydämin ja viattomin käsin."
- ⁶ Ja Jumala sanoi hänelle unessa: "Niin, minä tiedän, että sinä teit sen vilpittömin sydämin. Sentähden minä estinkin sinut tekemästä syntiä minua vastaan enkä sallinut sinun kajota häneen.
- ⁷ Niin anna nyt miehelle hänen vaimonsa takaisin, sillä hän on profeetta, ja hän on rukoileva sinun puolestasi, että saisit elää. Mutta jollet anna häntä takaisin, niin tiedä, että olet kuolemalla kuoleva, sinä ja kaikki sinun omaisesi."
- ⁸ Niin Abimelek nousi varhain aamulla ja kutsui kaikki palvelijansa ja kertoi heille tämän kaiken; ja miehet olivat kovin peloissaan.
- ⁹ Ja Abimelek kutsui Aabrahamin ja sanoi hänelle: "Mitä oletkaan meille tehnyt! Mitä minä olen rikkonut sinua vastaan, koska olet saattanut minut ja minun valtakuntani syyppääksi näin suureen rikokseen? Sinä olet tehnyt minulle, mitä ei sovi tehdä."
- ¹⁰ Ja Abimelek sanoi vielä Aabrahamille: "Mikä oli tarkoituksesi, kun tämän teit?"

- ¹¹ Aabraham vastasi: "Minä ajattelin näin: 'Tällä paikkakunnalla ei varmaankaan peljätä Jumalaa; he surmaavat minut vaimoni tähden'.
- ¹² Ja hän onkin todella minun sisareni, isäni tytär, vaikkei olekaan äitini tytär; ja niin hänestä tuli minun vaimoni.
- ¹³ Mutta kun Jumala lähetti minut kulkemaan pois isäni kodista, sanoin minä hänelle: 'Osoita minulle se rakkaus, että, mihin paikkaan ikinä tulemmekin, sanot minusta: hän on minun veljeni'."
- ¹⁴ Silloin Abimelek otti pikkukarjaa ja raavaskarjaa, palvelijoita ja palvelijattaria ja antoi ne Aabrahamille. Ja hän lähetti hänelle takaisin hänen vaimonsa Saaran.
- ¹⁵ Ja Abimelek sanoi: "Katso, minun maani on avoinna edessäsi; asu, missä mielesi tekee!"
- ¹⁶ Ja Saaralle hän sanoi: "Katso, minä annan veljellesi tuhat sekeliä hopeata. Olkoot ne sinulle hyvitykseksi kaikkien niiden edessä, jotka sinun kanssasi ovat; niin olet kaikkien edessä todistettu viattomaksi."
- ¹⁷ Mutta Aabraham rukoili Jumalaa, ja Jumala paransi Abimelekin ja hänen vaimonsa ja hänen orjattarensa, niin että he synnyttivät lapsia.
- ¹⁸ Sillä Herra oli sulkenut jokaisen kohdun Abimelekin huoneessa Saaran, Aabrahamin vaimon, tähden.

LUKU 21

- J**a Herra piti Saarasta huolen, niinkuin oli luvannut; ja Herra teki Saaralle, niinkuin oli puhunut.
- ² Ja Saara tuli raskaaksi ja synnytti Aabrahamille pojan hänen vanhoilla päivillään, juuri sinä aikana, jonka Jumala oli hänelle sanonut.
- ³ Ja Aabraham nimitti poikansa, joka hänelle oli syntynyt, sen, jonka Saara oli hänelle synnyttänyt, lisäksi.
- ⁴ Ja Aabraham ympärileikkasi poikansa lisäksi, tämän ollessa kahdeksan päivän vanha, niinkuin Jumala oli hänen käskenyt tehdä.
- ⁵ Aabraham oli sadan vuoden vanha, kun hänen poikansa lisä syntyi hänelle.
- ⁶ Ja Saara sanoi: "Jumala on saattanut minut naurunalaiseksi; kuka ikinä saa tämän kuulla, se nauraa minulle".
- ⁷ Ja hän sanoi vielä: "Kuka olisi tiennyt sanoa Aabrahamille: Saara on imettävä lapsia? Ja nyt minä kuitenkin olen synnyttänyt hänelle pojan hänen vanhoilla päivillään."
- ⁸ Ja poika kasvoi, ja hänet vieroitettiin. Ja Aabraham laittoi suuret pidot siksi päiväksi, jona lisä vieroitettiin.
- ⁹ Ja Saara näki egyptiläisen Haagarin pojan, jonka tämä oli Aabrahamille synnyttänyt, ilvehtivän
- ¹⁰ ja sanoi Aabrahamille: "Aja pois tuo orjatar poikinensa, sillä ei tuon orjattaren poika saa periä minun poikani, lisäksi, kanssa".
- ¹¹ Aabraham pahastui suuresti tästä puheesta poikansa tähden.
- ¹² Mutta Jumala sanoi Aabrahamille: "Älä pahastu siitä poikasi ja orjattaresi tähden. Kuule Saaraa kaikessa, mitä hän sinulle sanoo, sillä ainoastaan lisäkista sinä saat nimellesi jälkeläiset.
- ¹³ Mutta myöskin orjattaren pojasta minä teen suuren kansan, koska hän on sinun jälkeläisesi."

- 14** Varhain seuraavana aamuna Aabraham otti leipää ja vesileilin ja antoi ne Haagarille, pannen ne hänen olalleen, sekä pojan, ja lähetti hänet menemään. Hän lähti ja harhaili Beerseban erämaassa.
- 15** Mutta kun vesi loppui leilistä, heitti hän pojan pensaan alle,
- 16** meni ja istui syrjään jousenkantaman päähän, sillä hän ajatteli: "En voi nähdä pojan kuolevan". Ja istuessaan siinä syrjässä hän korotti äänensä ja itki.
- 17** Silloin Jumala kuuli pojan valituksen, ja Jumalan enkeli huusi taivaasta Haagarille sanoen: "Mikä sinun on, Haagar? Älä pelkää, sillä Jumala on kuullut pojan valituksen, siinä missä hän makaa.
- 18** Nouse, nosta poika maasta ja tartu hänen käteensä, sillä minä teen hänestä suuren kansan."
- 19** Ja Jumala avasi hänen silmänsä, niin että hän huomasi vesikaivon. Ja hän meni ja täytti leilin vedellä ja antoi pojan juoda.
- 20** Ja Jumala oli pojan kanssa, ja hän kasvoi ja asui erämaassa, ja hänestä tuli jousimies.
- 21** Ja hän asui Paaranin erämaassa; ja hänen äitinsä otti hänelle vaimon Egyptin maasta.
- 22** Siihen aikaan puhui Abimelek ja hänen sotapäällikkönsä Piikol Aabrahamille sanoen: "Jumala on sinun kanssasi kaikessa, mitä teet.
- 23** Vanno nyt tässä minulle Jumalan kautta, ettet ole oleva petollinen minulle etkä minun suvulleni etkä jälkeläisilleni, vaan tee sinäkin laupeus minulle ja sille maalle, jossa muukalaisena asut, niinkuin minä olen sinulle tehnyt."
- 24** Aabraham sanoi: "Minä vannon".
- 25** Aabraham nuhteli kuitenkin Abimelekia vesikaivon tähden, jonka Abimelekin palvelijat olivat vallanneet.
- 26** Mutta Abimelek vastasi: "En tiedä, kuka sen on tehnyt; et ole itse minulle mitään ilmoittanut, enkä ole siitä kuullut ennen kuin tänään".
- 27** Silloin Aabraham otti pikkukarjaa ja raavaskarjaa ja antoi Abimelekille; ja he tekivät molemmat keskenänsä liiton.
- 28** Ja Aabraham asetti laumasta seitsemän uuhikaritsaa erilleen muista.
- 29** Silloin Abimelek sanoi Aabrahamille: "Mitä tarkoittavat nuo seitsemän karitsaa, jotka olet asettanut tuonne erilleen?"
- 30** Hän vastasi: "Nämä seitsemän karitsaa on sinun otettava minun kädestäni, todistukseksi minulle siitä, että tämä kaivo on minun kaivamani".
- 31** Siitä kutsuttiin paikkaa Beersebaksi, koska he molemmat vannoivat siinä toisilleen valan.
- 32** Niin he tekivät liiton Beersebassa. Ja Abimelek nousi ja Piikol, hänen sotapäällikkönsä, ja he palasivat filistealaisten maahan.
- 33** Ja Aabraham istutti tamariskipuun Beersebaan ja huusi siinä avuksi Herran, iankaikkisen Jumalan, nimeä.
- 34** Ja Aabraham asui kauan muukalaisena filistealaisten maassa.

LUKU 22

Näiden tapausten jälkeen Jumala koetteli Aabrahamia ja sanoi hänelle: "Aabraham!" Hän vastasi: "Tässä olen".

- 2** Ja hän sanoi: "Ota lisak, ainokainen poikasi, jota rakastat, ja mene Moorian maahan ja uhraa hänet siellä polttouhriksi vuorella, jonka minä sinulle sanon".

- ³ Varhain seuraavana aamuna Abraham satuloi aasinsa ja otti mukaansa kaksi palvelijaansa sekä poikansa lisäkin, ja halottuaan polttouhripuita hän lähti menemään siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut.
- ⁴ Kolmantena päivänä Abraham nosti silmänsä ja näki sen paikan kaukaa.
- ⁵ Silloin Abraham sanoi palvelijoilleen: "Jääkää tähän aasin kanssa. Minä ja poika menemme tuonne rukoilemaan; sitten me palaamme luoksenne."
- ⁶ Ja Abraham otti polttouhripuut ja sälytti ne poikansa lisäkin selkään; itse hän otti käteensä tulen ja veitsen, ja niin he astuivat molemmat yhdessä.
- ⁷ Lisä puhui isällensä Abrahamille sanoen: "Isäni!" Tämä vastasi: "Tässä olen, poikani". Ja hän sanoi: "Katso, tässä on tuli ja halot, mutta missä on lammaskuuri?"
- ⁸ Abraham vastasi: "Jumala on katsova itselleen lampaan kuuriksi, poikani". Ja he astuivat molemmat yhdessä.
- ⁹ Ja kun he olivat tulleet siihen paikkaan, jonka Jumala oli hänelle sanonut, rakensi Abraham siihen alttarin, latoi sille halot, satoi poikansa lisäkin ja pani hänet alttarille halkojen päälle.
- ¹⁰ Ja Abraham ojensi kätensä ja tarttui veitseen teurastaakseen poikansa.
- ¹¹ Silloin Herran enkeli huusi hänelle taivaasta sanoen: "Abraham, Abraham!" Hän vastasi: "Tässä olen".
- ¹² Niin hän sanoi: "Älä satuta kättäsi poikaan äläkä tee hänelle mitään, sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkää Jumalaa, kun et kieltänyt minulta ainokaista poikaasi".
- ¹³ Niin Abraham nosti silmänsä ja huomasi takanansa oinaan, joka oli sarvistaan takertunut pensaikkoon. Ja Abraham meni, otti oinaan ja uhrasi sen kuuriksi poikansa sijasta.
- ¹⁴ Ja Abraham pani sen paikan nimeksi "Herra näkee". Niinpä vielä tänä päivänä sanotaan: "Vuorella, missä Herra ilmestyy".
- ¹⁵ Ja Herran enkeli huusi Abrahamille toistamiseen taivaasta
- ¹⁶ ja sanoi: "Minä vannon itse kauttani, sanoo Herra: Sentähden että tämän teit etkä kieltänyt minulta ainokaista poikaasi,
- ¹⁷ minä runsaasti siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja hiekka, joka on meren rannalla, ja sinun jälkeläisesi valtaavat vihollistensa portit.
- ¹⁸ Ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sentähden että olit minun äänelleni kuuliainen."
- ¹⁹ Sitten Abraham palasi palvelijainsa luo, ja he nousivat ja kulkivat yhdessä Beersebaan. Ja Abraham jäi asumaan Beersebaan.
- ²⁰ Näiden tapausten jälkeen ilmoitettiin Abrahamille: "Katso, myöskin Milka on synnyttänyt poikia sinun veljellesi Naahorille".
- ²¹ Nämä olivat Uus, hänen esikoisensa, tämän veli Buus, Kemuel, Aramin isä,
- ²² Kesed, Haso, Pildas, Jidlaf ja Betuel;
- ²³ ja Betuelille syntyi Rebekka. Nämä kahdeksan synnytti Milka Naahorille, Abrahamin veljelle.
- ²⁴ Ja hänen sivuvaimonsa, nimeltä Reuma, synnytti myös lapsia: Tebahin, Gahamin, Tahaan ja Maakan.

Ja Saara eli sadan kahdenkymmenen seitsemän vuoden vanhaksi; niin vanhaksi eli Saara.

² Ja Saara kuoli Kirjat-Arbassa, se on Hebronissa, Kanaanin maassa. Ja Aabraham meni murehtimaan Saaraa ja itkemään häntä.

³ Senjälkeen Aabraham nousi ja lähti vainajan luota ja puhui heettiläisille sanoen:

⁴ "Minä olen muukalainen ja vieras teidän keskuudessanne; antakaa minulle perintöhauta maassanne, haudatakseni ja kätkeäkseni siihen vainajani".

⁵ Heettiläiset vastasivat Aabrahamille, sanoen hänelle:

⁶ "Kuule meitä, herra. Sinä olet Jumalan ruhtinas meidän keskuudessamme; hautaa vainajasi parhaaseen hautaamme. Ei kukaan meistä kiellä sinua hautaamasta vainajaasi hautaansa."

⁷ Niin Aabraham nousi ja kumarsi maan kansalle, heettiläisille,

⁸ ja puhui heille sanoen: "Jos teidän mieleenne on, että minä hautaan ja kätken vainajani, niin kuulkaa minua ja taivuttakaa Efron, Sooharin poika,

⁹ antamaan minulle Makpelan luola, joka on hänen omansa ja on hänen vainionsa perällä. Täydestä hinnasta hän antakoon sen minulle perintöhaudaksi teidän keskuudessanne."

¹⁰ Mutta Efron istui siellä heettiläisten joukossa. Ja Efron, heettiläinen, vastasi Aabrahamille heettiläisten kuullen, kaikkien, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista, sanoen:

¹¹ "Ei, herrani, vaan kuule minua. Vainion minä lahjoitan sinulle ja myöskin luolan, joka siinä on, minä lahjoitan sinulle; kansalaisteni nähden minä sen sinulle lahjoitan. Hautaa vainajasi."

¹² Ja Aabraham kumarsi maan kansalle

¹³ ja puhui Efronille, maan kansan kuullen, sanoen: "Jospa kuitenkin - oi, kuule minua! Minä maksan vainion hinnan; ota se minulta ja anna minun haudata siihen vainajani."

¹⁴ Efron vastasi Aabrahamille, sanoen hänelle:

¹⁵ "Herrani, kuule minua. Neljänsadan hopeasekelin maa, mitä se minulle ja sinulle merkitsee? Hautaa vainajasi."

¹⁶ Kuultuaan Efronin sanat Aabraham punnitsi Efronille sen rahasumman, jonka tämä oli maininnut heettiläisten kuullen, neljäsataa hopeasekeliä, kaupassa käypää.

¹⁷ Niin Efronin vainio, joka on Makpelassa itään päin Mamresta, sekä vainio että siellä oleva luola ynnä kaikki puut, jotka kasvoivat vainiolla, koko sillä alueella,

¹⁸ joutuivat Aabrahamin omaksi kaikkien heettiläisten nähden, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista.

¹⁹ Senjälkeen Aabraham hautasi vaimonsa Saaran luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta, se on Hebronista, Kanaanin maassa.

²⁰ Niin vainio ja siellä oleva luola siirtyi heettiläisiltä Aabrahamille, perintöhaudaksi.

LUKU 24

Ja Aabraham oli vanha ja iälliseksi tullut, ja Herra oli siunannut Aabrahamia kaikessa.

² Niin Aabraham sanoi palvelijallensa, talonsa vanhimmalle, joka hallitsi kaikkea, mitä hänellä oli: "Pane kätesi kupeeni alle.

³ Minä vannotan sinua Herran, taivaan ja maan Jumalan, kautta, ettet ota pojalleni vaimoa kanaanilaisten tyttäristä, joiden keskuudessa minä asun,

- ⁴ vaan menet minun omaan maahani ja sukuni luo ja otat sieltä vaimon pojalleni lisakille."
- ⁵ Palvelija sanoi hänelle: "Entä jos tyttö ei tahdo seurata minua tähän maahan, onko minun silloin vietävä poikasi takaisin siihen maahan, josta olet lähtenyt?"
- ⁶ Aabraham vastasi hänelle: "Varo, ettet vie poikaani takaisin sinne.
- ⁷ Herra, taivaan Jumala, joka otti minut pois isäni kodista ja synnyinmaastani, hän, joka puhui minulle ja vannoni minulle sanoen: 'Sinun jälkeläisillesi minä annan tämän maan', hän lähettää enkelinsä sinun edelläsi, niin että saat sieltä vaimon pojalleni.
- ⁸ Mutta jos tyttö ei tahdo seurata sinua, niin olet tästä valasta vapaa. Älä vain vie poikaani sinne takaisin."
- ⁹ Niin palvelija pani kätensä herransa Aabrahamin kupeen alle ja lupasi sen hänelle valalla vannon.
- ¹⁰ Ja palvelija otti herransa kameleista kymmenen sekä kaikkinaisia kalleuksia herransa tavaroista; ja hän nousi ja lähti Mesopotamiaan, Naahorin kaupunkiin.
- ¹¹ Ja hän antoi kamelien asettua kaupungin ulkopuolelle vesikaivon ääreen lepäämään, illan suussa, jolloin naiset tulivat vettä ammentamaan.
- ¹² Ja hän sanoi: "Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, suo minulle tänään menestystä ja tee laupeus herralleni Aabrahamille.
- ¹³ Katso, minä seison tässä lähteellä, ja kaupunkilaisten tyttäret tulevat ammentamaan vettä.
- ¹⁴ Niin tapahtukoon, että se tyttö, jolle minä sanon: 'Kallista tänne vesiastiaasi juodakseni', ja joka vastaa: 'Juo, minä juotan kamelisikin', on juuri se, jonka sinä olet määrännyt palvelijallesi lisakille; ja siitä minä tiedän, että olet tehnyt laupeuden herralleni."
- ¹⁵ Tuskin hän oli lakannut puhumasta, niin tuli siihen Rebekka, joka oli Aabrahamin veljen Naahorin ja hänen vaimonsa Milkan pojan, Betuelin, tytär; ja hänellä oli vesiastia olallaan.
- ¹⁶ Ja tyttö oli näöltään hyvin ihana, neitsyt, johon ei mies ollut koskenut. Ja hän astui alas lähteelle, täytti astiansa ja tuli ylös.
- ¹⁷ Silloin palvelija riensi häntä vastaan ja sanoi: "Anna minun juoda vähän vettä astiastasi".
- ¹⁸ Hän vastasi: "Juo, herrani". Ja hän laski nopeasti astiansa alas kädelleen ja antoi hänen juoda.
- ¹⁹ Ja annettuaan hänen juoda hän sanoi: "Minä ammennan vettä myös sinun kameleillesi, kunnes ne ovat juoneet kyllikseen".
- ²⁰ Niin hän tyhjensi nopeasti astiansa kaukaloon ja riensi jälleen kaivolle ammentamaan vettä ja ammensi kaikille hänen kameleilleen.
- ²¹ Ja mies katseli häntä ääneti saadakseen tietää, oliko Herra antanut hänen matkansa onnistua vai ei.
- ²² Kun kamelit olivat juoneet, otti mies kultaisen nenärenkaan, joka painoi puolen sekeliä, ja hänen käsiinsä kaksi rannerengasta, jotka painoivat kymmenen kultasekeliä.
- ²³ Ja hän kysyi: "Kenenkä tytär olet? Sano minulle. Onko isäsi talossa tilaa yötä ollaksemme?"
- ²⁴ Hän vastasi hänelle: "Olen Betuelin, Naahorin ja Milkan pojan, tytär".
- ²⁵ Ja hän sanoi hänelle vielä: "Meillä on runsaasti olkia ja rehua; myöskin yösijaa on meillä antaa".
- ²⁶ Silloin mies kumartui maahan ja rukoili Herraa
- ²⁷ ja sanoi: "Kiitetty olkoon Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, joka ei ole ottanut pois armoansa ja totuuttansa minun herraltani. Herra on johdattanut minut tätä tietä

herrani veljen kotiin."

28 Mutta tyttö riensi ilmoittamaan äitinsä perheelle, mitä oli tapahtunut.

29 Rebekalla oli veli, jonka nimi oli Laaban; ja Laaban riensi ulos miehen luo lähteelle.

30 Sillä kun hän näki nenärenkaan ja rannerenkaat sisarensa käsissä ja kuuli sisarensa Rebekan kertovan ja sanovan: "Näin mies puhui minulle", meni hän miehen luo; ja katso, hän seisoj vielä kameliien luona lähteellä.

31 Ja hän sanoi hänelle: "Tule sisään, sinä Herran siunattu. Minkätähden seisot ulkona? Minä olen valmistanut tilaa talossa ja sijaa kameleille."

32 Niin mies tuli taloon, ja Laaban riisui kamelit ja antoi kameleille olkia ja rehua sekä hänelle ja hänen seuralaisilleen vettä jalkojen pesemiseksi.

33 Sitten pantiin ruokaa hänen eteensä, mutta hän sanoi: "En syö, ennenkuin olen puhunut asiani". Laaban vastasi: "Puhu".

34 Hän sanoi: "Minä olen Aabrahamin palvelija.

35 Herra on suuresti siunannut minun herraani, niin että hänestä on tullut mahtava mies; hän on antanut hänelle pikkukarjaa ja raavaskarjaa, hopeata ja kultaa, palvelijoita ja palvelijattaria, kameleja ja aaseja.

36 Ja Saara, herrani vaimo, on vanhalla iällänsä synnyttänyt herralleni pojan; ja tälle hän on antanut kaiken omaisuutensa.

37 Ja herrani vannotti minua sanoen: 'Älä ota pojalleni vaimoa kanaanilaisten tyttäristä, joiden maassa minä asun,

38 vaan mene minun isäni kotiin ja sukuni luo ja ota sieltä pojalleni vaimo'.

39 Silloin minä sanoin herralleni: 'Entä jos tyttö ei seuraa minua?'

40 Hän vastasi minulle: 'Herra, jonka edessä minä olen vaeltanut, lähettää enkelinsä sinun kanssasi ja antaa matkasi onnistua, niin että saat pojalleni vaimon minun suvustani ja isäni perheestä.

41 Silloin, kun saavut sukuni luo, olet vapaa valasta, jonka minulle vannoit; jos he eivät häntä sinulle anna, olet valasta vapaa'.

42 Niin minä tänään tulin lähteelle ja sanoin: 'Herra, minun herrani Aabrahamin Jumala, jos annat onnistua sen matkan, jolla olen,

43 salli tapahtua niin, että se neitonen, joka minun seisoessani tässä vesilähteellä tulee ammentamaan vettä ja sanoessani hänelle: 'Anna minun juoda vähän vettä astiastasi',

44 vastaa minulle: 'Juo itse, ja minä ammennan myös sinun kameleillesi' - että hän on se vaimo, jonka Herra on määrännyt minun herrani pojalle.

45 Tuskin olin lakannut näin puhumasta itsekseni, niin katso, Rebekka tuli sinne, vesiastia olallansa, astui alas lähteelle ja ammensi. Ja minä sanoin hänelle: 'Anna minun juoda'.

46 Hän laski nopeasti astian alas olaltansa ja sanoi: 'Juo, minä juotan myös sinun kamelisi'. Niin minä join, ja hän juotti myös kamelit.

47 Ja minä kysyin häneltä sanoen: 'Kenenkä tytär sinä olet?' Hän vastasi: 'Olen Betuelin, Naahorin ja Milkan pojan, tytär'. Niin minä panin nenärenkaan hänen nenäänsä ja rannerenkaat hänen käsiinsä.

48 Ja minä kumarruin maahan ja rukoilin Herraa, kiittäen Herraa, minun herrani Aabrahamin Jumalaa, joka oli johdattanut minut oikeata tietä saamaan herrani veljen tyttären hänen pojalleen.

49 Ja jos nyt tahdotte osoittaa suosiota ja uskollisuutta minun herralleni, niin ilmoittakaa se minulle; jollette, niin ilmoittakaa minulle sekin, kääntyäkseni toisaalle, oikealle tai vasemmalle."

- ⁵⁰ Laaban ja Betuel vastasivat sanoen: "Herralta tämä on tullut; emme voi tässä asiassa puhua sinulle hyvää emmekä pahaa.
- ⁵¹ Katso, siinä on Rebekka edessäsi, ota hänet ja mene. Tulkoon hän herrasi pojan vaimoksi, niinkuin Herra on sanonut."
- ⁵² Kuultuaan heidän sanansa Aabrahamin palvelija kumartui maahan Herran eteen.
- ⁵³ Sitten palvelija otti esille hopea- ja kultakaluja sekä vaatteita ja antoi ne Rebekalle. Myöskin hänen veljelleen ja äidilleen hän antoi kallisarvoisia lahjoja.
- ⁵⁴ Ja he söivät ja joivat, hän ja hänen seuralaisensa, ja olivat siellä yötä. Mutta kun he olivat nousseet seuraavana aamuna, sanoi hän: "Päästäkää minut menemään herrani luo".
- ⁵⁵ Tytön veli ja äiti vastasivat: "Anna tytön viipyä luonamme vielä joku aika, edes kymmenen päivää. Sitten saat lähteä."
- ⁵⁶ Mutta hän sanoi heille: "Älkää viivyttäkö minua, koska Herra on antanut matkani onnistua. Päästäkää minut menemään, tahdon lähteä herrani luo."
- ⁵⁷ He vastasivat: "Kutsukaamme tänne tyttö ja kysykäämme häneltä itseltään".
- ⁵⁸ Ja he kutsuivat Rebekan ja sanoivat hänelle: "Tahdotko lähteä tämän miehen kanssa?" Hän vastasi: "Tahdon".
- ⁵⁹ Niin he lähettivät sisarensa Rebekan imettäjineen matkalle Aabrahamin palvelijan ja hänen miestensä mukana.
- ⁶⁰ Ja he siunasivat Rebekan ja lausuivat hänelle: "Oi sisaremme, tulkoon sinusta tuhat kertaa kymmenentuhatta, ja vallatkoot sinun jälkeläisesi vihamiestensä portit!"
- ⁶¹ Ja Rebekka nousi palvelijattarineen, ja he istuivat kameliin selkään ja seurasivat miestä. Niin palvelija otti Rebekan mukaansa ja lähti matkalle.
- ⁶² Ja lisak oli tulossa Lahai-Roin kaivon tienoilta; hän asui näet Etelämaassa.
- ⁶³ Ja lisak oli illan suussa lähtenyt kedolle käyskentelemään, ja kun hän nosti silmänsä, näki hän kameliin lähestyvän.
- ⁶⁴ Kun Rebekka nosti silmänsä ja näki lisakin, laskeutui hän nopeasti maahan kameliin selästä
- ⁶⁵ ja kysyi palvelijalta: "Kuka on tuo mies, joka tulee kedolla meitä vastaan?" Palvelija vastasi: "Hän on minun herrani". Niin hän otti hunnun ja verhoutui siihen.
- ⁶⁶ Ja palvelija kertoi lisakille kaikki, mitä hän oli toimittanut.
- ⁶⁷ Ja lisak vei Rebekan äitinsä Saaran majaan ja otti hänet luokseen, ja hänestä tuli hänen vaimonsa, ja hän rakasti häntä. Niin lisak sai lohdutuksen äitinsä kuoltua.

LUKU 25

- J**a Aabraham otti vielä vaimon, ja hänen nimensä oli Ketura.
- ² Ja hän synnytti hänelle Simranin ja Joksanin, Medanin ja Midianin, Jisbakin ja Suuahin.
- ³ Mutta Joksanille syntyi Seba ja Dedan. Dedanin jälkeläisiä olivat: assurilaiset, letusilaiset ja leummilaiset.
- ⁴ Ja Midianin pojat olivat Eefa, Eefer, Hanok, Abida ja Eldaa. Kaikki nämä ovat Keturan jälkeläisiä.
- ⁵ Ja Aabraham antoi kaiken omaisuutensa lisakille.
- ⁶ Mutta sivuvaimojensa pojille Aabraham antoi lahjoja; ja hän lähetti heidät vielä eläessänsä pois poikansa lisakin luota itään päin, Itäiselle maalle.

- ⁷ Tämä on Aabrahamin elinvuosien luku: sata seitsemänkymmentä viisi vuotta.
- ⁸ Ja Aabraham vaipui kuolemaan korkeassa iässä, vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena, ja tuli otetuksi heimonsa tykö.
- ⁹ Ja hänen poikansa lisak ja Ismael hautasivat hänet Makpelan luolaan, heettiläisen Efronin, Sooharin pojan, vainiolle, joka on itään päin Mamresta,
- ¹⁰ sille vainiolle, jonka Aabraham oli ostanut heettiläisiltä; siihen haudattiin Aabraham ja hänen vaimonsa Saara.
- ¹¹ Ja Aabrahamin kuoltua Jumala siunasi hänen poikaansa lisakia. Ja lisak asui Lahai-Roin kaivon tienoilla.
- ¹² Ja tämä on kertomus Ismaelin suvusta, Aabrahamin pojan, jonka Saaran egyptiläinen orjatar Haagar synnytti Aabrahamille.
- ¹³ Nämä ovat Ismaelin poikien nimet heidän nimiensä ja polveutumisensa mukaan: Nebajot, Ismaelin esikoinen, Keedar, Adbeel, Mibsam,
- ¹⁴ Misma, Duuma, Massa,
- ¹⁵ Hadad, Teema, Jetur, Naafis ja Keedma.
- ¹⁶ Nämä ovat Ismaelin pojat ja nämä heidän nimensä heidän kyliensä ja leiripaikkojensa mukaan, kaksitoista ruhtinasta heimokuntineen.
- ¹⁷ Ja tämä on Ismaelin elinvuosien luku: sata kolmekymmentä seitsemän vuotta; ja hän vaipui kuolemaan ja tuli otetuksi heimonsa tykö.
- ¹⁸ Ja he asuivat Havilasta aina Suuriin asti, joka on Egyptistä itään päin Assyriaan mentäessä. Hän kävi kaikkien veljiensä kimppuun.
- ¹⁹ Ja tämä on kertomus lisakin, Aabrahamin pojan, suvusta. Aabrahamille syntyi lisak.
- ²⁰ Ja lisak oli neljäkymmenen vuoden vanha, kun hän otti vaimokseen Rebekan, joka oli aramilaisen Betuelin tytär Mesopotamiasta ja aramilaisen Laabanin sisar.
- ²¹ Ja lisak rukoili Herraa vaimonsa puolesta, sillä tämä oli hedelmätön. Ja Herra kuuli hänen rukouksensa, ja hänen vaimonsa Rebekka tuli raskaaksi.
- ²² Ja lapset sysäsivät toisiaan hänen kohdussansa. Niin hän sanoi: "Jos näin käy, minkätähden minä elän?" Ja hän meni kysymään Herralta.
- ²³ Ja Herra sanoi hänelle: "Kaksi kansaa on sinun kohdussasi, kaksi heimoa erkanee sinun ruumiistasi, toinen heimo on toista voimakkaampi, vanhempi palvelee nuorempaa".
- ²⁴ Kun hänen synnyttämisensä aika oli tullut, katso, hänen kohdussaan oli kaksoiset.
- ²⁵ Joka ensiksi tuli hänen kohdustaan, oli ruskea ja yliyltään niinkuin karvainen vaippa; sentähden pantiin hänelle nimeksi Eesau.
- ²⁶ Senjälkeen tuli ulos hänen veljensä, ja hän piti kädellään Eesaun kantapäästä. Ja hänelle pantiin nimeksi Jaakob. lisak oli kuudenkymmenen vuoden vanha heidän syntyesssänsä.
- ²⁷ Ja pojat kasvoivat suuriksi, ja Eesausta tuli taitava metsästäjä, aron mies; Jaakob sitä vastoin oli hiljainen mies, joka pysyi kotosalla.
- ²⁸ lisak rakasti enemmän Eesauta, sillä hän söi mielellänsä metsänriistaa, mutta Rebekka rakasti enemmän Jaakobia.
- ²⁹ Kerran, kun Jaakob oli keittänyt itselleen keiton, tuli Eesau kedolta nälästä nääntyneenä.
- ³⁰ Ja Eesau sanoi Jaakobille: "Anna minun särpiä tuota ruskeata, tuota ruskeata keittoa, sillä minä olen nälästä nääntynyt". Sentähden hän sai nimen Edom.
- ³¹ Mutta Jaakob sanoi: "Myy minulle ensin esikoisuutesi".
- ³² Eesau vastasi: "Katso, minä kuolen kuitenkin, mitä minä esikoisuudellani teen?"

³³ Jaakob sanoi: "Vanno minulle ensin". Ja hän vannoi hänelle ja myi esikoisuutensa Jaakobille.

³⁴ Ja Jaakob antoi Eesaulle leipää ja hernekeittoa. Ja hän söi ja joi, nousi ja meni matkoihinsa. Niin halpana Eesau piti esikoisuutensa.

LUKU 26

Mutta maahan tuli nälänhätä, toinen kuin se nälänhätä, joka oli ollut aikaisemmin, Aabrahamin päivinä. Silloin lisak meni Abimelekin, filistealaisten kuninkaan, luo Gerariin.

² Ja Herra ilmestyi hänelle ja sanoi: "Älä mene Egyptiin, vaan jää asumaan maahan, jonka minä sinulle sanon.

³ Oleskele muukalaisena tässä maassa, ja minä olen sinun kanssasi ja siunaan sinua. Sillä sinulle ja sinun jälkeläisillesi minä annan kaikki nämä maat ja pidän valan, jonka minä olen vannonut sinun isällesi Aabrahamille.

⁴ Ja minä teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja annan jälkeläisillesi kaikki nämä maat, ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä,

⁵ sentähden että Aabraham kuuli minua ja noudatti, mitä minä noudatettavaksi annoin, minun käskyjäni, säädöksiäni ja opetuksiani."

⁶ Niin lisak asettui Gerariin.

⁷ Ja kun sen paikkakunnan miehet kysyivät hänen vaimostansa, sanoi hän: "Hän on minun sisareni". Hän näet pelkäsi sanoa: "Hän on minun vaimoni", sillä hän ajatteli: "Nuo miehet voivat tappaa minut Rebekan tähden, sillä hän on näöltään kaunis".

⁸ Kun hän oli viipynyt siellä jonkun aikaa, niin tapahtui, että Abimelek, filistealaisten kuningas, kerran katsellessaan ulos akkunasta näki lisakin hyväilevän vaimoansa.

⁹ Niin Abimelek kutsutti lisakin ja sanoi: "Katso, hänhän on sinun vaimosi! Miksi olet sanonut: 'Hän on minun sisareni'?" lisak vastasi hänelle: "Minä ajattelin, että minut muuten ehkä tapetaan hänen tähtensä".

¹⁰ Abimelek sanoi: "Mitä oletkaan meille tehnyt! Kuinka helposti olisikaan voinut tapahtua, että joku kansasta olisi maannut sinun vaimosi kanssa, ja niin sinä olisit saattanut meidät syyhyn!"

¹¹ Ja Abimelek antoi käskyn kaikelle kansalle, sanoen: "Joka koskee tähän mieheen tai hänen vaimoonsa, se on kuolemalla rangaistava".

¹² Ja lisak kylvi siinä maassa ja sai sinä vuonna satakertaisesti, sillä Herra siunasi häntä.

¹³ Ja hän rikastui ja hyötyi hyötymistään, kunnes hänestä tuli hyvin rikas.

¹⁴ Ja hänellä oli laumoittain sekä pikkukarjaa että raavaskarjaa ja paljon palvelijoita, niin että filistealaiset alkoivat kadehtia häntä.

¹⁵ Ja filistealaiset tukkivat kaikki ne kaivot, jotka hänen isänsä palvelijat olivat kaivaneet hänen isänsä Aabrahamin päivinä, ja täyttivät ne mullalla.

¹⁶ Silloin Abimelek sanoi lisakille: "Mene pois luotamme, sillä sinä olet tullut paljon väkevämmäksi meitä".

¹⁷ Niin lisak lähti sieltä ja leiriytyi Gerarin laaksoon ja asui siellä.

¹⁸ Ja lisak kaivatti uudelleen auki ne vesikaivot, jotka hänen isänsä Aabrahamin päivinä olivat kaivetut, mutta jotka filistealaiset olivat Aabrahamin kuoltua tukkineet, ja antoi niille jälleen ne nimet, jotka hänen isänsä oli niille antanut.

¹⁹ Ja lisakin palvelijat kaivoivat laaksossa ja löysivät sieltä kaivon, jossa oli juoksevaa

vettä.

20 Mutta Gerarin paimenet alkoivat riidellä lisakin paimenten kanssa, sanoen: "Vesi on meidän". Niin hän kutsui kaivon Eesekiksi, koska he olivat riidelleet hänen kanssaan.

21 Senjälkeen he kaivoivat toisen kaivon ja joutuivat riitaan siitäkin; niin hän antoi sille nimen Sitna.

22 Sitten hän muutti sieltä pois ja kaivoi vielä yhden kaivon. Siitä ei syntynyt riitaa. Sentähden hän nimitti sen Rehobotiksi ja sanoi: "Nyt Herra on antanut meille tilaa, niin että voimme lisääntyä maassa".

23 Sieltä hän meni Beersebaan.

24 Ja Herra ilmestyi hänelle sinä yönä ja sanoi: "Minä olen sinun isäsi Aabrahamin Jumala; älä pelkää, sillä minä olen sinun kanssasi ja siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun suureksi palvelijani Aabrahamin tähden".

25 Silloin hän rakensi sinne alttarin, huusi avuksi Herran nimeä ja pystytti sinne telttansa. Ja lisakin palvelijat kaivoivat siihen kaivon.

26 Niin Abimelek lähti hänen luokseen Gerarista ystävänsä Ahusatin ja sotapäällikkönsä Piikolin seuraamana.

27 Mutta lisak sanoi heille: "Minkätähden tulette minun luokseni, vaikka olette minulle vihamieliset ja karkoititte minut luotanne?"

28 He vastasivat: "Me olemme selvästi nähneet, että Herra on sinun kanssasi. Sentähden ajattelimme: 'Olkoon sinun ja meidän välillämme valallinen sopimus; me tahdomme tehdä sinun kanssasi liiton,

29 ettet tee meille mitään pahaa, niinkuin emme mekään ole sinuun koskeneet, vaan olemme tehneet sinulle ainoastaan hyvää ja sallineet sinun lähteä rauhassa'. Sinä olet nyt Herran siunattu."

30 Silloin hän laittoi heille pidot, ja he söivät ja joivat.

31 Varhain seuraavana aamuna he vanhoivat valan toisillensa; senjälkeen lisak päästi heidät menemään, ja he lähtivät hänen luotaan rauhassa.

32 Samana päivänä lisakin palvelijat tulivat ja kertoivat hänelle kaivosta, jonka olivat kaivaneet, sanoen hänelle:

33 "Me löysimme vettä". Ja hän antoi sille nimen Siba. Sentähden on kaupungin nimi vielä tänäkin päivänä Beerseba.

34 Kun Eesau oli neljäkymmenen vuoden vanha, otti hän vaimoikseen Jehuditin, heettiläisen Beerin tyttären, ja Baasematin, heettiläisen Eelonin tyttären.

35 Näistä tuli lisakille ja Rebekalle katkera suru.

LUKU 27

Kun lisak oli tullut vanhaksi ja hänen silmänsä olivat hämärtyneet, niin ettei hän enää voinut nähdä, kutsui hän Eesaun, vanhemman poikansa, ja sanoi hänelle: "Poikani!" Tämä vastasi hänelle: "Tässä olen".

2 Niin hän sanoi: "Katso, minä olen tullut vanhaksi enkä tiedä, milloin kuolen.

3 Ota siis aseesi, viinesi ja jousesi, ja mene kedolle ja pyydystä minulle riistaa.

4 Ja laita minulle herkkuruoka, minun mieliruokani, ja tuo se syödäkseni, että minä siunaisin sinut, ennenkuin kuolen."

5 Mutta Rebekka kuuli, kuinka lisak puhui pojallensa Eesaulle. Ja kun Eesau oli lähtenyt kedolle pyydystämään riistaa, tuodakseen isällensä,

- ⁶ puhui Rebekka pojalleen Jaakobille sanoen: "Katso, minä kuulin sinun isäsi puhuvan veljellesi Eesaulle ja sanovan:
- ⁷ 'Tuo minulle riistaa ja laita minulle herkkuruoka syödäkseni, että siunaisin sinut Herran edessä, ennenkuin kuolen'.
- ⁸ Kuule siis, poikani, mitä sanon, ja tee, mitä minä käsken:
- ⁹ mene laumaan ja ota sieltä minulle kaksi hyvää vohlaa laittaakseni niistä isällesi herkkuruuan, hänen mieliruokansa.
- ¹⁰ Ja sinun on vietävä se isäsi syödä, että hän siunaisi sinut, ennenkuin kuolee."
- ¹¹ Mutta Jaakob sanoi äidillensä Rebekalle: "Katso, veljeni Eesau on karvainen, mutta minä olen sileäihoinen.
- ¹² Entä jos isäni tunnustelee minua? Silloin minä joudun hänen silmissään pilkkaajaksi ja hankin itselleni kirouksen enkä siunausta."
- ¹³ Hänen äitinsä sanoi hänelle: "Kohdatkoon se kirous minua, poikani; kuule vain, mitä minä sanon, mene ja nouda".
- ¹⁴ Niin hän meni noutamaan ne ja toi ne äidilleen; ja hänen äitinsä laittoi herkkuruuan, hänen isänsä mieliruuan.
- ¹⁵ Ja Rebekka otti vanhemman poikansa Eesaun parhaat vaatteet, jotka olivat hänen hallussaan talossa, ja puki ne nuoremman poikansa Jaakobin ylle.
- ¹⁶ Mutta vohlain nahat hän kääri hänen käsiinsä ja paljaaseen kaulaansa.
- ¹⁷ Sitten hän antoi herkkuruuan ynnä leipomansa leivän poikansa Jaakobin käteen.
- ¹⁸ Ja Jaakob meni isänsä luo ja sanoi: "Isäni!" Hän vastasi: "Tässä olen; kuka sinä olet, poikani?"
- ¹⁹ Jaakob sanoi isällensä: "Minä olen Eesau, esikoisesi. Olen tehnyt, niinkuin käskit minun tehdä; nouse istumaan ja syö riistaani, siunataksesi minut."
- ²⁰ Mutta lisä sanoi pojalleen: "Kuinka olet, poikani, niin pian löytänyt?" Hän vastasi: "Herra, sinun Jumalasi, johdatti sen minun eteeni".
- ²¹ Niin lisä sanoi Jaakobille: "Tulehan lähemmä, poikani, tunnustellakseni, oletko sinä poikani Eesau vai etkö".
- ²² Ja Jaakob astui isänsä lisäkin luo, ja tämä tunnusteli häntä ja sanoi: "Ääni on Jaakobin ääni, mutta kädet ovat Eesaun kädet".
- ²³ Eikä lisä tuntenut häntä, sillä hänen kätensä olivat karvaiset, niinkuin hänen veljensä Eesaun kädet, ja hän siunasi hänet.
- ²⁴ Vielä hän kysyi: "Oletko sinä todella minun poikani Eesau?" Hän vastasi: "Olen".
- ²⁵ Silloin hän sanoi: "Tuo ruoka minulle, syödäkseni poikani riistaa, että siunaisin sinut". Niin hän toi hänelle sen, ja hän söi; ja hän tarjosi hänelle viiniä, ja hän joi.
- ²⁶ Sen jälkeen hänen isänsä lisä sanoi hänelle: "Tule tänne ja suutele minua, poikani".
- ²⁷ Hän astui hänen luokseen ja suuteli häntä. Niin lisä tunsikin hänen vaatteidensa hajun ja siunasi hänet, sanoen: "Katso, minun poikani tuoksu on kuin kedon tuoksu, jonka Herra on siunannut.
- ²⁸ Jumala antakoon sinulle taivaan kastetta ja maan lihavuutta, jyviä ja viiniä yllin kyllin.
- ²⁹ Kansat palvelkoot sinua, kansakunnat sinua kumartakoot. Ole veljiesi herra, ja äitisi pojat kumartakoot sinua. Kirottu olkoon, joka sinua kiroaa, siunattu, joka sinua siunaa."
- ³⁰ Kun lisä oli ehtinyt siunata Jaakobin ja tämä juuri oli lähtenyt isänsä lisäkin luota, niin hänen veljensä Eesau tuli kotiin metsästämästä.
- ³¹ Ja hänkin laittoi herkkuruuan, vei sen isälleen ja sanoi isälleen: "Nouse, isäni, ja syö poikasi riistaa, siunataksesi minut".

- ³² Hänen isänsä lisä kysyi häneltä: "Kuka olet?" Hän vastasi: "Minä olen poikasi Eesau, sinun esikoisesi".
- ³³ Silloin lisä säikähtyi kovin ja sanoi: "Kuka sitten oli se metsästäjä, joka toi minulle riistaa, niin että minä, ennenkuin sinä tulit, söin kaikkea ja siunasin hänet? Siunattu hän myös on oleva."
- ³⁴ Kun Eesau kuuli isänsä sanat, puhkesi hän valittamaan äänekkäästi ja haikeasti ja sanoi isälleen: "Siunaa minutkin, isäni!"
- ³⁵ Mutta hän vastasi: "Veljesi tuli kavalasti ja riisti sinulta siunauksen".
- ³⁶ Niin hän sanoi: "Oikeinpa häntä kutsutaankin Jaakobiksi. Sillä hän on nyt kahdesti minut pettänyt: esikoisuuteni hän on minulta vienyt, ja katso, nyt hän riisti minulta myöskin siunauksen." Ja hän kysyi: "Eikö sinulla ole mitään siunausta minun varalleni?"
- ³⁷ Ja lisä vastasi ja sanoi Eesaulle: "Katso, minä olen asettanut hänet sinun herraksesi ja antanut kaikki hänen veljensä hänelle palvelijoiksi sekä varustanut hänet jyvillä ja viinillä; mitä voisin enää tehdä sinun hyväksesi, poikani?"
- ³⁸ Eesau sanoi isällensä: "Tuo yksi ainoa siunausko sinulla vain onkin, isäni? Siunaa myöskin minut, isäni!" Ja Eesau korotti äänensä ja itki.
- ³⁹ Niin hänen isänsä lisä vastasi ja sanoi hänelle: "Katso, sinun asuinsijasi on oleva kaukana lihavasta maasta ja vailla taivaan kastetta ylhäältä."
- ⁴⁰ Miekkasi varassa sinä olet elävä ja palveleva veljeäsi. Mutta valtoimena kierrellen sinä riisut hänen ikeensä niskaltasi."
- ⁴¹ Ja Eesau alkoi vihata Jaakobia siunauksen tähden, jolla hänen isänsä oli hänet siunannut; ja Eesau ajatteli itsekseen: "Pian tulee aika, jolloin suremme isäämme; silloin minä tapan veljeni Jaakobin".
- ⁴² Mutta Rebekalle ilmoitettiin hänen vanhemman poikansa Eesaun aikeista; ja hän kutsutti luokseen nuoremman poikansa Jaakobin ja sanoi hänelle: "Katso, veljesi Eesau uhkaa kostaa sinulle ja tappaa sinut."
- ⁴³ Kuule siis, mitä sanon, poikani: nouse ja pakene minun veljeni Laabanin luo Harraniin
- ⁴⁴ ja jää hänen luokseen joksikin aikaa, kunnes veljesi kiukku asettuu,
- ⁴⁵ kunnes veljesi lakkaa sinua vihaamasta ja unhottaa, mitä olet hänelle tehnyt. Sitten minä lähetän noutamaan sinut sieltä. Minkätähden menettäisin teidät molemmat samana päivänä!"
- ⁴⁶ Ja Rebekka sanoi lisäille: "Minä olen kyllästynyt elämääni Heetin tyttärien tähden. Jos Jaakobkin ottaa vaimon Heetin tyttäristä, tässä maassa syntyneen, sellaisen kuin nämä, niin mitä varten minä enää elän?"

LUKU 28

Silloin lisä kutsui Jaakobin ja siunasi hänet; hän käski häntä ja sanoi hänelle: "Älä ota vaimoksesi ketään Kanaanin tyttäristä,

² vaan nouse ja mene Mesopotamiaan, isoisäsi Betuelin kotiin, ja ota sieltä itsellesi vaimo enosi Laabanin tyttäristä.

³ Ja Jumala, Kaikkivaltias, siunatkoon sinua ja antakoon sinun tulla hedelmälliseksi ja lisääntyä, niin että sinusta tulee suuri kansojen joukko.

⁴ Ja hän suokoon sinulle Aabrahamin siunauksen, sinulle ynnä sinun jälkeläisillesi, että saisit omaksesi maan, jossa sinä muukalaisena asut ja jonka Jumala on antanut Aabrahamille."

- ⁵ Niin lisak lähetti Jaakobin matkalle, ja hän lähti Mesopotamiaan Laabanin luo, joka oli aramilaisen Betuelin poika ja Rebekan, Jaakobin ja Eesaun äidin, veli.
- ⁶ Kun Eesau näki, että lisak oli siunannut Jaakobin ja lähettänyt hänet Mesopotamiaan ottamaan sieltä itselleen vaimoa - sillä hän oli siunannut hänet, käsenyt häntä ja sanonut: "Älä ota vaimoa Kanaanin tyttäristä" -
- ⁷ ja että Jaakob oli totellut isäänsä ja äitiänsä ja lähtenyt Mesopotamiaan,
- ⁸ silloin hän huomasi, että Kanaanin tyttäret olivat hänen isälleen lisakille vastenmieliset;
- ⁹ ja niin Eesau meni Ismaelin luo ja otti Mahalatin, Aabrahamin pojan Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren, vaimokseen entisten lisäksi.
- ¹⁰ Niin Jaakob lähti Beersebasta mennäksensä Harraniin.
- ¹¹ Ja hän osui erääseen paikkaan, johon yöpyi, sillä aurinko oli laskenut; ja hän otti sen paikan kivistä yhden, pani sen päänsä alaiseksi ja asettui nukkumaan siihen paikkaan.
- ¹² Niin hän näki unta, ja katso, maan päälle oli asetettu tikapuut, joiden pää ulottui taivaaseen, ja katso, Jumalan enkelit kulkivat niitä myöten ylös ja alas.
- ¹³ Ja katso, Herra seisoi hänen edessään ja sanoi: "Minä olen Herra, sinun Isäsi Aabrahamin Jumala ja lisakin Jumala. Tämän maan, jonka päällä sinä makaat, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi.
- ¹⁴ Ja sinun jälkeläistesi paljous on oleva kuin maan tomu, ja sinä leviät länteen ja itään, pohjoiseen ja etelään, ja sinussa ja sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.
- ¹⁵ Ja katso, minä olen sinun kanssasi ja varjelen sinua, missä ikinä kuljet, ja saatan sinut takaisin tähän maahan; sillä minä en jätä sinua, ennenkuin olen toteuttanut sen, minkä minä olen sinulle puhunut."
- ¹⁶ Silloin Jaakob heräsi unestansa ja sanoi: "Herra on totisesti tässä paikassa, enkä minä sitä tiennyt".
- ¹⁷ Ja pelko valtasi hänet, ja hän sanoi: "Kuinka peljättävä onkaan tämä paikka! Tässä on varmasti Jumalan huone ja taivaan portti."
- ¹⁸ Ja Jaakob nousi varhain aamulla, otti kiven, jonka hän oli pannut päänsä alaiseksi, ja nosti sen pystyyn patsaaksi ja vuodatti öljyä sen päälle.
- ¹⁹ Ja hän kutsui paikan Beeteliksi; mutta ennen oli kaupungin nimenä Luus.
- ²⁰ Ja Jaakob teki lupauksen, sanoen: "Jos Jumala on minun kanssani ja varjelee minut sillä tiellä, jota nyt kuljen, ja antaa minulle leipää syödäkseni ja vaatteita pukeutuakseni,
- ²¹ niin että saan palata rauhassa isäni kotiin, niin on Herra oleva minun Jumalani;
- ²² ja tämä kivi, jonka olen patsaaksi pystyttänyt, on oleva Jumalan huone, ja kaikesta, mitä minulle suot, minä totisesti annan sinulle kymmenykset".

LUKU 29

Ja Jaakob lähti matkaan ja tuli Idän miesten maalle.

² Ja katso, hän huomasi kedolla kaivon, ja katso, sen ääressä makasi kolme lammasmaa, sillä siitä kaivosta oli tapana juottaa laumoja. Ja kaivon suulla oli suuri kivi.

³ Sentähden annettiin kaikkien laumojen kokoontua sinne ja sitten vieritettiin kivi kaivon suulta ja juotettiin lampaat, jonka jälkeen kivi taas pantiin paikoilleen kaivon suulle.

⁴ Ja Jaakob sanoi heille: "Veljeni, mistä te olette?" He vastasivat: "Harranista olemme".

⁵ Hän kysyi heiltä: "Tunnetteko Laabanin, Naahorin pojan?" He vastasivat: "Tunnetimme".

- ⁶ Ja hän kysyi heiltä: "Voiko hän hyvin?" He vastasivat: "Hyvin hän voi; ja katso, Raakel, hänen tyttärensä, tulee tuolla lammasten kanssa".
- ⁷ Hän sanoi: "Vielä on täysi päivä ja liian aikaista koota lauma; juottakaa lampaat ja viekää ne takaisin laitumelle".
- ⁸ He vastasivat: "Emme voi, ennenkuin kaikki laumat ovat koolla ja kivi on vieritetty kaivon suulta; sitten juotamme lampaat".
- ⁹ Hänen vielä puhuessaan heidän kanssaan tuli Raakel isänsä lammasten kanssa, sillä hänen oli tapana olla paimenessa.
- ¹⁰ Kun Jaakob näki Raakelin, enonsa Laabanin tyttären, ja enonsa Laabanin lampaat, astui hän esiin ja vieritti kiven kaivon suulta ja juotti enonsa Laabanin lampaat.
- ¹¹ Ja Jaakob suuteli Raakelia ja korotti äänensä ja itki.
- ¹² Niin Jaakob ilmoitti Raakelille, että hän oli hänen isänsä sukulainen ja Rebekan poika; ja Raakel riensi pois ja ilmoitti sen isällensä.
- ¹³ Kun Laaban kuuli kerrottavan Jaakobista, sisarensa pojasta, riensi hän häntä vastaan, syleili ja suuteli häntä ja toi hänet kotiinsa; ja hän kertoi Laabanille kaikki, mitä oli tapahtunut.
- ¹⁴ Ja Laaban sanoi hänelle: "Niin, sinä olet minun luutani ja lihaani". Ja hän asui hänen luonaan kuukauden päivät.
- ¹⁵ Ja Laaban sanoi Jaakobille: "Olet tosin sukulaiseni, mutta palvelisitko silti minua palkatta? Sano minulle, mikä on palkkasi oleva."
- ¹⁶ Mutta Laabanilla oli kaksi tyttärtä; vanhemman nimi oli Leea, nuoremman nimi oli Raakel.
- ¹⁷ Ja Leealla oli sameat silmät, mutta Raakelilla oli kaunis vartalo ja kauniit kasvot.
- ¹⁸ Ja Jaakob rakasti Raakelia; niin hän sanoi: "Minä palvelen sinua seitsemän vuotta saadakseni Raakelin, nuoremman tyttäresi".
- ¹⁹ Laaban vastasi: "Parempi on, että annan hänet sinulle, kuin että antaisin hänet jollekin toiselle; jää luokseni".
- ²⁰ Jaakob palveli siis seitsemän vuotta saadakseen Raakelin, ja ne tuntuivat hänestä muutamilta päiviltä; niin hän rakasti häntä.
- ²¹ Senjälkeen Jaakob sanoi Laabanille: "Anna minulle vaimoni, sillä aikani on nyt kulunut umpeen, mennäkseni hänen tykönsä".
- ²² Silloin Laaban kutsui kokoon kaikki sen paikkakunnan asukkaat ja laittoi pidot;
- ²³ mutta illalla hän otti tyttärensä Leean ja vei hänet hänen luokseen; ja hän yhtyi häneen.
- ²⁴ Ja Laaban antoi orjattarensa Silpan tyttärellensä Leealle orjattareksi.
- ²⁵ Aamulla hän näki, että se oli Leea. Ja hän sanoi Laabanille: "Mitä oletkaan minulle tehnyt? Olenhan palvellut sinua saadakseni Raakelin! Miksi petit minut?"
- ²⁶ Laaban vastasi: "Ei ole meidän maassamme tapana antaa nuorempaa ennen vanhempaa.
- ²⁷ Vietä nyt vain tämä hääviikko loppuun, niin annetaan sinulle toinenkin, kunhan olet palveluksessani vielä toiset seitsemän vuotta."
- ²⁸ Ja Jaakob suostui siihen, ja kun hän oli viettänyt sen viikon loppuun, antoi Laaban myöskin tyttärensä Raakelin hänelle vaimoksi.
- ²⁹ Ja Laaban antoi orjattarensa Bilhan tyttärellensä Raakelille orjattareksi.
- ³⁰ Ja hän yhtyi myös Raakeliin, ja Raakel oli hänelle rakkaampi kuin Leea; ja hän palveli Laabanin luona vielä toiset seitsemän vuotta.
- ³¹ Ja kun Herra näki, että Leeaa hyljittiin, avasi hän hänen kohtunsa; mutta Raakel oli

hedelmätön.

³² Niin Leea tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Ruuben, sanoen: "Herra on nähnyt minun kurjuuteni; nyt on mieheni rakastava minua".

³³ Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: "Herra on kuullut, että minua hyljitään, ja on antanut minulle myös tämän". Niin hän antoi hänelle nimen Simeon.

³⁴ Ja hän tuli jälleen raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: "Nyt kai mieheni vihdoinkin kiintyy minuun, sillä olenhan synnyttänyt hänelle kolme poikaa". Sentähden hän antoi hänelle nimen Leevi.

³⁵ Ja hän tuli vieläkin raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: "Nyt minä kiitän Herraa". Sentähden hän antoi hänelle nimen Juuda. Sitten hän lakkasi synnyttämästä.

LUKU 30

Kun Raakel näki, ettei hän synnyttänyt Jaakobille, kadehti hän sisartaan ja sanoi Jaakobille: "Hanki minulle lapsia, muuten minä kuolen".

² Niin Jaakob vihastui Raakeliin ja sanoi: "Minäkö olen Jumala, joka on kieltänyt sinulta kohdun hedelmän?"

³ Mutta Raakel sanoi: "Tässä on orjattareni Bilha; yhdy häneen, että hän synnyttäisi minun helmaani ja minäkin siten saisin lapsia hänestä".

⁴ Ja hän antoi hänelle orjattarensa Bilhan vaimoksi ja Jaakob yhtyi häneen.

⁵ Ja Bilha tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille pojan.

⁶ Niin Raakel sanoi: "Jumala hankki minulle oikeuden, ja hän kuuli minun ääneni ja antoi minulle pojan". Sentähden hän antoi hänelle nimen Daan.

⁷ Ja Bilha, Raakelin orjatar, tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille toisen pojan.

⁸ Niin Raakel sanoi: "Jumalan taisteluja minä olen taistellut sisareni kanssa ja olen voittanut". Ja hän antoi hänelle nimen Naftali.

⁹ Kun Leea näki lakanneensa synnyttämästä, otti hän orjattarensa Silpan ja antoi hänet Jaakobille vaimoksi.

¹⁰ Ja Silpa, Leean orjatar, synnytti Jaakobille pojan.

¹¹ Niin Leea sanoi: "Onneksi!" Ja hän antoi hänelle nimen Gaad.

¹² Ja Silpa, Leean orjatar, synnytti Jaakobille toisen pojan.

¹³ Niin Leea sanoi: "Onnellista minua! Niin, naiset ylistävät minua onnelliseksi." Ja hän antoi hänelle nimen Asser.

¹⁴ Mutta Ruuben meni kerran ulos nisunleikkuun aikana ja löysi lemменmarjoja vainiolta ja toi ne äidillensä Leealle. Niin Raakel sanoi Leealle: "Anna minulle poikasi lemменmarjoja".

¹⁵ Leea vastasi hänelle: "Eikö riitä, että olet vienyt minulta mieheni, koska tahdot ottaa vielä poikani lemменmarjatkin?" Raakel sanoi: "Olkoon, maatkoon hän tämän yön sinun kanssasi, kunhan saan poikasi lemменmarjat".

¹⁶ Kun Jaakob illalla palasi vainiolta, meni Leea häntä vastaan ja sanoi: "Minun luokseni sinun on tultava, sillä minä olen ostanut sinut poikani lemменmarjoilla". Ja hän makasi sen yön hänen kanssaan.

¹⁷ Ja Jumala kuuli Leeaa, ja Leea tuli raskaaksi ja synnytti Jaakobille viidennen pojan.

¹⁸ Niin Leea sanoi: "Jumala on palkinnut minulle sen, että annoin orjattareni miehelleni". Ja hän antoi hänelle nimen Isaskar.

¹⁹ Ja Leea tuli jälleen raskaaksi ja synnytti Jaakobille kuudennen pojan.

- 20** Silloin Leea sanoi: "Jumala on antanut minulle hyvän lahjan. Nyt mieheni on asuva minun luonani, sillä minä olen synnyttänyt hänelle kuusi poikaa." Ja hän antoi hänelle nimen Sebulon.
- 21** Sitten hän synnytti tyttären ja antoi hänelle nimen Diina.
- 22** Mutta Jumala muisti Raakeliakin, ja Jumala kuuli häntä ja avasi hänen kohtunsa.
- 23** Niin hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja sanoi: "Jumala on ottanut pois minun häpeäni".
- 24** Ja hän antoi hänelle nimen Joosef, sanoen: "Herra antakoon minulle vielä toisen pojan".
- 25** Ja kun Raakel oli synnyttänyt Joosefin, sanoi Jaakob Laabanille: "Päästä minut menemään kotiini ja omaan maahani.
- 26** Anna minulle vaimoni ja lapseni, joiden vuoksi olen sinua palvellut, mennäkseni pois; sillä tiedäthän itse, kuinka olen sinua palvellut."
- 27** Laaban vastasi hänelle: "Jospa saisin armon silmiesi edessä! Merkkini ilmoittavat, että Herra sinun tähtesi on siunannut minua."
- 28** Ja hän sanoi vielä: "Määrää palkka, joka minun on sinulle maksettava, niin minä sen annan".
- 29** Hän vastasi hänelle: "Itsehän tiedät, kuinka minä olen sinua palvellut ja millaiseksi karjasi on tullut minun hoidossani.
- 30** Sillä vähän sinulla oli ennen minun tuloani, mutta sitten se on karttunut suureksi, ja Herra on siunannut sinua, missä vain minä liikuin. Mutta milloin saan ruveta tekemään työtä minäkin oman perheeni hyväksi?"
- 31** Hän vastasi: "Mitä minun on sinulle annettava?" Jaakob sanoi: "Ei sinun tarvitse antaa minulle mitään. Jos myönnät minulle tämän, niin minä yhä edelleen paimennan ja vartioitsen sinun laumojasi:
- 32** minä tarkastan tänään kaiken laumasi; erota siitä pois kaikki pilkulliset ja kirjavat lampaat sekä karitsoista kaikki mustat ja vuohista kirjavat ja pilkulliset. Ja minun palkkani on sitten oleva tämä,
- 33** ja siinä minun rehellisyyteni tulee toteennäytetyksi: kun vasta tulet omin silmin katsomaan minun palkkaani, niin kaikki vuohet, jotka eivät ole pilkullisia eivätkä kirjavia, ja kaikki karitsat, jotka eivät ole mustia, katsottakoon minun varastamikseni."
- 34** Laaban vastasi: "Hyvä, olkoon, niinkuin olet puhunut".
- 35** Ja samana päivänä hän erotti pois juovikkaat ja kirjavat vuohipukit ja kaikki pilkulliset ja kirjavat vuohet - kaikki, joissa oli jotakin valkoista - sekä kaikki mustat karitsat ja jätti ne poikiensa hoitoon.
- 36** Ja hän asetti niin, että oli kolmen päivän välimatka hänen ja Jaakobin välillä; ja Jaakob paimensi Laabanin muuta karjaa.
- 37** Mutta Jaakob otti itselleen tuoreita haavan, mantelipuun ja plataanin oksia ja kuori niihin valkeita juovia, paljastaen oksien valkoisen rungon.
- 38** Ja kuorimansa oksat hän pani eläinten eteen vesikaukaloihin eli juoma-astioihin, joista ne tulivat juomaan; ja ne olivat kiimallaan tullessansa juomaan.
- 39** Ja eläimet pariutuivat oksien edessä ja synnyttivät juovikkaita, pilkullisia ja kirjavia karitsoita.
- 40** Sitten Jaakob erotti karitsat; ja hän asetti eläinten päät niihin päin, jotka olivat pilkullisia, ja kaikkiin niihin päin, jotka olivat mustia Laabanin laumassa; siten hän hankki itselleen eri laumansa eikä päästänyt niitä Laabanin laumaan.

- ⁴¹ Ja joka kerta kun voimakkaat eläimet olivat kiimallaan, pani Jaakob oksat eläinten silmien eteen vesikaukaloihin, niin että ne pariutuivat oksien edessä.
- ⁴² Mutta heikkojen eläinten eteen hän ei niitä pannut. Niin joutuivat heikot Laabanille ja voimakkaat Jaakobille.
- ⁴³ Ja siten mies tuli ylen rikkaaksi; hän sai paljon pikkukarjaa sekä palvelijattaria, palvelijoita, kameleja ja aaseja.

LUKU 31

Mutta hän sai kuulla, että Laabanin pojat puhuivat näin: "Jaakob on anastanut kaikki, mitä isämme omisti; isämme omaisuudesta hän on hankkinut itselleen kaiken tämän rikkauden".

- ² Ja Jaakob huomasi Laabanin kasvoista, ettei hän ollut häntä kohtaan niinkuin ennen.
- ³ Ja Herra sanoi Jaakobille: "Palaja isiesi maahan ja sukusi tykö. Minä olen sinun kanssasi."
- ⁴ Niin Jaakob kutsutti Raakelin ja Leean kedolle laumansa luo,
- ⁵ ja hän sanoi heille: "Minä huomaan isänne kasvoista, ettei hän ole minua kohtaan niinkuin ennen, vaikka isäni Jumala on ollut minun kanssani.
- ⁶ Te tiedätte, että minä olen palvellut isäänne kaikin voimin,
- ⁷ mutta isänne on kohdellut minua petollisesti ja muuttanut palkkaani kymmenen kertaa. Jumala ei kuitenkaan ole sallinut hänen tehdä minulle mitään vahinkoa.
- ⁸ Kun hän sanoi: 'Pilkulliset olkoot sinun palkkasi', niin koko lauma kantoi pilkullisia; ja kun hän sanoi: 'Juovikkaat olkoot sinun palkkasi', niin koko lauma kantoi juovikkaita.
- ⁹ Niin on Jumala ottanut isänne omaisuuden ja antanut minulle.
- ¹⁰ Mutta lauman pariutumisen aikana minä nostin silmäni ja näin unessa, että vuohipukit, jotka astuivat laumaa, olivat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavina.
- ¹¹ Ja Jumalan enkeli sanoi minulle unessa: 'Jaakob!' Minä vastasin: 'Tässä olen'.
- ¹² Niin hän sanoi: 'Nosta silmäsi ja katso, kaikki vuohipukit, jotka astuvat laumaa, ovat juovikkaita, pilkullisia ja kirjavina, sillä minä olen nähnyt kaiken, mitä Laaban sinulle tekee.
- ¹³ Minä olen Jumala, joka ilmestyin Beetelissä, jossa sinä voitelit patsaan ja jossa teit minulle lupauksen. Nouse nyt ja lähde tästä maasta ja palaja synnyinmaahasi."
- ¹⁴ Silloin Raakel ja Leea vastasivat ja sanoivat hänelle: "Ei meillä ole enää osaa eikä perintöä isämme talossa.
- ¹⁵ Eikö hän pitänyt meitä kuin vieraita, koska myi meidät ja söi suuhunsa meistä saamansa hinnan.
- ¹⁶ Niin, koko se rikkaus, jonka Jumala on ottanut isältämme, meidän se on ja meidän lastemme. Tee siis nyt kaikki, mitä Jumala on sinulle sanonut."
- ¹⁷ Silloin Jaakob nousi ja nosti lapsensa ja vaimonsa kamelien selkään
- ¹⁸ ja kuljetti pois kaiken karjansa ja kaiken omaisuutensa, jonka hän oli koonnut, kaiken omistamansa ja Mesopotamiassa hankkimansa karjan, mennäkseen isänsä lisäksi luo Kanaanin maahan.
- ¹⁹ Mutta Laaban oli mennyt keritsemään lampaitaan. Silloin Raakel varasti isänsä kotijumalat.
- ²⁰ Ja Jaakob lähti varkain aramilaisen Laabanin luota eikä ilmaissut hänelle pakenemisaiettaan.
- ²¹ Niin hän pakeni kaikkienensa, lähti ja meni virran yli ja suuntasi kulkunsa Gileadin

vuorille päin.

22 Mutta kolmantena päivänä Laabanille ilmoitettiin, että Jaakob oli paennut.

23 Silloin hän otti mukaansa heimonsa miehet ja ajoi häntä takaa seitsemän päivänmatkaa ja saavutti hänet Gileadin vuorilla.

24 Mutta Jumala tuli aramilaisen Laabanin luo unessa yöllä ja sanoi hänelle: "Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa".

25 Ja Laaban saavutti Jaakobin. Jaakob oli pystyttänyt telttansa vuorelle, Laaban taas pystytti telttansa Gileadin vuorelle.

26 Ja Laaban sanoi Jaakobille: "Mitä oletkaan tehnyt? Sinä olet pettänyt minut ja kuljettanut pois minun tyttäreni niinkuin miekalla otetut!

27 Minkätähden pakenit salaa, läksit luotani varkain? Et ilmoittanut minulle mitään, ja niin minä en saanut saattaa sinua matkalle iloiten ja laulaen, vaskirummuin ja kanteleihin,

28 etkä suonut minun suudella lasteni lapsia ja tyttäriäni. Tyhmästi sinä olet menetellyt.

29 Minulla olisi valta tehdä teille pahaa, mutta teidän isänne Jumala sanoi minulle viime yönä näin: 'Varo, ettet puhu Jaakobille hyvää etkä pahaa'.

30 Olkoon: sinä olet nyt lähtenyt matkallesi, koska niin suuresti ikävöit isäsi kotiin, mutta minkätähden olet varastanut minun jumalani?"

31 Jaakob vastasi ja sanoi Laabanille: "Minä pelkäsin, sillä ajattelin, että sinä riistäisit minulta tyttäresi.

32 Mutta se, jonka hallusta löydät jumalasi, menettäköön henkensä. Heimojemme miesten läsnäollessa tutki, mitä minulla on, ja ota pois, mikä on omaasi." Sillä Jaakob ei tiennyt, että Raakel oli ne varastanut.

33 Ja Laaban meni Jaakobin teltaan, Leean teltaan ja molempien orjatarnten teltaan, mutta ei löytänyt mitään. Ja tultuaan ulos Leean teltasta hän meni Raakelin teltaan.

34 Mutta Raakel oli ottanut kotijumalat, pannut ne kamelin satulaan ja istunut niiden päälle. Ja Laaban penkoi koko teltan, mutta ei löytänyt mitään.

35 Ja hän sanoi isällensä: "Älä vihastu, herrani, siitä etten voi nousta sinun edessäsi, sillä minun on, niinkuin naisten tavallisesti on". Ja Laaban etsi, mutta ei löytänyt kotijumalia.

36 Silloin Jaakob vihastui ja soimasi Laabania; Jaakob puhkesi puhumaan ja sanoi Laabanille: "Mitä minä olen rikkonut, mitä pahaa minä olen tehnyt, että näin minua ahdistat?

37 Nyt olet penkonut kaikki minun tavarani; mitä olet löytänyt sellaista, joka olisi sinun talosi tavaraa? Tuo se tähän minun heimoni ja sinun heimosi miesten eteen, että he ratkaisisivat meidän molempien välin.

38 Jo kaksikymmentä vuotta minä olen ollut sinun luonasi; sinun uuhesi ja vuohesi eivät ole synnyttäneet keskoisia, enkä minä ole oinaita sinun laumastasi syönyt.

39 Pedon haaskaamaa en ole sinulle tuonut, se oli minun itseni korvattava; minulta sinä sen vaadit, olipa se viety päivällä tai viety yöllä.

40 Päivällä vaivasi minua helle, yöllä vilu, ja uni pakeni silmistäni.

41 Jo kaksikymmentä vuotta minä olen ollut sinun talossasi; neljätoista vuotta minä palvelin sinua saadakseni molemmat tyttäresi ja kuusi vuotta saadakseni sinulta karjaa, mutta kymmenen kertaa sinä muutit minun palkkani.

42 Jos minun isäni Jumala, Aabrahamin Jumala, jota myöskin lisä pelkää, ei olisi ollut minun puolellani, niin sinä olisit nyt lähettänyt minut tyhjänä tieheni. Jumala on nähnyt minun kurjuuteni ja kätteni vaivannäön, ja hän ratkaisi viime yönä asian."

43 Niin Laaban vastasi ja sanoi Jaakobille: "Tyttäret ovat minun tyttäriäni, ja lapset ovat

minun lapsiani, ja karja on minun karjaani, ja kaikki, mitä näet, on minun omaani. Mutta minkä minä nyt mahdan näille tyttärilleni tai lapsille, jotka he ovat synnyttäneet!

⁴⁴ Tule siis, tehkäämme liitto keskenämme, ja olkoon se todistuksena meidän välillämme, minun ja sinun."

⁴⁵ Silloin Jaakob otti kiven ja nosti sen pystyyn patsaaksi.

⁴⁶ Ja Jaakob sanoi heimonsa miehille: "Kootkaa kiviä". Ja he ottivat kiviä ja rakensivat roukkion ja aterioivat siinä sen kiviroukkion päällä.

⁴⁷ Ja Laaban antoi sille nimen Jegar-Saahaduta, mutta Jaakob antoi sille nimen Galed.

⁴⁸ Ja Laaban sanoi: "Tämä roukkio olkoon tänään todistajana meidän välillämme, minun ja sinun"; sentähden hän antoi sille nimen Galed

⁴⁹ ja myöskin nimen Mispa, sillä hän sanoi: "Herra olkoon vartija meidän välillämme, minun ja sinun, kun joudumme loitolle toistemme näkyvistä.

⁵⁰ Jos sinä kohtelet pahasti minun tyttäriäni tahi otat toisia vaimoja tyttärieni lisäksi, niin tiedä, että vaikkei ketään ihmistä olekaan läsnä, Jumala kuitenkin on todistajana meidän välillämme, minun ja sinun."

⁵¹ Ja Laaban sanoi vielä Jaakobille: "Katso, tämä roukkio ja tämä patsas, jonka minä olen pystyttänyt meidän välillemme, minun ja sinun

⁵² - tämä roukkio olkoon todistuksena, ja myöskin tämä patsas olkoon todistuksena siitä, etten minä kulje tämän roukkion ohi sinun luoksesi ja ettet sinäkään kulje tämän roukkion ja tämän patsaan ohi minun luokseni paha mielessä.

⁵³ Aabrahamin Jumala ja Naahorin Jumala, heidän isiensä Jumala, olkoon tuomarina meidän välillämme." Ja Jaakob vannoi valansa Jumalan kautta, jota hänen isänsä lisä pelkäsi.

⁵⁴ Ja Jaakob uhraisi vuorella teurasuhrin ja kutsui heimonsa miehet aterioimaan, ja he aterioivat ja olivat yötä vuorella.

⁵⁵ Mutta varhain seuraavana aamuna Laaban nousi, suuteli lastensa lapsia ja tyttäriään ja hyvästeli heidät; sitten hän lähti matkaan ja palasi kotiinsa.

LUKU 32

Mutta Jaakob kulki tietänsä; ja Jumalan enkeleitä tuli häntä vastaan.

² Ja nähdessään heidät Jaakob sanoi: "Tämä on Jumalan sotajoukkoa". Ja hän antoi sille paikalle nimen Mahanaim.

³ Sitten Jaakob lähetti sanansaattajat edellään veljensä Eesaun luo Seirin maahan, Edomin alueelle.

⁴ Ja hän käski heitä sanoen: "Sanokaa herralleni Eesaulle näin: 'Sinun palvelijasi Jaakob sanoo: Minä olen oleskellut Laabanin luona ja viipynyt siellä tähän saakka;

⁵ ja minä olen saanut raavaita, aaseja, pikkukarjaa, palvelijoita ja palvelijattaria ja lähetän nyt sanan herralleni, että saisin armon sinun silmiesi edessä'."

⁶ Sanansaattajat palasivat Jaakobin luo ja sanoivat: "Me tulimme veljesi Eesaun luo; hän on jo matkalla sinua vastaan, neljäsataa miestä mukanaan".

⁷ Silloin valtasi Jaakobin suuri pelko ja ahdistus. Ja hän jakoi väen, joka oli hänen kanssansa, ja pikkukarjan ja raavaskarjan ja kamelit kahteen joukkoon.

⁸ Sillä hän ajatteli: "Jos Eesau hyökkää toisen joukon kimppuun ja tuhoaa sen, niin toinen joukko pääsee pakoon".

⁹ Ja Jaakob sanoi: "Isäni Aabrahamin Jumala ja isäni lisäksi Jumala, Herra, sinä, joka

sanoit minulle: 'Palaja maahasi ja sukusi luo, niin minä teen sinulle hyvää!'

¹⁰ Minä olen liian halpa kaikkeen siihen armoon ja kaikkeen siihen uskollisuuteen, jota sinä olet palvelijallesi osoittanut; sillä ainoastaan sauva kädessäni minä kuljin tämän Jordanin yli, ja nyt on minulle karttunut kaksi joukkoa.

¹¹ Pelasta minut veljeni Eesaun käsistä, sillä minä pelkään, että hän tulee ja tuhoaa minut ynnä äidit lapsineen.

¹² Olethan itse sanonut: 'Minä teen sinulle hyvää ja annan sinun jälkeläistesi luvun tulla paljoksi kuin meren hiekka, jota ei voida lukea sen paljouden tähden'."

¹³ Ja hän jäi siihen siksi yöksi. Sitten hän erotti omaisuudestaan lahjaksi veljelleen Eesaulle

¹⁴ kaksisataa vuohta ja kaksikymmentä vuohipukkia, kaksisataa uuhta ja kaksikymmentä oinasta,

¹⁵ kolmekymmentä imettävää kamelia varsoinensa, neljäkymmentä lehmää ja kymmenen härkää, kaksikymmentä aasintammaa ja kymmenen aasia.

¹⁶ Ja hän jätti ne palvelijainsa haltuun, kunkin lauman erikseen, ja sanoi palvelijoilleen: "Menkää minun edelläni ja jättäkää välimatka kunkin lauman välille".

¹⁷ Ja hän käski ensimmäistä sanoen: "Kun veljeni Eesau kohtaa sinut ja kysyy: 'Kenen sinä olet, ja mihin menet, ja kenen ovat nuo elukat tuolla edelläsi?'

¹⁸ niin vastaa: 'Ne ovat palvelijasi Jaakobin, lähetetyt lahjaksi herralleni Eesaulle; ja katso, myös hän itse tulee jäljessämme'."

¹⁹ Samoin hän käski toista ja kolmatta ja kaikkia muita, jotka laumoja ajoivat, sanoen: "Juuri näin on teidän sanottava Eesaulle, kun tapaatte hänet.

²⁰ Ja sanokaa myös: 'Katso, sinun palvelijasi Jaakob tulee meidän jäljessämme'." Sillä hän ajatteli: "Minä koetan lepyttää häntä lahjalla, joka kulkee edelläni. Sitten astun itse hänen kasvojensa eteen; ehkä hän ottaa minut ystävällisesti vastaan."

²¹ Niin lahja kulki hänen edellensä, mutta itse hän jäi siksi yöksi leiriin.

²² Mutta yöllä hän nousi, otti molemmat vaimonsa ja molemmat orjattarensa ja yksitoista lastansa ja meni kahlauspaikasta Jabbokin yli.

²³ Ja hän otti heidät ja vei heidät joen yli ja vei sen yli kaiken, mitä hänellä oli.

²⁴ Ja Jaakob jäi yksinensä toiselle puolelle. Silloin painiskeli hänen kanssaan muuan mies päivän koittoon saakka.

²⁵ Ja kun mies huomasi, ettei hän häntä voittanut, iski hän häntä lonkkaluuhun, niin että Jaakobin lonkka nyrjähti hänen painiskellessaan hänen kanssaan.

²⁶ Ja mies sanoi: "Päästä minut, sillä päivä koittaa". Mutta hän vastasi: "En päästä sinua, ellet siunaa minua".

²⁷ Ja hän sanoi hänelle: "Mikä sinun nimesi on?" Hän vastasi: "Jaakob".

²⁸ Silloin hän sanoi: "Sinun nimesi alköön enää olko Jaakob, vaan Israel, sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa ja olet voittanut".

²⁹ Ja Jaakob kysyi ja sanoi: "Ilmoita nimesi". Hän vastasi: "Miksi kysyt minun nimeäni?" Ja hän siunasi hänet siinä.

³⁰ Ja Jaakob antoi sille paikalle nimen Penuel, "sillä", sanoi hän, "minä olen nähnyt Jumalan kasvoista kasvoihin, ja kuitenkin on minun henkeni pelastunut".

³¹ Ja kun hän oli kulkenut Penuelin ohitse, nousi aurinko; mutta hän ontui lonkkaansa.

³² Sentähden israelilaiset eivät vielä tänäkään päivänä syö reisijännettä, joka kulkee lonkkaluun yli; sillä hän iski Jaakobia lonkkaluuhun, reisijänteen kohdalle.

LUKU 33

Kun Jaakob nosti silmänsä ja katseli, niin katso, Eesau oli tulossa, neljäsataa miestä mukanaan. Silloin hän jakoi lapset Leealle, Raakelille ja molemmille orjattarille.

² Ja hän asetti orjattaret lapsineen ensimmäisiksi, niiden jälkeen Leean lapsineen ja Raakelin Joosefin kanssa viimeiseksi.

³ Mutta itse hän astui heidän edellensä ja kumartui maahan seitsemän kertaa, kunnes oli saapunut veljensä eteen.

⁴ Mutta Eesau riensi häntä vastaan ja sulki hänet syliinsä, halasi häntä kaulasta ja suuteli häntä; ja he itkivät.

⁵ Ja hän nosti silmänsä ja näki vaimot ja lapset ja kysyi: "Keitä ovat nämä, jotka ovat sinun seurassasi?" Hän vastasi: "Ne ovat minun lapseni, jotka Jumala on palvelijallesi lahjoittanut".

⁶ Niin orjattaret lähestyivät lapsineen ja kumartuivat maahan.

⁷ Myöskin Leea lapsineen lähestyi, ja he kumartuivat maahan. Viimein lähestyivät Joosef ja Raakel ja kumartuivat maahan.

⁸ Sitten hän kysyi: "Mitä tarkoittit kaikella sillä joukolla, jonka minä kohtasin?" Hän vastasi: "Saada armon herrani silmien edessä".

⁹ Mutta Eesau sanoi: "Minulla on itselläni kyllin; pidä, veljeni, omasi!"

¹⁰ Jaakob vastasi: "Ei niin; jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin ota minulta vastaan lahjani; sillä olenhan saanut nähdä sinun kasvosi, niinkuin nähdään Jumalan kasvot, ja sinä olet ottanut minut suosiollisesti vastaan.

¹¹ Ota siis tervehdyslahjani, joka sinulle tuotiin, sillä Jumala on ollut minulle armollinen, ja minulla on yllin kyllin kaikkea." Ja hän pyysi häntä pyytämällä, kunnes hän otti sen.

¹² Sitten Eesau sanoi: "Lähtekäämme liikkeelle ja vaeltakaamme eteenpäin; minä vaellan sinun edelläsi".

¹³ Mutta Jaakob sanoi hänelle: "Herrani näkee itse, että lapset ovat pieniä ja että minulla on imettäviä lampaista ja lehmiä mukani; jos näitä ajaa kiivaasti päivänkään, kuolee koko lauma.

¹⁴ Kulkekoon siis herrani palvelijansa edellä; minä seuraan hiljalleen jäljessä, sen mukaan kuin karja, jota kuljetan, ja lapset jaksavat käydä, kunnes saavun herrani luo Seiriin."

¹⁵ Eesau vastasi: "Minä jätän luoksesi osan väestäni". Hän sanoi: "Minkätähden niin? Kunhan vain saan armon herrani silmien edessä!"

¹⁶ Niin Eesau sinä päivänä kääntyi takaisin ja meni sitä tietään Seiriin.

¹⁷ Mutta Jaakob lähti Sukkotiin ja rakensi siellä itsellensä majan. Ja karjallensa hän teki tarhoja. Siitä tuli sen paikan nimeksi Sukkot.

¹⁸ Ja Jaakob saapui matkallansa Mesopotamiasta onnellisesti Sikemin kaupunkiin, joka on Kanaanin maassa, ja leiriytyi kaupungin edustalle.

¹⁹ Ja hän osti sen maapalstan, johon hän oli pystyttänyt telttansa, Hamorin, Sikemin isän, pojilta sadalla kesitalla.

²⁰ Ja hän pystytti siihen alttarin ja antoi sille nimen Eel, Israelin Jumala.

LUKU 34

Ja Diina, Leeen tytär, jonka hän oli synnyttänyt Jaakobille, meni tapaamaan sen maan tyttäriä.

² Ja Sikem, joka oli hivviläisen Hamorin, sen maan ruhtinaan, poika, näki hänet, otti hänet luokseen, makasi hänen kanssaan ja teki hänelle väkivaltaa.

³ Ja hänen sydämensä kiintyi Diinaan, Jaakobin tyttäreeseen, ja hän rakasti tyttöä ja viihdytteli häntä.

⁴ Ja Sikem puhui isällensä Hamorille sanoen: "Hanki minulle tämä tyttö vaimoksi".

⁵ Ja Jaakob oli saanut kuulla, että Sikem oli raiskannut hänen tyttärensä Diinan; mutta kun hänen poikansa olivat hänen laumansa kanssa kedolla, oli Jaakob vaiti siksi, kunnes he palasivat.

⁶ Ja Hamor, Sikemin isä, meni Jaakobin luo puhuttelemaan häntä.

⁷ Ja Jaakobin pojat tulivat kedolta. Kuultuaan, mitä oli tapahtunut, miehet sydäntyivät ja vihastuivat kovin siitä, että hän oli tehnyt häpeällisen teon Israelissa, kun oli maannut Jaakobin tyttären; sillä semmoista ei saa tehdä.

⁸ Niin Hamor puhui heille sanoen: "Poikani Sikemin sydän on mielistynyt teidän sisareenne; antakaa hänet hänelle vaimoksi.

⁹ Lankoutukaa meidän kanssamme, antakaa te tyttäriänne meille, ja ottakaa te itsellenne meidän tyttäriämme,

¹⁰ ja jääkää asumaan meidän luoksemme. Maa on oleva teille avoinna, asukaa siinä ja kierrelkää siinä ja asettukaa sinne."

¹¹ Ja Sikem sanoi tytön isälle ja veljille: "Suokaa minun saada armo silmienne edessä, ja mitä te vaaditte minulta, sen minä annan.

¹² Vaatikaa minulta kuinka suuri morsiamen hinta ja kuinka suuret antimet tahansa: minä annan, mitä te minulta vaaditte. Antakaa minulle vain se tyttö vaimoksi."

¹³ Mutta Jaakobin pojat vastasivat Sikemille ja hänen isällensä Hamorille puhuen petollisesti, sentähden että hän oli raiskannut heidän sisarensa Diinan;

¹⁴ he sanoivat heille: "Emme voi tehdä sitä, että antaisimme sisaremme ympärileikkaamattomalle miehelle, sillä se olisi meistä häpeällistä.

¹⁵ Me suostumme ainoastaan sillä ehdolla, että te tulette meidän kaltaisiksemme, niin että kaikki miehenpuolenne ympärileikataan.

¹⁶ Silloin me annamme omia tyttäriämme teille ja otamme itsellemme teidän tyttäriänne, ja me asetumme teidän luoksenne ja tulemme yhdeksi kansaksi.

¹⁷ Mutta jos te ette kuule meitä ettekä ympärileikkautta itseänne, niin me otamme sisaremme ja menemme tiehemme."

¹⁸ Ja heidän puheensa kelpasi Hamorille ja Sikemille, Hamorin pojalle.

¹⁹ Eikä nuori mies viivytellyt niin tekemästä, sillä hän oli mieltynyt Jaakobin tyttäreeseen; ja hän oli suuremmassa arvossa kuin kukaan muu hänen isänsä perheessä.

²⁰ Niin menivät Hamor ja hänen poikansa Sikem kaupunkinsa porttiin ja puhuivat kaupunkinsa miehille sanoen:

²¹ "Näillä miehillä on rauha mielessä meitä kohtaan; antakaamme heidän siis asettua tähän maahan ja kierrellä siinä, onhan maa tilava heillekin joka suuntaan. Ottakaamme me heidän tyttäriänsä vaimoiksemme, ja antakaamme me tyttäriämme heille.

²² Mutta ainoastaan sillä ehdolla miehet suostuvat asettumaan meidän luoksemme, tullaksensa meidän kanssamme yhdeksi kansaksi, että kaikki miehenpuolemme ympärileikataan, niinkuin he itsekkin ovat ympärileikatut.

²³ Tulevathan silloin heidän karjansa ja tavaransa ja kaikki heidän juhtansa meidän

omiksemme. Suostukaamme siis, niin he asettuvat luoksemme."

24 Ja he kuulivat Hamoria ja hänen poikaansa Sikemiä; kaikki, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista; ja niin kaikki miehenpuolet, kaikki, jotka kulkivat hänen kaupunkinsa portista, ympärileikkauttivat itsensä.

25 Mutta kolmantena päivänä, kun he olivat kipeimmillään, Jaakobin kaksi poikaa, Simeon ja Leevi, Diinan veljet, ottivat kumpikin miekkansa ja hyökkäsivät, kenenkään aavistamatta, kaupunkiin ja tappoivat jokaisen miehenpuolen.

26 Myöskin Hamorin ja hänen poikansa Sikemin he tappoivat miekan terällä, ottivat Diinan Sikemin talosta ja menivät pois.

27 Ja Jaakobin pojat karkasivat haavoitettujen kimppuun ja ryöstivät kaupungin, sentähden että he olivat raiskanneet heidän sisarensa.

28 Ja he anastivat heidän pikkukarjansa ja raavaskarjansa ja aasinsa ja kaikki, mitä oli sekä kaupungissa että kedolla.

29 Ja kaikki heidän tavaransa, kaikki heidän lapsensa ja vaimonsa he veivät saaliinaan, ja he ryöstivät samoin kaiken muun, mitä taloissa oli.

30 Niin Jaakob sanoi Simeonille ja Leeville: "Te olette syösseet minut onnettomuuteen, saattaneet minut tämän maan asukkaiden, kanaanilaisten ja perissiläisten, vihoihin. Minun joukkoni on vähäinen; jos he kokoontuvat minua vastaan, niin he tuhoavat minut, ja niin minut ja minun sukuni hävitetään."

31 Mutta he vastasivat: "Pitkö hänen kohdella meidän sisartamme niinkuin porttoa!"

LUKU 35

Ja Jumala sanoi Jaakobille: "Nouse, mene Beeteliin, asetu sinne ja rakenna sinne alttari Jumalalle, joka ilmestyi sinulle paetessasi veljeäsi Eesauta".

2 Niin Jaakob sanoi perheellensä ja kaikille, jotka olivat hänen kanssaan: "Poistakaa vieraat jumalat, joita teillä on keskuudessanne, puhdistautukaa ja muuttakaa vaatteenne.

3 Ja nouskaamme ja menkäämme Beeteliin, rakentaakseni sinne alttarin Jumalalle, joka kuuli minua ahdistukseni aikana ja oli minun kanssani tiellä, jota vaelsin."

4 Niin he jättivät Jaakobille kaikki vieraat jumalat, jotka olivat heidän hallussansa, sekä renkaat, jotka olivat heidän korvissaan, ja Jaakob kätki ne maahan tammen alle, joka oli Sikemissä.

5 Ja he lähtivät liikkeelle; ja Jumalan kauhu valtasi heidän ympärillään olevat kaupungit, niin etteivät nämä ajaneet takaa Jaakobin poikia.

6 Ja Jaakob saapui Luusiin, joka on Kanaanin maassa, se on Beeteliin, kaiken väen kanssa, joka oli hänen seurassaan.

7 Ja hän rakensi sinne alttarin ja nimitti paikan Eel-Beeteliksi, koska Jumala oli siellä ilmestynyt hänelle, silloin kun hän pakeni veljeään.

8 Mutta Debora, Rebekan imettäjä, kuoli, ja hänet haudattiin Beetelin alapuolelle tammen alle, ja se sai siitä nimen "Itkutammi".

9 Ja Jumala ilmestyi jälleen Jaakobille hänen palattuaan Mesopotamiasta ja siunasi hänet.

10 Ja Jumala sanoi hänelle: "Sinun nimesi on Jaakob; mutta älköön sinua enää kutsuttako Jaakobiksi, vaan nimesi olkoon Israel". - Niin hän sai nimen Israel.

11 Ja Jumala sanoi hänelle: "Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; ole hedelmällinen ja lisäännä. Kansa, suuri kansojen joukko on sinusta tuleva, ja kuninkaita lähtee sinun kupeistasi.

- ¹² Ja maan, jonka minä olen antanut Aabrahamille ja lisakille, minä annan sinulle; myöskin sinun jälkeläisillesi minä annan sen maan."
- ¹³ Ja Jumala kohosi ylös hänen luotaan siitä paikasta, jossa hän oli häntä puhutellut.
- ¹⁴ Ja Jaakob pystytti patsaan siihen paikkaan, jossa hän oli häntä puhutellut, kivipatsaan, ja vuodatti juomauhrin sen päälle ja kaatoi öljyä sen päälle.
- ¹⁵ Ja Jaakob nimitti sen paikan, jossa Jumala oli häntä puhutellut, Beeteliksi.
- ¹⁶ Sitten he lähtivät liikkeelle Beetelistä. Ja kun vielä oli jonkun verran matkaa Efrataan, joutui Raakel synnytystuskiin, ja hänen synnytystuskansa olivat hyvin kovat.
- ¹⁷ Ja kun hänen synnytystuskansa olivat kovimmillaan, sanoi kätilövaimo hänelle: "Älä pelkää, sillä tälläkin kertaa sinä saat pojan".
- ¹⁸ Mutta kun hänen henkensä oli lähtemäisillään, sillä hänen oli kuoltava, antoi hän hänelle nimen Benoni, mutta hänen isänsä antoi hänelle nimen Benjamin.
- ¹⁹ Niin Raakel kuoli siellä, ja hänet haudattiin Efratan tien varteen, se on Beetlehemiin.
- ²⁰ Ja Jaakob pystytti hänen haudalleen patsaan; tämä Raakelin hautapatsas on olemassa vielä tänäkin päivänä.
- ²¹ Ja Israel lähti liikkeelle sieltä ja pystytti telttansa tuolle puolen Karjatornia.
- ²² Ja tapahtui, kun Israel asui siinä maassa, että Ruuben meni ja makasi Bilhan, isänsä sivuvaimon, kanssa. Ja Israel sai sen kuulla.
- ²³ Jaakobilla oli kaksitoista poikaa. Leean pojat olivat Ruuben, Jaakobin esikoinen, Simeon, Leevi, Juuda, Isaskar ja Sebulon.
- ²⁴ Raakelin pojat olivat Joosef ja Benjamin.
- ²⁵ Bilhan, Raakelin orjattaren, pojat olivat Daan ja Naftali.
- ²⁶ Silpan, Leean orjattaren, pojat olivat Gaad ja Asser. Nämä ovat ne Jaakobin pojat, jotka syntyivät hänelle Mesopotamiassa.
- ²⁷ Ja Jaakob saapui isänsä lisakin luo Mamreen, Kirjat-Arbaan, se on Hebroniin, jossa Aabraham ja lisak olivat asuneet muukalaisina.
- ²⁸ Ja lisakin elinaika oli sata kahdeksankymmentä vuotta.
- ²⁹ Ja lisak vaipui kuolemaan ja tuli otetuksi heimonsa tykö, vanhana ja elämästä kyllänsä saaneena. Ja hänen poikansa Eesau ja Jaakob hautasivat hänet.

LUKU 36

Tämä on kertomus Eesaun, se on Edomin, suvusta.

- ² Eesau otti vaimoikseen Kanaanin tyttäristä Aadan, heettiläisen Eelonin tyttären, ja Oholibaman, joka oli hivviläisen Sibonin pojan Anan tytär,
- ³ ja Baasematin, Ismaelin tyttären, Nebajotin sisaren.
- ⁴ Aada synnytti Eesaulle Elifaan, ja Baasemat synnytti Reguelin.
- ⁵ Ja Oholibama synnytti Jeuksen, Jalamín ja Koorahin. Nämä olivat Eesaun pojat, jotka syntyivät hänelle Kanaanin maassa.
- ⁶ Ja Eesau otti vaimonsa, poikansa ja tyttärensä ja kaiken talonväkensä, karjansa ja kaikki juhtansa ja kaiken tavaransa, jonka hän oli hankkinut Kanaanin maassa; ja hän lähti toiseen maahan, pois veljensä Jaakobin luota.
- ⁷ Sillä heidän omaisuutensa oli niin suuri, etteivät he voineet asua yhdessä, eikä se maa, jossa he asuivat muukalaisina, riittänyt heille heidän karjansa paljouden tähden.
- ⁸ Ja Eesau asettui Seirin vuoristoon, Eesau, se on Edom.

- ⁹ Ja tämä on kertomus edomilaisten isän Eesaun suvusta, hänen, joka asui Seirin vuoristossa.
- ¹⁰ Nämä ovat Eesaun poikien nimet: Elifas, Eesaun vaimon Aadan poika; Reguel, Eesaun vaimon Baasematin poika.
- ¹¹ Ja Elifaan pojat olivat Teeman, Oomar, Sefo, Gaetam ja Kenas.
- ¹² Mutta Timna oli Elifaan, Eesaun pojan, sivuvaimo, ja hän synnytti Elifaalle Amalekin. Nämä olivat Eesaun vaimon Aadan pojat.
- ¹³ Reguelin pojat olivat nämä: Nahat ja Serah, Samma ja Missa. Ne olivat Eesaun vaimon Baasematin pojat.
- ¹⁴ Mutta nämä olivat Eesaun vaimon Oholibaman, Sibonin pojan Anan tyttären, pojat, jotka hän synnytti Eesaulle: Jeus, Jalam ja Koorah.
- ¹⁵ Nämä olivat Eesaun poikien sukuhuhtinaat: Elifaan, Eesaun esikoisen, pojat olivat ruhtinas Teeman, ruhtinas Oomar, ruhtinas Sefo, ruhtinas Kenas,
- ¹⁶ ruhtinas Koorah, ruhtinas Gaetam, ruhtinas Amalek. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Elifaasta Edomin maassa; ne olivat Aadan pojat.
- ¹⁷ Ja nämä olivat Reguelin, Eesaun pojan, pojat: ruhtinas Nahat, ruhtinas Serah, ruhtinas Samma, ruhtinas Missa. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Reguelista Edomin maassa; ne olivat Eesaun vaimon Baasematin pojat.
- ¹⁸ Ja nämä olivat Eesaun vaimon Oholibaman pojat: ruhtinas Jeus, ruhtinas Jalam, ruhtinas Koorah. Nämä olivat ne ruhtinaat, jotka polveutuivat Eesaun vaimosta, Anan tyttärestä Oholibamasta.
- ¹⁹ Nämä olivat Eesaun, se on Edomin, pojat, ja nämä heidän sukuhuhtinaansa.
- ²⁰ Mutta nämä olivat hoorilaisen Seirin pojat, sen maan alkuasukkaat: Lootan, Soobal, Sibon, Ana,
- ²¹ Diison, Eeser ja Diisan. Nämä olivat hoorilaisten sukuhuhtinaat, Seirin pojat, Edomin maassa.
- ²² Mutta Lootanin pojat olivat Hoori ja Heemam; ja Lootanin sisar oli Timna.
- ²³ Ja nämä olivat Soobalin pojat: Alvan, Maanahat ja Eebal, Sefo ja Oonam.
- ²⁴ Nämä olivat Sibonin pojat: Aija ja Ana. Tämä oli se Ana, joka löysi ne lämpimät lähteet erämaassa, paimentaessaan isänsä Sibonin aaseja.
- ²⁵ Ja nämä olivat Anan lapset: Diison ja Oholiba, Anan tytär.
- ²⁶ Nämä olivat Diisonin pojat: Hemdan, Esban, Jitran ja Keran.
- ²⁷ Nämä olivat Eeserin pojat: Bilhan, Saavan ja Akan.
- ²⁸ Nämä olivat Diisanin pojat: Uus ja Aran.
- ²⁹ Nämä olivat hoorilaisten sukuhuhtinaat: ruhtinas Lootan, ruhtinas Soobal, ruhtinas Sibon, ruhtinas Ana,
- ³⁰ ruhtinas Diison, ruhtinas Eeser, ruhtinas Diisan. Nämä olivat hoorilaisten sukuhuhtinaat, ruhtinas ruhtinaalta, Seirin maassa.
- ³¹ Ja nämä olivat ne kuninkaat, jotka hallitsivat Edomin maassa, ennenkuin yksikään kuningas oli hallinnut israelilaisia:
- ³² Bela, Beorin poika, oli kuninkaana Edomissa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Dinhaba.
- ³³ Kun Bela kuoli, tuli Joobab, Serahin poika, Bosrasta, kuninkaaksi hänen sijaansa.
- ³⁴ Kun Joobab kuoli, tuli Huusam, teemanilaisten maasta, kuninkaaksi hänen sijaansa.
- ³⁵ Kun Huusam kuoli, tuli Hadad, Bedadin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa, hän, joka voitti midianilaiset Mooabin kedolla; ja hänen kaupunkinsa nimi oli Avit.

- ³⁶ Kun Hadad kuoli, tuli Samla, Masrekasta, kuninkaaksi hänen sijaansa.
- ³⁷ Kun Samla kuoli, tuli Saul, Rehobotista, virran varrelta, kuninkaaksi hänen sijaansa.
- ³⁸ Kun Saul kuoli, tuli Baal-Haanan, Akborin poika, kuninkaaksi hänen sijaansa.
- ³⁹ Kun Baal-Haanan, Akborin poika, kuoli, tuli Hadar kuninkaaksi hänen sijaansa, ja hänen kaupunkinsa nimi oli Paagu; ja hänen vaimonsa nimi oli Mehetabel, joka oli Matredin, Mee-Saahabin tyttären, tytär.
- ⁴⁰ Ja nämä ovat Eesaun sukuuhtinasten nimet, heidän sukujensa, asuinpaikkojensa ja nimiensä mukaan: ruhtinas Timna, ruhtinas Alva, ruhtinas Jetet,
- ⁴¹ ruhtinas Oholibama, ruhtinas Eela, ruhtinas Piinon,
- ⁴² ruhtinas Kenas, ruhtinas Teeman, ruhtinas Mibsar,
- ⁴³ ruhtinas Magdiel, ruhtinas Iiram. Nämä olivat Edomin sukuuhtinaat, heidän asuinsijojensa mukaan heidän perintömaassaan - Edomin, se on Eesaun, edomilaisten isän, sukuuhtinaat.

LUKU 37

Mutta Jaakob asui siinä maassa, jossa hänen isänsä oli oleskellut muukalaisena, Kanaanin maassa.

² Tämä on kertomus Jaakobin suvusta. Kun Joosef oli seitsemäntoista vuoden vanha, oli hän veljiensä kanssa lampaista paimentamassa; hän oli nuorukaisena isänsä vaimojen Bilhan ja Silpan poikien seurassa. Ja hän kertoi isälleen, mitä pahaa kuuli heistä puhuttavan.

³ Ja Israel rakasti Joosefia enemmän kuin kaikkia muita poikiansa, koska hän oli syntynyt hänelle hänen vanhalla iällänsä, ja hän teetti hänelle pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan.

⁴ Kun hänen veljensä näkivät, että heidän isänsä rakasti häntä enemmän kuin kaikkia hänen veljiänsä, vihasivat he häntä eivätkä voineet puhutella häntä ystävällisesti.

⁵ Kerran Joosef näki unen ja kertoi sen veljilleen; sen jälkeen he vihasivat häntä vielä enemmän.

⁶ Hän näet sanoi heille: "Kuulkaa, minkä unen minä olen nähnyt.

⁷ Katso, me olimme sitovinamme lyhteitä vainiolla, ja katso, minun lyhteeni nousi seisomaan, ja teidän lyhteenne asettuivat ympärille ja kumarsivat minun lyhdettäni."

⁸ Niin hänen veljensä sanoivat hänelle: "Sinäkö tulisit meidän kuninkaaksemme, sinäkö hallitsisit meitä?" Ja he vihasivat häntä vielä enemmän hänen uniensa ja puheidensa tähden.

⁹ Ja hän näki vielä toisenkin unen, jonka hän kertoi veljilleen ja sanoi: "Minä näin vielä unen: katso, aurinko ja kuu ja yksitoista tähteä kumarsivat minua".

¹⁰ Ja kun hän kertoi sen isälleen ja veljilleen, nuhteli hänen isänsä häntä ja sanoi hänelle: "Mikä uni se on, jonka sinä olet nähnyt? Olisiko minun ja äitisi ja veljiesi tultava kumartumaan sinun eteesi maahan?"

¹¹ Ja hänen veljensä kadehtivat häntä; mutta hänen isänsä pani tämän mieleensä.

¹² Kun hänen veljensä olivat menneet kaitsemaan isänsä lampaista Sikemiin,

¹³ sanoi Israel Joosefille: "Sinun veljesi ovat paimenessa Sikemissä; tule, minä lähetän sinut heidän luokseen". Hän vastasi: "Tässä olen".

¹⁴ Ja hän sanoi hänelle: "Mene katsomaan, kuinka veljesi ja karja voivat, ja kerro sitten minulle". Niin hän lähetti hänet matkalle Hebronin laaksosta, ja hän tuli Sikemiin.

¹⁵ Ja muuan mies kohtasi hänet, hänen harhaillessaan kedolla; ja mies kysyi häneltä:

"Mitä etsit?"

16 Hän vastasi: "Minä etsin veljiäni; sano minulle, missä he ovat paimentamassa".

17 Mies vastasi: "He lähtivät pois täältä, sillä minä kuulin heidän sanovan: 'Menkäämme Dootaniin'." Niin Joosef meni veljiensä jäljissä ja löysi heidät Dootanista.

18 Kun he kaukaa näkivät hänet ja ennenkuin hän saapui heidän luokseen, pitivät he neuvoa tappaaksensa hänet.

19 He sanoivat toisilleen: "Katso, tuolla tulee se unennäkijä!

20 Tulkaa, tappakaamme nyt hänet ja heittäkäämme hänet johonkin kaivoon ja sanokaamme: villipeto on hänet syönyt. Saammepa sitten nähdä, mitä hänen unistaan tulee."

21 Kun Ruuben sen kuuli, tahtoi hän pelastaa hänet heidän käsistään ja sanoi: "Älkäämme lyökö häntä kuoliaaksi".

22 Vielä Ruuben sanoi heille: "Älkää vuodattako verta; heittäkää hänet tähän kaivoon, joka on täällä erämaassa, mutta älkää satuttako kättänne häneen". Hän näet tahtoi pelastaa hänet heidän käsistään, saattaaksensa hänet takaisin isänsä tykö.

23 Kun Joosef sitten tuli veljiensä luo, riisuivat he Joosefilta hänen ihokkaansa, pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan, joka oli hänen yllään,

24 ja ottivat hänet ja heittivät hänet kaivoon; mutta kaivo oli tyhjä, siinä ei ollut vettä.

25 Senjälkeen he istuivat aterioimaan. Ja kun he nostivat silmänsä, näkivät he ismaelilaismatkueen tulevan Gileadista; heidän kamelinsa kuljettivat kumihartsia, balsamia ja hajupihkaa, ja he olivat viemässä niitä Egyptiin.

26 Silloin Juuda sanoi veljillensä: "Mitä hyötyä meillä on siitä, että surmaamme veljemme ja salaamme hänen verensä?

27 Tulkaa, myykäämme hänet ismaelilaisille, mutta älköön kätemme sattuko häneen, sillä hän on meidän veljemme, meidän omaa lihaamme." Ja hänen veljensä kuulivat häntä.

28 Kun nyt midianilaiset kauppiaat menivät siitä ohitse, vetivät veljet Joosefin ylös kaivosta; ja he myivät Joosefin kahdestakymmenestä hopeasekelistä ismaelilaisille. Nämä veivät Joosefin Egyptiin.

29 Kun sitten Ruuben palasi kaivolle, niin Joosefia ei enää ollut kaivossa. Silloin hän repäisi vaatteensa,

30 palasi veljiensä luo ja sanoi: "Poika on kadonnut. Voi minua, minne minä joudun!"

31 Niin he ottivat Joosefin ihokkaan, teurastivat vuohipukin ja kastoivat ihokkaan vereen.

32 Sitten he lähettivät tuon pitkäliepeisen, hihallisen ihokkaan kotiin isälleen ja sanoivat: "Tämän me löysimme; tarkasta, onko se poikasi ihokas vai eikö".

33 Ja tarkastettuaan sen hän sanoi: "Tämä on minun poikani ihokas. Villipeto on hänet syönyt; totisesti, Joosef on raadeltu kuoliaaksi."

34 Ja Jaakob repäisi vaatteensa, pani säkin lanteilleen ja suri poikaansa pitkät ajat.

35 Ja kaikki hänen poikansa ja tyttärensä kävivät häntä lohduttamaan, mutta hän ei huolinnut lohdutuksesta, vaan sanoi: "Murehtien minä menen tuonelaan poikani tykö". Ja hänen isänsä itki häntä.

36 Mutta midianilaiset myivät hänet Egyptiin Potifarille, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies.

LUKU 38

Siihen aikaan Juuda lähti pois veljiensä luota ja asettui erään Adullamissa asuvan miehen luo, jonka nimi oli Hiira.

² Siellä Juuda näki Suua nimisen kanaanilaisen miehen tyttären, ja hän otti tämän luokseen ja yhtyi häneen.

³ Ja hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan; ja hän antoi hänelle nimen Eer.

⁴ Ja taas hän tuli raskaaksi ja synnytti pojan ja antoi hänelle nimen Oonan.

⁵ Ja hän synnytti vieläkin pojan ja antoi hänelle nimen Seela; ja synnyttäessään hänet hän oli Kesibissä.

⁶ Ja Juuda otti Eerille, esikoisellensa, vaimon, jonka nimi oli Taamar.

⁷ Mutta Eer, Juudan esikoinen, ei ollut Herralle otollinen; sentähden Herra antoi hänen kuolla.

⁸ Niin Juuda sanoi Oonanille: "Yhdy veljesi leskeen ja ota hänet avioksesi ja herätä siemen veljellesi".

⁹ Mutta kun Oonan tiesi, ettei jälkeläinen olisi oleva hänen, niin hän antoi, aina kun yhtyi veljensä vaimoon, siemenensä mennä maahan, ettei hankkisi jälkeläistä veljelleen.

¹⁰ Mutta se, minkä hän teki, oli paha Herran silmissä; sentähden hän antoi hänenkin kuolla.

¹¹ Silloin Juuda sanoi miniällensä Taamarille: "Asu leskenä isäsi talossa, kunnes poikani Seela joutuu täysikasvuiseksi". Hän näet ajatteli: "Kun ei vain tämäkin kuolisi niinkuin hänen veljensä". Niin Taamar meni pois ja jäi asumaan isänsä kotiin.

¹² Pitkän aikaa sen jälkeen Suuan tytär, Juudan vaimo, kuoli. Suruajan mentyä Juuda lähti ystävänsä adullamilaisen Hiiran kanssa Timnaan lammastensa keritsiäisiin.

¹³ Niin tuotiin Taamarille tämä sanoma: "Katso, appesi menee Timnaan keritsemään lampaitaan".

¹⁴ Silloin hän riisui pois leskenvaatteensa ja verhoutui huntuun peittäytyen siihen ja istui Eenaimin portille, Timnaan vievän tien varteen. Sillä hän oli nähnyt, että vaikka Seela oli täysikasvuinen, ei häntä annettu hänelle vaimoksi.

¹⁵ Kun nyt Juuda näki hänet, luuli hän häntä portoksi; sillä hän oli peittänyt kasvonsa.

¹⁶ Ja hän poikkesi hänen luokseen tiepuoleen ja sanoi: "Anna minun yhtyä sinuun". Hän näet ei tiennyt, että nainen oli hänen miniänsä. Tämä vastasi: "Mitä annat minulle saadaksesi yhtyä minuun?"

¹⁷ Hän sanoi: "Lähetän sinulle vohlan laumastani". Nainen vastasi: "Annatko minulle pantin, kunnes sen lähetät?"

¹⁸ Hän sanoi: "Mitä on minun annettava sinulle pantiksi?" Hän vastasi: "Sinettisi, nauhasi ja sauvasi, joka on kädessäsi". Niin hän antoi ne hänelle ja yhtyi häneen, ja hän tuli hänestä raskaaksi.

¹⁹ Ja hän nousi ja meni sieltä ja pani pois huntunsa ja pukeutui leskenvaatteisiinsa.

²⁰ Mutta Juuda lähetti adullamilaisen ystävänsä viemään vohlaa, saadaksensa takaisin pantin naiselta; mutta hän ei löytänyt häntä.

²¹ Ja hän kyseli sen paikkakunnan miehiltä ja sanoi: "Missä on se pyhäkköportto, joka istui Eenaimissa tien varressa?" He vastasivat: "Ei täällä ole ollut mitään pyhäkköporttoa".

²² Ja hän palasi Juudan luo ja sanoi: "En löytänyt häntä; ja myös sen paikkakunnan miehet sanoivat, ettei siellä ole ollutkaan mitään pyhäkköporttoa".

²³ Silloin Juuda sanoi: "Pitäköön sen sitten, ettemme joutuisi häpeään. Katso, minä olen lähettänyt tämän vohlan, mutta sinä et ole löytänyt häntä."

²⁴ Noin kolmen kuukauden kuluttua ilmoitettiin Juudalle: "Sinun miniäsi Taamar on

harjoittanut haureutta, ja haureudesta hän on myös tullut raskaaksi". Juuda sanoi: "Viekää hänet poltettavaksi".

²⁵ Mutta kun häntä vietiin, lähetti hän sanan apelleen sanoen: "Minä olen raskaana siitä miehestä, jonka nämä ovat". Ja hän käski sanoa: "Tarkasta, kenen tämä sinetti, nämä nauhat ja tämä sauva ovat".

²⁶ Ja Juuda tunsu ne ja sanoi: "Hän on oikeassa minua vastaan, koska minä en antanut häntä pojalleni Seelalle". Ei hän kuitenkaan enää yhtynyt häneen.

²⁷ Kun hänen synnyttämisenä aika tuli, katso, hänen kohdussaan oli kaksoiset.

²⁸ Ja hänen synnyttäessään pisti toinen kätensä ulos; kättilövaimo otti punaista lankaa ja satoi sen hänen käteensä ja sanoi: "Tämä tuli ensiksi ulos".

²⁹ Mutta kun hän sitten taas veti kätensä takaisin, katso, silloin tuli hänen veljensä ulos; ja kättilövaimo sanoi: "Minkä repeämän oletkaan reväissyt itsellesi!" Ja hän sai nimen Peres.

³⁰ Sitten tuli hänen veljensä, jonka kädessä oli punainen lanka; ja hän sai nimen Serah.

LUKU 39

Ja Joosef vietiin Egyptiin, ja Potifar, egyptiläinen mies, joka oli faraon hoviherra ja henkivartijain päämies, osti hänet ismaelilaisilta, jotka olivat hänet sinne tuoneet.

² Mutta Herra oli Joosefin kanssa, niin että hän menestyi kaikessa, ja hän oleskeli isäntänsä, egyptiläisen, talossa.

³ Ja hänen isäntänsä näki, että Herra oli hänen kanssaan ja että Herra antoi kaiken, mitä hän teki, menestyä hänen käsissään.

⁴ Niin Joosef saavutti hänen suosionsa ja sai palvella häntä. Ja hän asetti hänet talonsa hoitajaksi ja uskoi hänen haltuunsa kaikki, mitä hänellä oli.

⁵ Ja siitä ajasta lähtien, kun hän oli uskonut hänen hoitoonsa talonsa ja kaiken, mitä hänellä oli, Herra siunasi egyptiläisen taloa Joosefin tähden, ja Herran siunaus oli kaikessa, mitä hänellä oli kotona ja kedolla.

⁶ Niin hän jätti Joosefin haltuun kaikki, mitä hänellä oli, eikä hän itse välittänyt mistään, paitsi ruuasta, jota hän söi.

⁷ Mutta Joosefilla oli kaunis vartalo ja kauniit kasvot. Ja tapahtui jonkun ajan kuluttua, että hänen isäntänsä puoliso iski silmänsä Joosefiin ja sanoi: "Makaa minun kanssani".

⁸ Mutta hän kieltäytyi ja sanoi isäntänsä puolisolalle: "Katso, isäntäni ei itse välitä mistään, mitä talossa on, vaan on uskonut minun haltuuni kaikki, mitä hänellä on.

⁹ Hänellä ei ole tässä talossa enemmän valtaa kuin minulla, eikä hän ole kieltänyt minulta mitään, paitsi sinut, koska olet hänen puolisonsa. Kuinka minä siis tekisin niin suuren pahanteon ja rikkoisin Jumalaa vastaan!"

¹⁰ Ja vaikka vaimo joka päivä puhui sellaista Joosefille, ei tämä suostunut makaamaan hänen vieressään eikä olemaan hänen kanssaan.

¹¹ Mutta eräänä päivänä, kun Joosef tuli taloon toimittamaan askareitaan eikä ketään talonväestä ollut sisällä saapuvilla,

¹² tarttui hän Joosefin vaippaan ja sanoi: "Makaa minun kanssani". Mutta tämä jätti vaippansa hänen käsiinsä, pakeni ja riensi ulos.

¹³ Kun hän nyt huomasi, että Joosef oli jättänyt vaippansa hänen käsiinsä ja paennut ulos,

¹⁴ huusi hän talonväkeään ja sanoi heille näin: "Katsokaa, hän on tuonut meille hebrealaisen miehen pitämään meitä pilkkanaan; tämä tuli luokseni maatakseni minun kanssani, mutta minä huusin kovalla äänellä.

- ¹⁵ Ja kun hän kuuli minun kirkaisevan ja huutavan, jätti hän vaippansa viereeni, pakeni ja riensi ulos."
- ¹⁶ Ja hän pani vaipan viereensä siksi, kunnes Joosefin isäntä tuli kotiin.
- ¹⁷ Ja hän puhui hänelle samalla tavalla, sanoen: "Tuo hebrealainen orja, jonka olet tuonut meille, tuli luokseni pitämään minua pilkkanaan;
- ¹⁸ mutta kun minä kirkaisin ja huusin, jätti hän vaippansa viereeni ja pakeni ulos".
- ¹⁹ Kun hänen isäntänsä kuuli puolisonsa kertovan ja sanovan: "Näin sinun orjasi on tehnyt minulle", syttyi hänen vihansa.
- ²⁰ Ja Joosefin isäntä otti hänet ja pani hänet vankilaan, paikkaan, jossa kuninkaan vangit säilytettiin; ja hän jäi siihen vankilaan.
- ²¹ Mutta Herra oli Joosefin kanssa ja soi hänen saavuttaa suosiota ja päästä vankilan päällikön armoihin.
- ²² Ja vankilan päällikkö uskoi kaikki vangit, jotka vankilassa olivat, Joosefin haltuun. Ja kaikki, mitä siellä toimitettiin, tehtiin hänen toimestaan.
- ²³ Eikä vankilan päällikkö ollenkaan valvonut sitä, mikä oli Joosefille uskottu, sillä Herra oli Joosefin kanssa. Ja Herra antoi menestyä sen, mitä hän teki.

LUKU 40

Ja tapahtui jonkun ajan kuluttua, että Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipoja rikkoivat herraansa, Egyptin kuningasta, vastaan.

- ² Ja farao vihastui näihin kahteen hoviherraansa, ylimmäiseen juomanlaskijaan ja ylimmäiseen leipojaan,
- ³ ja panetti heidät vankeuteen henkivartijain päämiehen taloon, samaan vankilaan, jossa Joosef oli vankina.
- ⁴ Ja henkivartijain päämies antoi heille Joosefin heitä palvelemaan. Niin he olivat jonkun aikaa vankeudessa.
- ⁵ Ollessaan vankilassa vangittuina he molemmat, Egyptin kuninkaan juomanlaskija ja leipoja, näkivät samana yönä unta, kumpikin unensa, ja kummankin unella oli oma selityksensä.
- ⁶ Ja kun Joosef aamulla tuli heidän luokseen, huomasi hän heidät alakuloisiksi.
- ⁷ Silloin hän kysyi faraon hovieroilta, jotka olivat hänen kanssansa vankeudessa hänen isäntänsä talossa: "Miksi te olette tänään niin murheellisen näköiset?"
- ⁸ He vastasivat hänelle: "Olemme kumpikin nähneet unen, eikä ole niiden selittäjää". Ja Joosef sanoi heille: "Unien selitykset ovat Jumalan; kertokaa kuitenkin minulle".
- ⁹ Niin ylimmäinen juomanlaskija kertoi unensa Joosefille ja sanoi hänelle: "Minä näin unta, ja katso, minun edessäni oli viinipuu;
- ¹⁰ viinipuussa oli kolme oksaa, ja samassa kun se alkoi versoa, sen kukat puhkesivat ja marjat sen rypäleissä kypsyivät.
- ¹¹ Ja minulla oli faraon malja kädessäni, ja minä otin marjat ja pusersin niistä mehun faraon maljaan ja annoin maljan faraon käteen."
- ¹² Ja Joosef sanoi hänelle: "Tämä on sen selitys: kolme oksaa merkitsee kolmea päivää.
- ¹³ Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinun pääsi ja asettaa sinut jälleen virkaasi. Ja sinä annat faraon maljan hänen käteensä niinkuin ennenkin, kun olit hänen juomanlaskijansa.
- ¹⁴ Mutta muista minua, kun sinun hyvin käy, ja tee minulle laupeus mainitsemalla minusta

faraolle ja toimittamalla minut pois tästä talosta.

15 Sillä minut on varastettu hebrealaisten maasta, enkä minä ole täälläkään tehnyt mitään, mistä minut olisi tullut panna tähän vankikuoppaan."

16 Kun ylimmäinen leipoja näki, että Joosef antoi hyvän selityksen, sanoi hän hänelle: "Myöskin minä näin unen, ja katso, kolme nisuleipäkoria oli minun pääni päällä."

17 Ja ylimmässä korissa oli kaikenlaisia leivoksia faraon syötäväksi, mutta linnut söivät ne korista, joka oli minun pääni päällä."

18 Joosef vastasi ja sanoi: "Tämä on sen selitys: kolme koria merkitsee kolmea päivää."

19 Kolmen päivän kuluttua farao korottaa sinun pääsi ripustamalla sinut hirsipuuhun, ja taivaan linnut syövät sinun lihasi."

20 Kolmantena päivänä sen jälkeen, faraon syntymäpäivänä, tämä laittoi pidot kaikille palvelijoilleen. Silloin hän korotti palvelijainsa joukosta sekä ylimmäisen juomanlaskijan että ylimmäisen leipojan pään.

21 Ylimmäisen juomanlaskijan hän asetti hänen entiseen juomanlaskijan toimeensa, niin että hän sai antaa maljan faraon käteen;

22 mutta ylimmäisen leipojan hän hirtätti, niinkuin Joosef oli heille selityksessään sanonut.

23 Mutta ylimmäinen juomanlaskija ei muistanut Joosefia, vaan unhotti hänet.

LUKU 41

Kahden vuoden kuluttua tapahtui, että farao näki unen; hän oli seisovinaan Niilivirran rannalla.

2 Ja katso, virrasta nousi seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää, jotka kävivät laitumella kaislikossa.

3 Ja katso, niiden jälkeen nousi virrasta toiset seitsemän lehmää, rumia ja laihoja; ne asettuivat edellisten lehmien viereen virran rannalle.

4 Ja ne rumat ja laihat lehmät söivät ne seitsemän kaunista ja lihavaa lehmää. Siihen farao heräsi.

5 Mutta hän nukkui uudestaan ja näki toisen kerran unta: seitsemän paksua ja kaunista tähkäpäättä kasvoi samassa oljessa.

6 Ja katso, niiden jälkeen kasvoi vielä seitsemän tähkäpäättä, ohutta ja itätuulen polttamaa.

7 Ja nämä ohuet tähkäpäättä nielivät ne seitsemän paksua ja täyteläistä tähkäpäättä. Siihen farao heräsi, ja katso, se oli unta.

8 Mutta aamulla hänen mielensä oli levoton, ja hän kutsutti eteensä kaikki Egyptin tietäjät ja kaikki viisaat; ja farao kertoi heille unensa, mutta ei ollut sitä, joka olisi voinut selittää ne faraolle.

9 Silloin puhui ylimmäinen juomanlaskija faraolle sanoen: "Nyt minä muistan rikokseni."

10 Farao oli vihastunut palvelijoihinsa, ja hän pani minut vankeuteen henkivartijan päämiehen taloon, minut ja ylimmäisen leipojan.

11 Niin me molemmat, minä ja hän, näimme samana yönä unta; me näimme kumpikin unemme, jolla oli oma selityksensä.

12 Ja siellä oli meidän kanssamme hebrealainen nuorukainen, henkivartijain päämiehen palvelija. Hänelle me kerroimme unemme, ja hän selitti ne meille; hän selitti, mitä kummankin uni merkitsi.

13 Ja niinkuin hän meille oli selittänyt, niin kävikin: minut asetettiin entiseen virkaani,

toinen hirtettiin."

14 Silloin farao kutsutti Joosefin eteensä. Ja hänet tuotiin kiiruusti vankikuopasta. Ja hän ajatti hiuksensa ja muutti vaatteensa ja tuli faraon eteen.

15 Ja farao sanoi Joosefille: "Minä olen nähnyt unen, eikä ole sen selittäjää, mutta olen kuullut kerrottavan sinusta, että kun kuulet unen, sinä voit sen selittää".

16 Joosef vastasi faraolle sanoen: "En minä; mutta Jumala antaa faraolle suotuisan vastauksen".

17 Ja farao puhui Joosefille: "Minä näin unen; olin seisovinani Niilivirran rannalla.

18 Ja katso, virrasta nousi seitsemän lihavaa ja kaunista lehmää, jotka kävivät laitumella kaislikossa.

19 Ja katso, niiden jälkeen nousi virrasta toiset seitsemän lehmää, kurjia, kovin rumia ja laihoja; en ole koko Egyptin maassa nähnyt niin rumia kuin ne.

20 Ja nämä laihat ja rumat lehmät söivät ne ensimmäiset, ne lihavat lehmät.

21 Mutta vaikka ne olivat nielleet nämä, ei voinut huomata, että ne olivat nielleet ne, vaan ne olivat yhtä rumannäköiset kuin ennenkin. Siihen minä heräsin.

22 Mutta taas minä näin unta: seitsemän täyteläistä ja kaunista tähkäpäätä kasvoi samassa oljessa.

23 Ja katso, niiden jälkeen kasvoi vielä seitsemän tähkäpäätä, kuivunutta, ohutta ja itätuulen polttamaa.

24 Ja nämä ohuet tähkäpääät nielivät ne seitsemän kaunista tähkäpäätä. Minä kerroin tämän tietäjille, mutta ei kukaan kyennyt sanomaan minulle, mitä se merkitsee."

25 Niin Joosef sanoi faraolle: "Faraon unet merkitsevät kumpikin samaa; Jumala on ilmaissut faraolle, mitä hän on tekävä.

26 Seitsemän kaunista lehmää merkitsee seitsemää vuotta, seitsemän kaunista tähkäpäätä merkitsee myös seitsemää vuotta; unilla on sama merkitys.

27 Ja seitsemän laihaa ja rumaa lehmää, jotka nousivat niiden jälkeen, merkitsee seitsemää vuotta, ja seitsemän tyhjää, itätuulen polttamaa tähkäpäätä merkitsee seitsemää nälkävuotta.

28 Tätä minä tarkoitin, kun sanoin faraolle: Jumala on antanut faraon nähdä, mitä hän on tekävä.

29 Katso, tulee seitsemän vuotta, jolloin on suuri viljavuus koko Egyptin maassa.

30 Mutta niitä seuraa seitsemän sellaista nälkävuotta, että Egyptin maan entinen viljavuus kokonaan unhottuu, ja nälänhätä tuottaa maalle häviön.

31 Eikä enää tiedetä mitään maassa vallinneesta viljavuudesta sitä seuraavan nälänhädän vuoksi, sillä se on oleva ylen kova.

32 Mutta että uni toistui faraolle, se tietää, että Jumala on asian varmasti päättänyt ja että Jumala antaa sen pian tapahtua.

33 Nyt valitkoon siis farao ymmärtäväisen ja taitavan miehen ja asettakoon hänet Egyptin hallitusmieheksi.

34 Näin tehköön farao: asettakoon päällysmiehiä maahan ja ottakoon viidennen osan Egyptin maan sadosta seitsemänä viljavuotena.

35 Ja koottakoon näinä hyvinä vuosina, jotka tulevat, kaikki niiden sato ja kasattakoon viljaa faraon haltuun, talletettakoon sato kaupunkeihin ja säilytettäköön,

36 niin että maalla on eloa säästöissä seitsemän nälkävuoden varalle, jotka kohtaavat Egyptin maata. Niin ei maa joudu perikatoon nälänhädän aikana."

37 Tämä puhe miellytti faraota ja kaikkia hänen palvelijoitansa.

- 38** Ja farao sanoi palvelijoilleen: "Voisimmeko löytää ketään, jossa on Jumalan henki niinkuin tässä?"
- 39** Ja farao sanoi Joosefille: "Koska Jumala on sinulle ilmoittanut kaiken tämän, ei ole ketään niin ymmärtäväistä ja taitavaa, kuin sinä olet.
- 40** Hoida sinä minun taloani, ja sinun käskyäsi totelkoon kaikki minun kansani; ainoastaan valtaistuimen puolesta minä olen sinua korkeampi."
- 41** Ja farao sanoi Joosefille: "Katso, minä asetan sinut koko Egyptin maan hallitusmieheksi".
- 42** Ja farao otti sinettisormuksensa kädestään ja pani sen Joosefin käteen ja puetti hänen ylleen hienot pellavavaatteet ja ripusti kultakäädyt hänen kaulaansa.
- 43** Ja hän antoi hänen ajaa omissa, lähinnä parhaissa vaunuissaan, ja hänen edellään huudettiin: abrek! Niin asetettiin hänet koko Egyptin maan hallitusmieheksi.
- 44** Ja farao sanoi Joosefille: "Minä olen farao, mutta sinun tahtomattasi älköön kukaan nostako kättä tai jalkaa koko Egyptin maassa".
- 45** Ja farao nimitti Joosefin Saafenat-Paneahiksi ja antoi hänelle puolisosiksi Aasenatin, Oonin papin Poti-Feran tyttären. Niin Joosef lähti tarkastamaan Egyptin maata.
- 46** Joosef oli kolmenkymmenen vuoden vanha, kun hän tuli faraon, Egyptin kuninkaan, palvelijaksi. Ja Joosef lähti faraon luota ja kulki läpi koko Egyptin maan.
- 47** Ja seitsemänä viljavuotena maa kasvoi ylen runsaasti.
- 48** Ja näinä seitsemänä hyvänä vuotena, jotka tulivat Egyptin maahan, hän kokosi kaikkea eloa ja talletti sen kaupunkeihin. Hän talletti kuhunkin kaupunkiin sen elon, joka tuotiin ympäristön vainioilta.
- 49** Niin Joosef kasasi viljaa niinkuin meren hiekkaa, ylen suuret määrät, siihen asti että lakattiin sitä mittaamasta, sillä se ei ollut enää mitattavissa.
- 50** Joosefille syntyi, ennenkuin nälkävuosi tuli, kaksi poikaa, jotka Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär, synnytti hänelle.
- 51** Esikoiselle Joosef antoi nimen Manasse, "sillä", sanoi hän, "Jumala on saattanut minut unhottamaan kaikki vaivani ja koko isäni kodin".
- 52** Toiselle hän antoi nimen Efraim, "sillä", sanoi hän, "Jumala on tehnyt minut hedelmälliseksi kärsimysteni maassa".
- 53** Ne seitsemän viljavuotta, jotka tulivat Egyptin maahan, kuluivat loppuun.
- 54** Senjälkeen alkoi seitsemän nälkävuotta, niinkuin Joosef oli sanonut, ja tuli nälänhätä kaikkiin maihin, mutta Egyptin maassa oli leipäviljaa kaikkialla.
- 55** Mutta koko Egyptin maa näki nälkää, ja kansa huusi faraolta leipää. Silloin farao sanoi kaikille egyptiläisille: "Menkää Joosefin luo ja tehkää, mitä hän käskee teidän tehdä".
- 56** Kun nälkä ahdisti koko maata, avasi Joosef kaikki varastot ja myi viljaa egyptiläisille. Mutta nälänhätä tuli yhä kovemmaksi Egyptin maassa.
- 57** Ja kaikista maista tultiin Egyptiin Joosefin luo ostamaan viljaa, sillä kaikissa maissa oli kova nälänhätä.

LUKU 42

Mutta kun Jaakob sai tietää, että Egyptissä oli viljaa, sanoi hän pojillensa: "Mitä epäröitte?"

- 2** Ja hän sanoi: "Katso, minä olen kuullut, että Egyptissä on viljaa. Menkää sinne ja ostakaa meille sieltä viljaa, että pysyisimme hengissä emmekä kuolisi."

- ³ Niin kymmenen Joosefin veljeä lähti ostamaan viljaa Egyptistä.
- ⁴ Mutta Benjaminia, Joosefin veljeä, Jaakob ei lähettänyt hänen veljiensä mukana, sillä hän pelkäsi, että häntä kohtaisi jokin onnettomuus.
- ⁵ Niin Israelin pojat tulivat muiden tulijain mukana ostamaan viljaa, sillä Kanaanin maassa oli nälänhätä.
- ⁶ Mutta Joosef oli vallanpitäjänä maassa; hän myi viljaa kaikelle maan kansalle. Niin Joosefin veljet tulivat ja kumartuivat hänen edessään kasvoilleen maahan.
- ⁷ Ja Joosef näki veljensä, ja hän tunsu heidät, mutta tekeytyi heille vieraaksi, puhutteli heitä ankarasti ja kysyi heiltä: "Mistä te tulette?" He vastasivat: "Kanaanin maasta tulemme, ostamaan elintarpeita".
- ⁸ Ja Joosef tunsu veljensä, mutta he eivät tunteneet häntä.
- ⁹ Silloin Joosef muisti unet, jotka hän oli nähnyt heistä, ja sanoi heille: "Te olette vakoojia; olette tulleet katsomaan, mistä maa olisi avoin".
- ¹⁰ He vastasivat hänelle: "Ei, herra; palvelijasi ovat tulleet ostamaan elintarpeita.
- ¹¹ Me olemme kaikki saman miehen poikia, olemme rehellisiä miehiä; palvelijasi eivät ole vakoojia."
- ¹² Mutta hän sanoi heille: "Ei ole niin, vaan te olette tulleet katsomaan, mistä maa olisi avoin".
- ¹³ He vastasivat: "Meitä, sinun palvelijoitasi, on kaksitoista veljestä, saman miehen poikia Kanaanin maasta; nuorin on nyt kotona isämme luona, ja yhtä ei enää ole".
- ¹⁴ Joosef sanoi heille: "Niin on, kuin olen teille puhunut: te olette vakoojia.
- ¹⁵ Näin te tulette koeteltaviksi: niin totta kuin farao elää, te ette pääse täältä lähtemään, ellei nuorin veljenne tule tänne.
- ¹⁶ Lähettäkää yksi joukostanne noutamaan veljenne tänne, mutta teidän muiden on jääminen tänne vangeiksi, että koeteltaisiin, oletteko puhuneet totta; muuten, niin totta kuin farao elää, te olette vakoojia."
- ¹⁷ Ja hän panetti heidät vankeuteen kolmeksi päiväksi.
- ¹⁸ Mutta kolmantena päivänä Joosef sanoi heille: "Jos tahdotte elää, niin tehkää näin, sillä minä olen Jumalaa pelkääväinen:
- ¹⁹ jos olette rehellisiä miehiä, niin jääköön yksi teistä, veljeksistä, vangiksi vankilaan, jossa teitä säilytettiin, mutta te muut menkää viemään kotiin viljaa perheittenne nälänhätään.
- ²⁰ Ja tuokaa nuorin veljenne minun luokseni. Jos teidän puheenne siten todeksi vahvistuu, niin välttätte kuoleman." Ja heidän täytyi tehdä niin.
- ²¹ Mutta he sanoivat toinen toisellensa: "Totisesti, me olemme syylliset sen tähden, mitä teimme veljellemme; sillä me näimme hänen sielunsa tuskan, kun hän anoi meiltä armoa, emmekä kuulleet häntä. Sentähden on meille tullut tämä tuska."
- ²² Ruuben vastasi heille sanoen: "Enkö minä sanonut teille: 'Älkää tehkö pahoin nuorukaista vastaan!' Mutta te ette kuulleet minua; katsokaa, nyt kostetaan hänen verensä."
- ²³ Mutta he eivät tienneet, että Joosef ymmärsi heitä, sillä hän puhui heille tulkin kautta.
- ²⁴ Ja hän kääntyi pois heistä ja itki. Sitten hän kääntyi taas heihin päin ja puhui heidän kanssaan. Ja hän otti heidän joukostaan Simeonin ja vangitutti hänet heidän nähtensä.
- ²⁵ Ja Joosef käski täyttää heidän säkkinsä viljalla ja panna jokaisen rahat takaisin hänen säkkiinsä sekä antaa heille evästä matkalle. Ja heille tehtiin niin.
- ²⁶ Ja he sälyttivät viljansa aasien selkään ja lähtivät sieltä.
- ²⁷ Kun sitten eräs heistä yöpaikassa avasi säkkinsä syöttääkseen aasiansa, huomasi hän

rahansa säkin suussa.

28 Hän sanoi veljilleen: "Minulle on annettu rahani takaisin; katso, se on minun säkissäni". Silloin heidän sydämensä vavahti, ja he katsoivat säikähtyneinä toisiinsa sanoen: "Mitä Jumala on meille tehnyt?"

29 Tultuansa isänsä Jaakobin luo Kanaanin maahan he ilmoittivat hänelle kaikki, mitä heille oli tapahtunut, ja sanoivat:

30 "Mies, joka on sen maan valtiaana, puhutteli meitä ankarasti ja kohteli meitä, niinkuin olisimme olleet maata vakoilemassa.

31 Mutta me sanoimme hänelle: 'Olemme rehellisiä miehiä emmekä mitään vakoojia;

32 meitä on kaksitoista veljestä, saman isän poikia; yhtä ei enää ole, ja nuorin on nyt kotona isämme luona Kanaanin maassa'.

33 Mutta mies, sen maan valtiias, sanoi meille: 'Siitä minä saan tietää, oletteko rehellisiä miehiä: jättäkää yksi veljistänne minun luokseni; ottakaa sitten viljaa perheittenne nälänhätään.

34 Ja menkää ja tuokaa nuorin veljenne luokseni, saadakseni tietää, ettette ole vakoojia, vaan rehellisiä miehiä. Sitten minä annan teille veljenne takaisin, ja te saatte vapaasti liikkua maassa'."

35 Kun he sitten tyhjensivät säkkinsä, niin katso, kunkin rahakukkaro oli hänen säkissään; ja nähdessään rahakukkaronsa he sekä heidän isänsä peljästyivät.

36 Ja heidän isänsä Jaakob sanoi heille: "Te teette minut lapsettomaksi; Joosefia ei enää ole, Simeonia ei enää ole, ja Benjamininkin te tahdotte viedä minulta; kaikki tämä kohtaa minua".

37 Ruuben vastasi isälleen sanoen: "Saat surmata minun molemmat poikani, jos en tuo häntä sinulle takaisin; anna hänet minun huostaani, niin minä tuon hänet sinulle takaisin".

38 Mutta hän sanoi: "Ei minun poikani saa lähteä teidän kanssanne, sillä hänen veljensä on kuollut, ja hän on yksin jäljellä; jos onnettomuus kohtaa häntä matkalla, jolle aiotte lähteä, niin te saatatte minun harmaat hapseni vaipumaan murheella tuonelaan".

LUKU 43

Mutta nälänhätä oli maassa kova.

2 Ja kun he olivat syöneet loppuun sen viljan, jonka olivat tuoneet Egyptistä, sanoi heidän isänsä heille: "Menkää jälleen ostamaan meille vähän elintarpeita".

3 Juuda vastasi hänelle sanoen: "Se mies teroitti meille teroittamalla: 'Ette saa tulla minun kasvojeni eteen, ellei veljenne ole teidän kanssanne'.

4 Jos annat veljemme seurata meidän mukamme, niin me lähdemme ostamaan sinulle elintarpeita.

5 Mutta jos et anna, niin emme lähde; sillä se mies sanoi meille: 'Ette saa tulla minun kasvojeni eteen, ellei veljenne ole teidän kanssanne'."

6 Israel sanoi: "Minkätähden teitte niin pahasti minua kohtaan, että ilmaisitte tuolle miehelle teillä olevan vielä veljen?"

7 He vastasivat: "Mies kyseli tuiki tarkasti meitä ja meidän sukuamme, sanoen: 'Elääkö isänne vielä? Onko teillä vielä veljeä?' Silloin me ilmoitimme hänelle, niinkuin asia on. Saatoimmeko tietää, että hän sanoisi: 'Tuokaa tänne veljenne?'"

8 Ja Juuda sanoi isällensä Israelille: "Anna nuorukaisen seurata minun mukani, niin me nousemme ja lähdemme matkalle, että jäisimme eloon, sekä me että sinä ja vaimomme ja

lapsemme, emmekä kuolisi.

⁹ Minä vastaan hänestä; minun kädestäni saat vaatia hänet. Jos en tuo häntä takaisin sinun luoksesi ja aseta häntä eteesi, niin minä olen syyllinen sinun edessäsi kaiken elinaikani.

¹⁰ Totisesti, jos emme olisi näin vitkastelleet, niin olisimme jo kaksikin kertaa voineet olla sieltä kotona."

¹¹ Silloin heidän isänsä Israel sanoi heille: "Jos niin on, tehkää ainakin tämä: ottakaa säkkeihinne maan parhaimpia tuotteita ja viekää ne sille miehelle lahjaksi: vähän balsamia ja vähän hunajaa, kumihartsia ja hajupihkaa, pähkinöitä ja manteleita.

¹² Ja ottakaa mukaanne kaksinkertainen raha, niin että viette takaisin sen rahan, joka palautettiin säkkienne suussa. Ehkä se oli erehdys.

¹³ Ottakaa sitten mukaanne myöskin veljenne ja nouskaa ja menkää jälleen sen miehen luo.

¹⁴ Jumala, Kaikkivaltias, suokoon, että se mies tekisi teille laupeuden ja antaisi toisen veljenne sekä Benjaminin palata kotiin teidän kanssanne. Mutta jos tulen lapsettomaksi, niin tulen lapsettomaksi."

¹⁵ Niin miehet ottivat mukaansa lahjan ja kaksinkertaisen rahan sekä myöskin Benjaminin ja nousivat ja menivät Egyptiin; ja he astuivat Joosefin eteen.

¹⁶ Kun Joosef näki Benjaminin heidän seurassaan, sanoi hän huoneenhaltijalleen: "Vie nämä miehet sisään; teurasta teuras ja valmista se, sillä miehet saavat syödä päivällistä minun kanssani".

¹⁷ Ja mies teki, niinkuin Joosef oli käskenyt, ja vei miehet Joosefin taloon.

¹⁸ Mutta miehet pelkäsivät, kun heitä vietiin Joosefin taloon, arvellen: "Sen rahan tähden, joka viime kerralla tuli takaisin meidän säkeissämme, ne nyt vievät meitä tänne hyökätäkseen ja karatakseen meidän kimppuumme, ottaakseen meidät orjiksi ja anastaakseen aasimme".

¹⁹ Niin he menivät Joosefin huoneenhaltijan luo ja puhuttelivat häntä talon ovella

²⁰ ja sanoivat: "Oi kuule, herra, me olemme kerran ennen käyneet täällä ostamassa elintarpeita,

²¹ ja kun me tulimme yöpaikkaan ja avasimme säkkimme, niin katso, jokaisen raha oli hänen säkkinsä suussa täysipainoisena; olemme nyt tuoneet ne mukanamme takaisin.

²² Ja olemme tuoneet mukanamme toisenkin rahan ostaaksemme viljaa elatukseksemme. Emme tiedä, kuka on pannut meidän rahamme säkkeihimme."

²³ Hän vastasi: "Olkaa rauhassa, älkää peljätkö. Teidän Jumalanne ja teidän isänne Jumala on antanut teidän löytää aarteiden säkeistänne. Teidän rahanne minä olen saanut." Ja hän toi heidän luokseen Simeonin.

²⁴ Ja hän vei miehet Joosefin taloon ja antoi heille vettä jalkain pesemiseksi ja heidän aaseilleen rehua.

²⁵ He laittoivat lahjansa järjestykseen siksi, kunnes Joosef tulisi päivälliselle; sillä he olivat kuulleet, että saisivat aterioida siellä.

²⁶ Kun Joosef oli tullut kotiin, veivät he hänelle huoneeseen lahjat, jotka heillä oli mukanaan, ja kumartuivat maahan hänen edessään.

²⁷ Hän tervehti heitä ja kysyi: "Kuinka voi teidän vanha isänne, josta puhuitte? Vieläkö hän elää?"

²⁸ He vastasivat: "Palvelijasi, meidän isämme, voi hyvin; hän elää vielä". Ja he kumartuivat ja heittäytyivät maahan.

²⁹ Ja hän nosti silmänsä ja näki veljensä Benjaminin, äitinsä pojan, ja kysyi: "Onko tämä

teidän nuorin veljenne, josta puhuitte?" Sitten hän sanoi: "Jumala olkoon sinulle, poikani, armollinen".

³⁰ Mutta silloin Joosef keskeytti äkkiä puheensa, sillä nähdessään veljensä hän tuli sydämessään liikutetuksi ja etsi tilaisuutta itkeäkseen; niin hän meni sisähuoneeseen ja itki siellä.

³¹ Senjälkeen hän pestyään kasvonsa tuli ulos, hillitsi itsensä ja käski: "Tarjotkaa ruokaa".

³² Ja tarjottiin erikseen hänelle ja erikseen heille ja erikseen egyptiläisille, jotka aterioivat hänen kanssaan; egyptiläiset näet eivät saata syödä yhdessä hebrealaisten kanssa, sillä se on egyptiläisille kauhistus.

³³ He istuivat vastapäätä häntä iän mukaan, esikoinen ensimmäisenä ja nuorin viimeisenä; ja ihmetellen miehet katselivat toisiaan.

³⁴ Ja hän antoi kantaa omasta pöydästään ruokia heille, ja Benjaminin annos oli viisi kertaa suurempi kuin kaikkien muiden. Ja he joivat hänen kanssaan ja juopuivat.

LUKU 44

Sen jälkeen Joosef käski huoneenhaltijaansa sanoen: "Täytä miesten säkit viljalla, niin paljon kuin he voivat kuljettaa, ja pane itsekunkin raha hänen säkkinsä suuhun.

² Ja nuorimman säkin suuhun pane minun maljani, tuo hopeamalja, ynnä hänen viljarahansa." Ja hän teki, niinkuin Joosef käski.

³ Aamulla päivän valjetessa miehet saivat aaseinensa lähteä matkalle.

⁴ Mutta kun he olivat ehtineet vähän matkaa kaupungin ulkopuolelle, sanoi Joosef huoneenhaltijalleen: "Nouse ja aja miehiä takaa, ja kun saavutat heidät, sano heille: 'Minkätähden olette palkinneet hyvän pahalla?'"

⁵ Onhan se juuri se, josta isäntäni juo ja josta hän salaisia tiedustelee. Te olette pahoin tehneet menetellessänne näin."

⁶ Kun hän sitten saavutti heidät, puhui hän heille nämä sanat.

⁷ He vastasivat hänelle: "Minkätähden herramme puhuu näin? Pois se, että palvelijasi tekisivät niin!"

⁸ Katso, rahan, jonka löysimme säkkiemme suusta, me olemme tuoneet takaisin sinulle Kanaanin maasta; kuinka siis olisimme varastaneet hopeata tai kultaa herrasi talosta?

⁹ Se palvelijoistasi, jolta se löydetään, kuolkoon; ja me muut tulemme herramme orjiksi."

¹⁰ Hän vastasi: "Olkoon niin, kuin olette puhuneet; se, jolta se löydetään, olkoon minun orjani. Mutta te muut pääsette vapaiksi."

¹¹ Ja he laskivat nopeasti säkkinsä maahan, ja jokainen avasi säkkinsä.

¹² Ja hän etsi, alkaen vanhimmasta ja lopettaen nuorimpaan, ja malja löytyi Benjaminin säkistä.

¹³ Silloin he repäisivät vaatteensa, kuormasivat kukin tavaransa aasinsa selkään ja palasivat kaupunkiin.

¹⁴ Ja Juuda meni veljinensä Joosefin taloon, jossa tämä vielä oli, ja he lankesivat maahan hänen eteensä.

¹⁵ Silloin Joosef sanoi heille: "Mitä olettekaan tehneet! Ettekö tienneet, että minun kaltaiseni mies saa salatut ilmi?"

¹⁶ Juuda vastasi: "Mitä sanoisimmekaan herralleni, mitä puhuisimme ja millä puolustautuisimme! Jumala on paljastanut palvelijaisi syyllisyyden. Katso, me olemme herrani orjat, niin hyvin me muut kuin se, jolta malja löytyi."

- ¹⁷ Hän sanoi: "Pois se, että minä tekisin niin! Se, jolta malja löytyi, olkoon minun orjani, mutta te muut menkää rauhassa kotiin isänne luo."
- ¹⁸ Silloin Juuda astui hänen eteensä ja sanoi: "Oi herrani, salli palvelijasi puhua sananen herrani kuullen, älköönkä vihasi syttykö palvelijaasi kohtaan, sillä sinä olet niinkuin itse farao!"
- ¹⁹ Herrani kysyi palvelijoiltaan sanoen: 'Onko teillä isää tai veljeä?'
- ²⁰ Me vastasimme herralleni: 'Meillä on kotona vanha isä ja veli, joka on syntynyt hänen vanhoilla päivillensä ja on vielä nuori; mutta tämän veli on kuollut, ja niin hän on jäänyt yksin äidistänsä, ja hänen isänsä rakastaa häntä'.
- ²¹ Niin sinä sanoit palvelijoillesi: 'Tuokaa hänet tänne minun luokseni, että silmäni saisivat katsella häntä'.
- ²² Me vastasimme herralleni: 'Nuorukainen ei saata jättää isäänsä, sillä jos hän jättäisi isänsä, niin tämä kuolisi'.
- ²³ Mutta sinä sanoit palvelijoillesi: 'Jos nuorin veljenne ei tule tänne teidän kanssanne, niin älkää enää näyttäytykö minun kasvojeni edessä'.
- ²⁴ Ja me menimme kotiin palvelijasi, minun isäni, luo ja kerroimme hänelle herrani sanat.
- ²⁵ Niin isämme sanoi: 'Menkää jälleen ostamaan meille vähän elintarpeita'.
- ²⁶ Me sanoimme: 'Emme voi lähteä sinne; ainoastaan jos nuorin veljemme seuraa mukanamme, me lähdemme, sillä me emme voi näyttäytyä sen miehen kasvojen edessä, jollei nuorin veljemme ole mukanamme'.
- ²⁷ Niin palvelijasi, minun isäni, sanoi meille: 'Tiedättehän itse, että vaimoni synnytti minulle kaksi poikaa.
- ²⁸ Toinen lähti pois luotani, ja minä sanoin: Varmaan hänet on raadeltu kuoliaaksi, enkä minä ole häntä siitä päivin nähnyt.
- ²⁹ Jos te nyt viette minulta tämänkin ja jos onnettomuus kohtaa häntä, niin te saatatte minun harmaat hapseni vaipumaan tuskalla tuonelaan.'
- ³⁰ Jos minä siis tulisin kotiin palvelijasi, isäni, luo eikä meillä olisi mukanamme nuorukaista, johon hän on kaikesta sielustaan kiintynyt,
- ³¹ niin hän nähdessään, ettei nuorukainen ole kanssamme, kuolisi, ja me, sinun palvelijasi, saattaisimme palvelijasi, isämme, harmaat hapsen vaipumaan murheella tuonelaan.
- ³² Sillä palvelijasi on luvannut isälleen vastata nuorukaisesta ja sanonut: 'Jos en tuo häntä takaisin luoksesi, niin minä olen syyllinen isäni edessä kaiken elinaikani'.
- ³³ Ja jääköön siis palvelijasi herralleni orjaksi nuorukaisen sijaan, ja nuorukainen menköön kotiin veljiensä kanssa.
- ³⁴ Sillä kuinka minä voisin mennä kotiin isäni luo, jollei nuorukainen olisi kanssani? En voisi nähdä sitä surkeutta, joka tulisi isäni osaksi."

LUKU 45

Silloin Joosef ei voinut kauemmin hillitä itseään kaikkien niiden nähden, jotka seisovat hänen ympärillään. Hän huusi: "Antakaa kaikkien mennä pois minun luotani!" Niin ei ollut ketään saapuvilla, kun Joosef ilmaisi itsensä veljilleen.

² Ja hän purskahti ääneensä itkemään, niin että egyptiläiset ja faraon hoviväki sen kuulivat.

³ Ja Joosef sanoi veljilleen: "Minä olen Joosef. Vieläkö minun isäni elää?" Mutta hänen

veljensä eivät voineet vastata hänelle, niin hämmästyksissään he olivat hänen edessään.

⁴ Mutta Joosef sanoi veljilleen: "Tulkaa tänne luokseni". Ja he tulivat. Niin hän sanoi: "Minä olen Joosef, teidän veljenne, jonka myitte Egyptiin.

⁵ Mutta älkää nyt olko murheissanne älkääkä pahoitelko sitä, että olette myyneet minut tänne, sillä Jumala on minut lähettänyt teidän edellänne pitääkseen teidät hengissä.

⁶ Kaksi vuotta on nyt nälänhätä ollut maassa, ja vielä on jäljellä viisi vuotta, joina ei kynnetä eikä eloa korjata.

⁷ Niin Jumala lähetti minut teidän edellänne säilyttääkseen teille jälkeläisiä maan päällä ja pitääkseen teidät hengissä, pelastukseksi monille.

⁸ Ette siis te ole lähettäneet minua tänne, vaan Jumala; hän asetti minut faraon neuvonantajaksi ja koko hänen hovinsa herraksi ja koko Egyptin maan valtiaaksi.

⁹ Menkää, rientäkää minun isäni tykö ja sanokaa hänelle: 'Näin sanoo poikasi Joosef: Jumala on asettanut minut koko Egyptin herraksi, tule luokseni, älä viivyttelä!

¹⁰ Sinä saat asettua Goosenin maakuntaan ja olla minun läheisyydessäni, sinä ja sinun lapsesi ja lastesi lapset, pikkukarjasi ja raavaskarjasi, kaikki, mitä sinulla on.

¹¹ Minä elätän sinua siellä - vielä on näet viisi nälkävuotta - niin ettet sinä eikä sinun perheesi eikä kukaan omaisistasi ole sortuva puutteeseen.'

¹² Te näette omin silmin, ja myöskin veljeni Benjamin näkee, että minä itse teille puhun.

¹³ Kertokaa siis isällenne kaikesta siitä kunniasta, joka on tullut minun osakseni Egyptissä, ja kaikesta, mitä olette nähneet, ja rientäkää ja tuokaa isäni tänne."

¹⁴ Ja hän lankesi veljensä Benjaminin kaulaan ja itki, ja myöskin Benjamin itki hänen kaulassaan.

¹⁵ Ja hän suuteli kaikkia veljiään ja itki heidän rinnoillaan. Senjälkeen hänen veljensä puhelivat hänen kanssaan.

¹⁶ Kun sanoma siitä, että Joosefin veljet olivat saapuneet, kuului faraon hoviin, oli se faraon ja kaikkien hänen palvelijainsa mieleen.

¹⁷ Ja farao sanoi Joosefille: "Sano veljillesi: 'Tehkää näin: säilyttäkää kuormat juhtainne selkään ja lähtekää kotiin Kanaanin maahan,

¹⁸ ottakaa isänne ja perheenne ja tulkaa minun luokseni, niin minä annan teille parasta, mitä Egyptissä on, ja te saatte syödä maan lihavuudesta'.

¹⁹ Ja näin sinun on käskettävä heitä: 'Tehkää näin: ottakaa itsellenne vaunuja Egyptin maasta lapsianne ja vaimojanne varten ja tuokaa isänne ja tulkaa.

²⁰ Älkää surko taloustavaroitanne, sillä mitä parasta on koko Egyptin maassa, se on oleva teidän omanne.'"

²¹ Israelin pojat tekivät niin, ja Joosef antoi heille vaunuja faraon käskyn mukaan sekä evästä matkaa varten.

²² Hän antoi kullekin heistä juhlapuvun, mutta Benjaminille hän antoi kolmesataa hopeasekeliä sekä viisi juhlapukua.

²³ Samoin hän lähetti isälleen lahjaksi kymmenen aasia, jotka olivat kuormitetut Egyptin parhaimmilla tavaroilla, ja kymmenen aasintammaa, jotka kantoivat viljaa ja leipää sekä eväitä hänen isälleen matkaa varten.

²⁴ Sitten hän päästi veljensä menemään ja sanoi heille: "Älkää riidelkö matkalla".

²⁵ Niin he lähtivät Egyptistä ja tulivat isänsä Jaakobin luo Kanaanin maahan.

²⁶ Ja he kertoivat hänelle ja sanoivat: "Joosef on vielä elossa ja on koko Egyptin maan valtiias". Mutta hänen sydämensä pysyi kylmänä, sillä hän ei uskonut heitä.

²⁷ Niin he kertoivat hänelle kaiken, mitä Joosef oli heille puhunut. Ja kun hän näki vaunut,

jotka Joosef oli lähettänyt häntä tuomaan, niin elpyi heidän isänsä Jaakobin henki.

²⁸ Ja Israel sanoi: "Nyt on minulla kyllin; poikani Joosef elää vielä, minä menen häntä katsomaan, ennenkuin kuolen".

LUKU 46

Niin Israel lähti matkalle mukanaan kaikki, mitä hänellä oli. Ja kun hän saapui Beersebaan, uhrasi hän teurasuhreja isänsä lisakin Jumalalle.

² Ja Jumala puhui Israelille näyssä yöllä; hän sanoi: "Jaakob, Jaakob!" Tämä vastasi: "Tässä olen".

³ Niin hän sanoi: "Minä olen Jumala, sinun isäsi Jumala; älä pelkää mennä Egyptiin, sillä minä teen sinut siellä suureksi kansaksi.

⁴ Minä menen sinun kanssasi Egyptiin, ja minä myös johdatan sinut sieltä takaisin. Ja Joosefin käsi on sulkeva sinun silmäsi."

⁵ Ja Jaakob lähti Beersebasta, ja Israelin pojat nostivat isänsä Jaakobin, lapsensa ja vaimonsa vaunuihin, jotka farao oli lähettänyt häntä noutamaan.

⁶ Ja he ottivat karjansa ja tavaransa, jotka he olivat hankkineet Kanaanin maassa, ja tulivat niin Egyptiin, Jaakob ynnä kaikki hänen jälkeläisensä.

⁷ Poikansa ja poikiensa pojat, tyttärensä ja poikiensa tyttäret, kaikki jälkeläisensä, hän vei mukanaan Egyptiin.

⁸ Nämä ovat Israelin lasten nimet, niiden, jotka tulivat Egyptiin: Jaakob ja hänen poikansa. Jaakobin esikoinen oli Ruuben.

⁹ Ruubenin pojat olivat Hanok, Pallu, Hesron ja Karmi.

¹⁰ Simeonin pojat olivat Jemuel, Jaamin, Oohad, Jaakin, Soohar ja Saul, kanaanilaisen vaimon poika.

¹¹ Leevin pojat olivat Geerson, Kehat ja Merari.

¹² Juudan pojat olivat Eer, Oonan, Seela, Peres ja Serah; mutta Eer ja Oonan kuolivat Kanaanin maassa. Pereksen pojat olivat Hesron ja Haamul.

¹³ Isaskarin pojat olivat Toola, Puvva, Joob ja Simron.

¹⁴ Sebulonin pojat olivat Sered, Eelon ja Jahleel.

¹⁵ Nämä olivat Leean pojat; ne hän synnytti Jaakobille Mesopotamiassa sekä tyttären Diinan. Näitä Jaakobin poikia ja tyttäriä oli kaikkiaan kolmekymmentä kolme henkeä.

¹⁶ Gaadin pojat olivat Sifjon ja Haggi, Suuni ja Esbon, Eeri ja Arodi ja Areli.

¹⁷ Asserin pojat olivat Jimna, Jisva, Jisvi ja Beria; heidän sisarensa oli Serah. Berian pojat olivat Heber ja Malkiel.

¹⁸ Nämä olivat Silpan lapset, hänen, jonka Laaban antoi tyttärellensä Leealle, ja hän synnytti ne Jaakobille, kuusitoista henkeä.

¹⁹ Raakelin, Jaakobin vaimon, pojat olivat Joosef ja Benjamin.

²⁰ Ja pojat, jotka syntyivät Joosefille Egyptin maassa, olivat Manasse ja Efraim; nämä synnytti hänelle Aasenat, Oonin papin Poti-Feran tytär.

²¹ Benjaminin pojat olivat Bela, Beker ja Asbel, Geera ja Naaman, Eehi ja Roos, Muppim ja Huppim ja Ard.

²² Nämä olivat Raakelin pojat, jotka syntyivät Jaakobille, kaikkiaan neljätoista henkeä.

²³ Daanin poika oli Husim.

²⁴ Naftalin pojat olivat Jahseel, Guuni, Jeaser ja Sillem.

- ²⁵ Nämä olivat Bilhan pojat, hänen, jonka Laaban antoi tyttärelleensä Raakelille, ja hän synnytti ne Jaakobille, kaikkiaan seitsemän henkeä.
- ²⁶ Kaikkiaan oli niitä, jotka Jaakobin kanssa siirtyivät Egyptiin ja olivat lähteneet hänen kupeistansa, paitsi Jaakobin miniöitä, yhteensä kuusikymmentä kuusi henkeä.
- ²⁷ Ja Joosefin poikia, jotka syntyivät hänelle Egyptissä, oli kaksi. Jaakobin perheen jäseniä, jotka siirtyivät Egyptiin, oli kaikkiaan seitsemänkymmentä henkeä.
- ²⁸ Ja hän lähetti Juudan edellensä Joosefin luo ilmoittamaan hänelle tulostaan Gooseniin. Niin he tulivat Goosenin maakuntaan.
- ²⁹ Ja Joosef valjastutti vaununsa ja meni isäänsä Israelia vastaan Gooseniin. Ja kun hän saapui hänen eteensä, lankesi hän hänen kaulaansa ja itki kauan hänen kaulassaan.
- ³⁰ Ja Israel sanoi Joosefille: "Nyt minä kuolen mielelläni, kun olen nähnyt sinun kasvosi ja tiedän, että sinä vielä elät".
- ³¹ Sen jälkeen Joosef sanoi veljilleen ja isänsä perheelle: "Minä menen ilmoittamaan faraolle ja sanon hänelle: 'Minun veljeni ja minun isäni perhe, jotka ovat olleet Kanaanin maassa, ovat saapuneet luokseni.
- ³² Ja nämä miehet ovat paimenia, sillä he hoitavat karjaa; ja he ovat tuoneet mukanaan lampaansa, karjansa ja kaiken muun omaisuutensa.'
- ³³ Kun siis farao kutsuu teidät eteensä ja kysyy: 'Mikä teidän ammattinne on?'
- ³⁴ niin vastatkaa: 'Me, sinun palvelijasi, olemme hoitaneet karjaa nuoruudestamme tähän asti, me niinkuin meidän isämmeikin' - että saisitte asettua Goosenin maakuntaan. Sillä kaikki paimenet ovat egyptiläisille kauhistus."

LUKU 47

Ja Joosef meni ja ilmoitti faraolle, sanoen: "Minun isäni ja veljeni ovat pikkukarjoineen ja raavaskarjoineen, kaikkine omaisuuksineen, tulleet Kanaanin maasta, ja katso, he ovat Goosenin maakunnassa".

- ² Ja hän oli ottanut mukaansa veljiensä joukosta viisi miestä; ne hän toi faraon eteen.
- ³ Niin farao kysyi hänen veljiltänsä: "Mikä on teidän ammattinne?" He vastasivat faraolle: "Me, sinun palvelijasi, olemme paimenia, me niinkuin isämmeikin".
- ⁴ Ja he sanoivat vielä faraolle: "Me olemme tulleet asuaksemme jonkun aikaa tässä maassa; sillä palvelijoillasi ei ollut laidunta karjalleen, koska kova nälänhätä on Kanaanin maassa. Suo siis palvelijaisi asettua Goosenin maakuntaan."
- ⁵ Niin farao sanoi Joosefille: "Isäsi ja veljesi ovat tulleet sinun luoksesi.
- ⁶ Egyptin maa on avoinna sinun edessäsi; sijoita isäsi ja veljesi maan parhaaseen osaan. Asukoot Goosenin maakunnassa; ja jos tiedät heidän joukossaan olevan kelpollisia miehiä, niin aseta heidät minun karjani päällysmiehiksi."
- ⁷ Sen jälkeen Joosef toi isänsä Jaakobin sisään ja esitti hänet faraolle. Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta.
- ⁸ Niin farao kysyi Jaakobilta: "Kuinka monta ikävuotta sinulla on?"
- ⁹ Jaakob vastasi faraolle: "Minun vaellusaikani on kestänyt sata kolmekymmentä vuotta. Vähät ja pahat ovat olleet minun elinvuosieni päivät eivätkä ole saavuttaneet sitä elinvuosien määrää, mikä isillääni oli vaelluksensa aikana."
- ¹⁰ Ja Jaakob toivotti faraolle siunausta ja lähti hänen luotaan.
- ¹¹ Ja Joosef sijoitti isänsä ja veljensä Egyptin maahan ja antoi heille maaomaisuutta maan parhaasta osasta, Ramseksen maakunnasta, niinkuin farao oli hänen käskenyt tehdä.

- 12** Ja Joosef elätti isäänsä ja veljiänsä ja koko isänsä perhettä antamalla jokaiselle elatusta vaimojen ja lasten luvun mukaan.
- 13** Mutta ei missään koko maassa ollut leipää; sillä nälänhätä oli hyvin kova, niin että Egyptin maa ja Kanaanin maa olivat nääntymässä nälkään.
- 14** Ja viljalla, jota ostettiin, Joosef kokosi kaiken rahan, mitä oli Egyptin maassa ja Kanaanin maassa; ja Joosef vei rahat faraon hoviin.
- 15** Kun raha oli loppunut Egyptin maasta ja Kanaanin maasta, tulivat kaikki egyptiläiset Joosefin luo, sanoen: "Anna meille leipää. Miksi me kuolisimme sinun silmiesi edessä? Sillä raha on loppunut."
- 16** Joosef vastasi: "Tuokaa tänne karjanne. Minä annan teille leipää karjastanne, jos rahanne on loppunut."
- 17** Ja he toivat Joosefille karjansa, ja Joosef antoi heille leipää hevosista, lampaista, raavaskarjasta ja aaseista. Niin hän sen vuoden elätti heitä leivällä kaiken heidän karjansa hinnasta.
- 18** Niin kului se vuosi. Seuraavana vuonna he tulivat taas hänen luoksensa ja sanoivat hänelle: "Emme tahdo salata herraltamme, että raha on lopussa, ja myöskin eläimemme ovat joutuneet herramme omiksi; meillä ei ole muuta jäljellä annettavana herrallemme kuin ruumiimme ja peltomme."
- 19** Miksi me menehtyisimme sinun silmiesi edessä, sekä me itse että meidän peltomme? Osta meidät ja peltomme leivällä, niin me tulemme peltoinemme faraon orjiksi. Anna meille siementä, että eläisimme emmekä kuolisi eivätkä peltomme joutuisi autioiksi."
- 20** Niin Joosef osti faraolle kaikki Egyptin pellot; sillä egyptiläiset myivät jokainen vainionsa, koska nälkä ahdisti heitä. Niin joutui maa faraon omaksi.
- 21** Ja hän siirsi kansan kaupunkeihin, Egyptin toisesta äärestä toiseen saakka.
- 22** Ainoastaan pappien peltoja hän ei ostanut; sillä papeilla oli määrätty tulot faraolta ja he elivät niistä määrätystä tuloistaan, jotka he faraolta saivat. Sentähden heidän ei tarvinnut myydä peltojansa.
- 23** Ja Joosef sanoi kansalle: "Katso, minä olen nyt ostanut teidät ja teidän peltonne faraolle; katso, tässä on teille siementä, kylväkää peltonne."
- 24** Mutta sadosta teidän on annettava viides osa faraolle; mutta neljä viidettä osaa jääköön teille pellon siemeneksi sekä ravinnoksi itsellenne ja niille, jotka talossanne ovat, sekä elatukseksi vaimoillenne ja lapsillenne."
- 25** He vastasivat: "Sinä olet pitänyt meidät hengissä; suo meidän vain saada armo herramme silmien edessä, niin olemme faraon orjia".
- 26** Niin Joosef teki sen säädökseksi, joka vielä tänäkin päivänä on voimassa Egyptin pelloista, että faraolle on annettava viides osa. Ainoastaan pappien pellot eivät joutuneet faraon omiksi.
- 27** Niin Israel jäi asumaan Egyptiin, Goosenin maakuntaan; he asettuivat sinne ja olivat hedelmällisiä ja lisääntyivät suuresti.
- 28** Ja Jaakob eli Egyptin maassa seitsemäntoista vuotta, ja koko hänen elinaikansa oli sata neljäkymmentä seitsemän vuotta.
- 29** Kun lähestyi aika, jolloin Israelin oli kuoltava, kutsui hän poikansa Joosefin ja sanoi hänelle: "Jos olen saanut armon sinun silmiesi edessä, niin pane nyt kätesi minun kupeeni alle ja osoita minulle laupeus ja uskollisuus: älä hautaa minua Egyptiin,
- 30** sillä minä tahdon levätä isieni luona; vie siis minut Egyptistä ja hautaa minut heidän

hautaansa". Hän vastasi: "Minä teen, niinkuin sanot".

³¹ Hän sanoi: "Vanno se minulle". Ja hän vannoi hänelle. Silloin Israel rukoili, kumartuneena vuoteensa päänalaista vasten.

LUKU 48

Tämän jälkeen tuotiin Joosefille sana: "Katso, isäsi on sairaana". Ja hän otti mukaansa molemmat poikansa, Manassen ja Efraimin.

² Ja Jaakobille ilmoitettiin ja sanottiin: "Katso, poikasi Joosef on tullut sinun luoksesi". Niin Israel kokosi voimansa ja nousi istumaan vuoteessaan.

³ Ja Jaakob sanoi Joosefille: "Jumala, Kaikkivaltias, ilmestyi minulle Luusissa Kanaanin maassa ja siunasi minut

⁴ ja sanoi minulle: 'Katso, minä teen sinut hedelmälliseksi ja annan sinun lisääntyä, annan tulla sinusta suuren kansojen joukon, ja minä annan sinun jälkeläisillesi tämän maan ikuiseksi perintömaaksi'.

⁵ Kaksi poikaasi, jotka ovat sinulle syntyneet Egyptin maassa, ennenkuin minä tulin luoksesi Egyptiin, olkoot minun omani; Efraim ja Manasse olkoot minun omani niinkuin Ruuben ja Simeon.

⁶ Mutta ne lapsesi, jotka ovat syntyneet sinulle heidän jälkeensä, olkoot sinun; nimitettäköön heitä veljiensä nimellä heidän perintöosassaan.

⁷ Palatessani Mesopotamiasta kuoli minulta Raakel matkalla Kanaanissa, kun vielä oli jonkun verran matkaa Efrataan; ja minä hautasin hänet siellä Efratan" - se on Beetlehem - "tien varteen".

⁸ Kun nyt Israel huomasi Joosefin pojat, kysyi hän: "Keitä nämä ovat?"

⁹ Joosef vastasi isälleen: "Ne ovat minun poikani, jotka Jumala on minulle täällä antanut". Hän sanoi: "Tuo heidät minun luokseni siunatakseni heidät".

¹⁰ Mutta Israelin silmät olivat vanhuudesta hämärät, niin ettei hän voinut nähdä. Niin Joosef toi heidät hänen luokseen, ja hän suuteli heitä ja syleili heitä.

¹¹ Ja Israel sanoi Joosefille: "En olisi uskonut saavani nähdä sinun kasvojasi; ja katso, Jumala on suonut minun nähdä sinun jälkeläisiäsikin".

¹² Ja Joosef otti heidät pois hänen polviltansa ja kumartui maahan kasvoilleen.

¹³ Sitten Joosef tarttui heihin molempiin, Efraimiin oikealla kädellensä, vasemmalla Israelista, ja Manasseen vasemmalla kädellensä, oikealla Israelista, ja toi heidät niin hänen eteensä.

¹⁴ Mutta Israel ojensi oikean kätensä ja laski sen Efraimin pään päälle, vaikka tämä oli nuorempi, ja vasemman kätensä Manassen pään päälle; hän pani siis kätensä ristikkäin, sillä Manasse oli esikoinen.

¹⁵ Ja hän siunasi Joosefin sanoen: "Jumala, jonka kasvojen edessä minun isäni Aabraham ja lisak ovat vaeltaneet, Jumala, joka on minua kainnut syntymästäni hamaan tähän päivään asti,

¹⁶ enkeli, joka on minut pelastanut kaikesta pahasta, siunatkoon näitä nuorukaisia; heitä mainittaessa mainittakoon minun nimeni ja minun isieni Aabrahamin ja lisakin nimi, ja he lisääntyköt suuresti keskellä maata".

¹⁷ Mutta kun Joosef huomasi, että hänen isänsä laski oikean kätensä Efraimin pään päälle, pani hän sen pahakseen ja tarttui isänsä käteen siirtääkseen sen Efraimin pään päältä Manassen pään päälle.

- 18** Ja Joosef sanoi isälleen: "Ei niin, isäni, sillä tämä on esikoinen; pane oikea kätesi hänen päänsä päälle".
- 19** Mutta hänen isänsä epäsi ja sanoi: "Kyllä tiedän, poikani, kyllä tiedän; hänestäkin on tuleva kansa, hänkin on tuleva suureksi, mutta hänen nuorempi veljensä on kuitenkin tuleva häntä suuremmaksi, ja hänen jälkeläisistään on tuleva kansan paljous".
- 20** Ja niin hän siunasi heidät sinä päivänä, sanoen: "Sinun nimelläsi siunataan Israelissa, sanotaan: Jumala tehköön sinut Efraimin ja Manassen kaltaiseksi". Niin hän asetti Efraimin Manassen edelle.
- 21** Ja Israel sanoi Joosefille: "Katso, minä kuolen, mutta Jumala on teidän kanssanne ja vie teidät takaisin isienne maahan.
- 22** Ja lisäksi siihen, minkä veljesi saavat, minä annan sinulle vuorenharjanteen, jonka olen miekallani ja jousellani ottanut amorilaisilta."

LUKU 49

Sitten Jaakob kutsui poikansa ja sanoi: "Kokoontukaa, niin minä ilmoitan teille, mitä teille päivien lopulla tapahtuu.

- 2** Tulkaa kokoon ja kuulkaa, Jaakobin pojat, kuulkaa isäänne Israelia.
- 3** Ruuben, sinä olet minun esikoiseni, minun voimani ja minun miehuuteni ensimmäinen, ensi sijalla arvossa, ensi sijalla vallassa.
- 4** Mutta sinä kuohahdat kuin vesi, et pysy ensi sijalla, sillä sinä nousit isäsi leposijalle; silloin sinä sen saastutit. Niin, hän nousi vuoteeseeni.
- 5** Simeon ja Leevi, veljekset, heidän aseensa ovat väkivallan aseet.
- 6** Heidän neuvoonsa ei suostu minun sieluni, heidän seuraansa ei yhdy minun sydämeni; sillä vihassaan he murhasivat miehiä, omavaltaisuudessaan he silpoivat härkiä.
- 7** Kirottu olkoon heidän vihansa, sillä se on raju, heidän kiukkunsa, sillä se on julma. Minä jakelen heidät Jaakobin sekaan ja hajotan heidät Israelin sekaan.
- 8** Juuda, sinua sinun veljesi ylistävät; sinun kätesi on vihollistesi niskassa, sinua kumartavat isäsi pojat.
- 9** Juuda on nuori leijona; saaliilta olet, poikani, noussut. Hän on asettunut makaamaan, hän lepää kuin leijona, kuin naarasleijona - kuka uskaltaa häntä häiritä?
- 10** Ei siirry valtikka pois Juudalta eikä hallitsijansauva hänen polviensa välistä, kunnes tulee hän, jonka se on ja jota kansat tottelevat.
- 11** Hän sitoo aasinsa viinipuuhun, viiniköynnökseen aasinsa varsan; hän huuhtoo vaatteensa viinissä; viittansa rypäleen veressä.
- 12** Hänen silmänsä ovat viinistä sameat, hänen hampaansa valkeat maidosta.
- 13** Sebulon asuu meren rannalla, laivojen rannikolla, hänen sivunsa on Siidoniin päin.
- 14** Isaskar on luiseva aasi, joka loikoilee karjatarhojen välissä.
- 15** Hän huomasi lepopaikkansa suloiseksi ja maan ihanaksi; niin hän taivutti olkansa taakan alle ja joutui työveroa tekemään.
- 16** Daan hankkii oikeutta kansalleen, hänkin yhtenä Israelin sukukunnista.
- 17** Daan on käärmeenä tiellä, on polulla kyynä, joka puree hevosta vuohiseen, niin että ratsastaja syöksyy selin maahan.
- 18** Sinulta minä odotan pelastusta, Herra.
- 19** Gaadia ahdistavat rosvojoukot, mutta hän itse ahdistaa heitä heidän kintereillään.

- ²⁰ Asserista tulee lihavuus, hänen leipänsä, hän tarjoaa kuninkaan herkkuja.
- ²¹ Naftali on nopea peura; hän antaa kauniita sanoja.
- ²² Joosef on nuori hedelmäpuu, nuori hedelmäpuu lähteen reunalla; sen oksat ulottuvat yli muurin.
- ²³ Jousimiehet hätyyttävät häntä, ampuvat ja ahdistavat häntä.
- ²⁴ Mutta hänen jousensa pysyy lujana, ja hänen käsivartensa ovat notkeat Jaakobin Väkevän avulla, kaitsijan, Israelin kallion,
- ²⁵ isäsi Jumalan, avulla, joka sinua auttakoon, Kaikkivaltiaan avulla, joka sinua siunatkoon, antakoon siunauksia taivaasta ylhäältä, siunauksia syvyydestä alhaalta, siunauksia nisistä ja kohdusta.
- ²⁶ Sinun isäsi siunaukset kohoavat yli minun vanhempaini siunausten, yli ikuisten kukkulain ihanuuden. Ne laskeutukoot Joosefin pään päälle, veljiensä ruhtinaan pääläelle.
- ²⁷ Benjamin on raatelevainen susi; aamulla hän syö riistaa, ja illalla hän jakaa saalista."
- ²⁸ Nämä ovat kaikki Israelin sukukunnat, luvultaan kaksitoista, ja tämän puhui heille heidän isänsä siunatessaan heidät; hän siunasi jokaisen erikseen erityisellä siunauksella.
- ²⁹ Ja hän käski heitä ja sanoi heille: "Minut otetaan pois heimoni tykö; haudatkaa minut isieni viereen, siihen luolaan, joka on heettiläisen Efronin vainiolla,
- ³⁰ luolaan, joka on Makpelan vainiolla, itään päin Mamresta Kanaanin maassa, jonka vainion Aabraham osti heettiläiseltä Efronilta perintöhaudakseen.
- ³¹ Siihen on haudattu Aabraham ja hänen vaimonsa Saara, siihen on haudattu lisä ja hänen vaimonsa Rebekka, ja siihen minäkin hautasin Leean,
- ³² siihen vainioon, joka luolineen on ostettu heettiläisiltä."
- ³³ Kun Jaakob oli antanut määräyksensä pojilleen, veti hän jalkansa vuoteeseen ja kuoli ja tuli otetuksi heimonsa tykö.

LUKU 50

- J**a Joosef vaipui isänsä kasvoja vasten, itki siinä kumartuneena hänen ylitsensä ja suuteli häntä.
- ² Sitten Joosef käski lääkäreitä, jotka olivat hänen palveluksessaan, balsamoimaan hänen isänsä, ja lääkärit balsamoivat Israelin.
- ³ Siihen kului neljäkymmentä päivää, sillä niin pitkä aika kuluu balsamoimiseen. Ja egyptiläiset itkivät häntä seitsemänkymmentä päivää.
- ⁴ Sittenkuin hänen muistoksensa vietetty suruaika oli päättynyt, puhui Joosef faraon hoviväelle: "Jos olen saanut armon teidän silmienne edessä, niin puhukaa minun puolestani faraolle näin:
- ⁵ Isäni vannotti minua sanoen: 'Katso, minä kuolen, hautaa minut omaan hautaani, jonka olen kaivanut itselleni Kanaanin maassa'. Anna minun siis nyt mennä hautaamaan isäni; sitten palaan takaisin."
- ⁶ Farao vastasi: "Mene hautaamaan isäsi sen valan mukaan, jonka olet hänelle vannonut".
- ⁷ Niin Joosef meni hautaamaan isäänsä, ja hänen kanssaan menivät kaikki faraon palvelijat, hänen hovinsa vanhimmat ja kaikki Egyptin maan vanhimmat
- ⁸ sekä koko Joosefin perhe, hänen veljensä ja hänen isänsä perhe; ainoastaan vaimonsa, lapsensa, pikkukarjansa ja raavaskarjansa he jättivät Goosenin maakuntaan;
- ⁹ hänen mukanaan meni myös sekä vaunuja että ratsumiehiä. Ja niin heitä oli sangen

suuri joukko.

10 Kun he saapuivat Gooren-Aatadiin, joka on Jordanin tuolla puolella, panivat he siellä toimeen ylen suuret ja juhlalliset valittajaiset, ja hän vietti isänsä surujuhlaa seitsemän päivää.

11 Ja kun maan asukkaat, kanaanilaiset, näkivät surujuhlan Gooren-Aatadissa, sanoivat he: "Siellä on egyptiläisillä suuri surujuhla". Siitä sai paikka nimekseen Aabel-Misraim; se on Jordanin tuolla puolella.

12 Ja hänen poikansa tekivät hänelle, niinkuin hän oli määrännyt heille:

13 hänen poikansa veivät hänet Kanaanin maahan ja hautasivat hänet Makpelan vainiolla olevaan luolaan, jonka vainion Aabraham oli ostanut perintöhaudaksi heettiläiseltä Efronilta ja joka oli itään päin Mamresta.

14 Senjälkeen kuin Joosef oli haudannut isänsä, palasi hän Egyptiin, hän ja hänen veljensä sekä kaikki, jotka hänen kanssaan olivat menneet hautaamaan hänen isäänsä.

15 Mutta kun Joosefin veljet näkivät, että heidän isänsä oli kuollut, ajattelivat he: "Ehkä Joosef nyt alkaa vainota meitä ja kostaa meille kaiken sen pahan, mitä me olemme hänelle tehneet".

16 Niin he lähettivät Joosefille tämän sanan: "Isäsi käski ennen kuolemaansa ja sanoi:

17 'Sanokaa Joosefille näin: Oi, anna anteeksi veljiesi rikos ja synti, sillä pahasti he ovat menettelleet sinua kohtaan'. Anna siis isäsi Jumalan palvelijoille anteeksi heidän rikoksensa." Ja Joosef itki kuullessaan nämä heidän sanansa.

18 Sitten tulivat Joosefin veljet itse, lankesivat maahan hänen eteensä ja sanoivat: "Katso, me olemme sinun orjiasi!"

19 Mutta Joosef vastasi heille: "Älkää peljätkö, olenko minä Jumalan sijassa?

20 Te tosin hankitsitte minua vastaan pahaa, mutta Jumala on kääntänyt sen hyväksi, että hän saisi aikaan sen, mikä nyt on tapahtunut, ja pitäisi hengissä paljon kansaa.

21 Älkää siis peljätkö; minä elätän teidät ja teidän vaimonne ja lapsenne." Ja hän lohdutti ja rauhoitti heitä.

22 Ja Joosef sekä hänen isänsä perhe jäivät asumaan Egyptiin. Ja Joosef eli sadan kymmenen vuoden vanhaksi.

23 Ja Joosef sai nähdä Efraimin lapsia kolmanteen polveen; myöskin Maakirista, Manassen pojasta, syntyi lapsia Joosefin polville.

24 Niin Joosef sanoi veljilleen: "Minä kuolen, mutta Jumala pitää huolen teistä ja johdattaa teidät tästä maasta siihen maahan, jonka hän valalla vannoen on luvannut Aabrahamille, lisakille ja Jaakobille".

25 Ja Joosef vannotti Israelin poikia sanoen: "Kun Jumala pitää huolen teistä, viekää silloin minun luuni täältä".

26 Ja Joosef kuoli sadan kymmenen vuoden vanhana. Ja hänet balsamoitiin ja pantiin arkkuun Egyptissä.

For other languages please go to www.wordproject.org